

Esekiyeli

Nabi Esekiyeli Alaa Falan Naxan

Sebe

Esekiyeli yi findixi saraxaraliin nan na Ala Batu Banxini Yerusalen taani. Babilon kaane to Yerusalen suxu yengeni, Esekiyeli fan yi Isirayila muxu suxine ye naxanye xali Babilon taani konyiyani ne keme suulun ne tonge solomanaanin e nun solofere benun Marigi Yesu xa bari. A lixi Daniyeli bata yi xali Babilon taani konyiyani yenge gbete xon ne solomasexe benun Esekiyeli xa siga. Fayida, Esekiyeli suxun ne naanin non danguxina, Ala yi a xili alogo a xa findi a nabiin na. Nayi, Esekiyeli yi lu Alaa falan naliye Isirayila kaa suxine ma naxanye yi xone ra Babilon yamanani konyiyani. A mon yi falana ndee ti lan Yahudiyane ma naxanye lu Yerusalen taani. Na xanbi ra, Yerusalen taan yi halagi yenge gbete yi, a gan. Yerusalen taan nun Ala Batu Banxin kala xanbini ne keme suulun ne tonge solomasexe e nun solofere benun Marigi Yesu xa bari, Esekiyeli yi muxune senbe so falane ti lan na feen ma.

Kitabun yireni ito yitaxunxi donde naanin nan na. A singen feene yebama naxanye Isirayila kaane sonne nan yitama e ra, benun yaxune xa Yerusalen rabilin yengeni (Esekiyeli sora 1 han 24). A firinden feene nan yebama Ala naxanye ligama siya xone ra, naxanye Isirayila kaane yanfa, e yi e naxankata (Esekiyeli sora 25 han 32). A saxan-

den findixi falane nan na naxanye ti Yerusalen kala xanbini yengeni. E findixi yigi sa kawandi falane nan na Isirayila kaane xa (Esekiyeli sora 33 han 39). A naaninden banxin nan ma fe falaxi naxan fama tideni Ala Batu Banxin na, Esekiyeli fe toon ti naxan ma fe yi alo xiyena (Esekiyeli sora 40 han 48).

Esekiyeli fe to wuyaxi ti nen alo xiyena. A mon kawandi wuyaxi ba nen, a feene liga naxanye findi taxamasenne ra alogo a xa jondin yita muxune ra. A binye gbeen fi nen Ala Batu Banxin ma, koni a mon a yitama muxune ra fa fala a Ala nae a yete makenenjen nen hali Babilon taani (misaala ra Esekiyeli sora 11.16). A naxa a muxun birin kewanla goronna a yete xun ma (Esekiyeli sora 18). Nayi, a lan birin xa a yete a dunuɗa yi gidi kiin masara. Esekiyeli waxatini, Alaa yamaan yi kalaxi yengene xon, koni a a falaxi a yamaan mon fama nen kelideni alo faxa muxune kelima sayani kii naxan yi (Esekiyeli sora 37). Na bunna neen, a mon yamaan naxetema nen e yamanani (Esekiyeli sora 11.14-20 nun 36.1-38).

Alayi a yete makenen

¹ N ma siimayaan jee tonge saxanden kike naaninden xi suulunde lɔxoni, n yi muxu suxine ye Kebari baan de konyiyani waxatin naxan yi, kore xonna yi rabi, n yi fe toone ti keli Ala ma alo xiyene. ² Kiken xii suulunden nan yi a ra, Manga Yoyakin suxun jee suulunden na, ³ Alatala yi falan ti saraxaraliin Busi a dii xemena Esekiyeli xa Kebari baan de Babilon kaane yamanani. Alatala senben godo a ma menna nin.

⁴ N na n yεen nakeli, n yi foye gbeen to kele sogeteden kōmēn fōxōn binni e nun kunda gbeen nun tεε dεge gbeena. Kēnēn gbeen nan yi minima kundani a rabilinni. Tεen yi a tagiyani naxan yi mayilenma alo wuren na gbeeli tεeni. ⁵ Dalise naanin yi a tagi naxanye yi luxi alo adamadina.

⁶ Anu, yεtagi naanin nun gubugubu naanin nan yi e birin ma. ⁷ E sanne yi tinxin, e luxi alo ρingen torona, e mōn yi mayilenma alo sulan xuruxina. ⁸ Muxu yiin yi e gubugubu naaninne keden kedenna birin bun ma. E naaninne birin yiine yi minixi tongon naaninne birin yi alo e yεtagine nun e gubugubune. ⁹ E gubugubu xunne yi dōxi e bode ra. E nεma yi sigε, e mi yi e firifirima, koni e birin yi sigama a tinxinna nin. ¹⁰ E birin yεtagi naanin: A singen yi maliga muxun yεtagin na. Yata yεtagin nan yi e naaninna birin ma e yiifanna ma e nun tura yεtagina e naaninna birin ma e kōmēna ma e nun singbin yεtagina e naaninna birin ma. ¹¹ E yεtagine yi na kii nin. E gubugubun firinne ratexi koren binni, ne yi dōxi e bode ra. E gubugubu firinna bonne yi e gbindin yεε maluxunma. ¹² E birin yi sigama a tinxinna nin e yεε ra. Nii Sariḡanxin na yi siga dēnaxan yi, ne yi sigama mēnni, hali e mi e firifiri. ¹³ Na daliseene yi luxi nēn alo tεε wolonna, e yi dεgema alo xaye xidin dεgene. Tεen yi a firifirima daliseene tagi, a mayilenma, galanna minima a yi. ¹⁴ Daliseene gixin yi fama, e xεtε, alo kuyen ρin masōxōna.

¹⁵ N to na daliseene to, n yi san digilinxi keden kedenna to e birin ma naxan yi a gima bōxōn ma alo wontoro sanna dalise naaninne dēxōn yεtagi

naanin yi naxanye ma. ¹⁶ Sanna ne yi mayilenma alo kirisoliti gεmε fajina. E birin yi maliga. E yi rafalaxi nεn alo san digilinxin kankanxina san digilinxɪ gbεtε kui. ¹⁷ E nεma sigε, e yi nɔε sigε e fɔxɔ naaninne birin ma nεn hali e mi e firifiri. ¹⁸ E san digilinxɪ kuixine yi gbo, e magaxu han, yεene yi e san dingilixɪ kuixine rabilinne birin yi. ¹⁹ Daliseene nεma yi sigε, e sanni itoe fan yi sigama e dεxɔn nεn. Xa daliseene yi tuganma bɔxɔn ma, e sanne fan yi tuganma nεn. ²⁰ Nii Sariɲanxin na yi siga dεnaxan biri ra, daliseene fan yi sigama mεn binna nin, e sanni itoe fan yi te e fɔxɔ ra, bayo daliseene niine yi e sanne fan yi. ²¹ E nεma yi sigε hanma e ti, hanma e tugan bɔxɔn ma, e sanne fan yi na nan ligama, amasɔtɔ daliseene niine yi e fan yi.

²² Sena nde yi yibandunxi daliseene xun ma naxan nun kore walaxan yi maliga, a yi mayilenma alo balabalan keɛena, a yi magaxu han! ²³ Na kore walaxa maligan bun ma, daliseene birin gubugubu firinne yi tixi e bode xa, firinna bonne yi e gbindin yεε maluxunma. ²⁴ Daliseene nεma yi sigε, n yi e gubugubune xuiin mεma nεn alo ige walanna xuina, hanma Ala Sεnbε Kanna xuina hanma sofa ganla sɔnxɔ xuina. E na yi ti, e yi e gubugubune rasama nεn.

²⁵ Fala ti xuina nde yi minima nεn kore walaxan fari naxan yi e xun ma. E na yi ti, e yi e gubugubune rasama nεn. ²⁶ Kore walaxan naxan yi e xun ma, manga gbεden yiyana nde yi na fan fari. Na yi mayilenma alo safiri gεmε fajina, adamadiin maligana nde yi dɔxi na manga

gbɛɗeni kore pon! ²⁷ N yi tɛɛ wolonna to a fatin xun binni alo wuren naxan mayilenma, a rabilinxi tɛɛn na. Tɛɛn yiyaan nan yi a labe binni, a yi rabilinxi kɛɛnyaan na. ²⁸ A nɔrɔn yi luxi nɛn alo sengunna naxan minima kuyen ma tule waxatini. A rabilinna yi yalanxi na kii nin. Alatalaa binyen maligan misaala nan yi a ra. N to a to, n bira, n yɛtagin yi lan bɔxɔn ma, n yi fala ti xuiin mɛ.

2

Ala yi Esekiyeli xɛ

¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, keli, i ti i sanne xunna, n xa falan ti i xa.” ² A to na fala n xa tun, Alaa Nii Sariɗanxin yi so n yi, a yi n nati n sanne xunna. Naxan yi falan tima n xa, n yi n tuli mati na ra. ³ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n tan nan i rasigama Isirayila kaane ma. Siya murutɛxin nan ne ra naxanye murutɛxi n xili ma. E nun e benbane mɔn murutɛxi n xili ma han to. ⁴ N ni i rasigama na muxune nan ma naxanye tengbesenxi, e tuli maxɔdɔxɔ. I xa a fala e xa, i naxa, ‘Ɛ tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’ ⁵ Xa e a ramɛ, hanma e mi a ramɛ, bayo siya murutɛxin nan e ra, e a kolonma nɛn a nabina nde e yɛ. ⁶ I tan adamadina, i nama gaxu e yɛɛ ra, i nama gaxu e falane yɛɛ ra. E luma nɛn i rabilinni alo ɗanle nun tansinne, alo i dɔxi tanle nan fari, koni hali na, i nama gaxu yama murutɛxini ito nun e falane yɛɛ ra. ⁷ Xa e a ramɛ hanma e mi a ramɛ, fɔ i xa n ma falane ti e xa nɛn, bayo murutɛdene nan e ra. ⁸ Adamadina, n naxan falama i xa, i tuli mati na ra, i nama findi murutɛden na alo yama

murutɛxini ito! I dɛni bi, i donseen don n naxan soma i yii!”

⁹ N yi yiina nde to yibandunxin n binni, kɛdi mafilinxina nde a kui. ¹⁰ A yi a yifulun n yɛtagi, sɛbɛnla yi a fɔxɔ firinne birin ma. Sunu falane nun mawuga falane nun gbalɔ falane nan yi sɛbɛxi a ma.

3

¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, naxan i yɛtagi, na don! Kɛdi mafilinxini ito don, i sa falan ti Isirayila yamaan xa.” ² Nayi, n yi n dɛni bi, a yi na kɛdi mafilinxin nasɔ n dɛ a don xinla ma. ³ A mɔn yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i dɛge han i lugo! I kuiin nafe kɛdi mafilinxini ito ra!” Nayi, n yi a don, a yi naxun n dɛ alo kumina.

⁴ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, siga Isirayila yamaan fɛma, i sa n ma falane ti e xa! ⁵ N mi i rasigama yamaan xan fɛma naxan xui gbɛtɛn falama naxan famu raxɔɔ, koni n na i rasigama Isirayila yamaan nan ma. ⁶ N mi i rasigama siya wuyaxine fɛma naxanye xui gbɛtɛne falama naxanye famu raxɔɔ, i yɛtɛɛn mi naxanye mɛma. Xa n yi i rasigama ne nan ma nun, e yi e tuli matiyɛ nɛn i xuiin na. ⁷ Koni, Isirayila yamaan mi waxi i xuiin namɛ feni, bayo e mi waxi n fan xuiin namɛ feni, amasɔɔ Isirayila yamaan birin tuli maxɔdɔxɔ, e tengbesen. ⁸ Nayi, n ni i fan yɛɛ xɔdɔxɔma ayi nɛn alo e tan, i yi i kankan e yɛɛ ra. ⁹ N ni i yɛ xɔdɔxɔma ayi nɛn dangu dayimun na naxan xɔdɔxɔ fanyen xa. Na ma, i nama gaxu e yɛɛ ra, yama murutɛxini ito a fe nama i kuisan.”

¹⁰ A mən yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i tuli mati falani itoe birin na ki fəni, n naxanye falama i xa, i yi e ramara i bəni! ¹¹ Siga i kon kaa muxu suxine fəma, xa e a ramə, a fala e xa, hali xa e mi a ramə, i naxa, ‘E tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’ ”

¹² Alaa Nii Sarijanxin yi n yite, n yi sənə xui gbeena nde mə n xanbi ra, naxan a fala, a naxa, “Binyen xa fi Alatala ma a dəxədeni!” ¹³ N mən yi daliseene gubugubune xuiin mə naxanye yi bənbəma e bode ra, e nun san digilinxine xuina, naxanye yi e dəxən ma e nun sənə xui gbeena.

¹⁴ Alaa Nii Sarijanxin yi n yite, a siga n na. N niin səxələxin yi siga xələni, bayo Alatala sənben yi n fari a xədəxən na. ¹⁵ N yi sa so muxu suxine konni, naxanye yi dəxi Teli-Abiba yi, Kebari baan də. N yi sa dəxə e konni xi solofere, n yigitəgəxi e tagi.

Esekiyeli findi fena kantan muxun na

¹⁶ Xi solofere xanbi ra, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁷ “Adamadina, n bata i findi Isirayila yamaan kantan muxun na. Nayi, n ma falane ramə, i yi e rakolon n xa. ¹⁸ N na a fala muxu jaxin ma, n naxa, ‘I faxama nən.’ Xa i mi a rakolon, xa i mi falan ti a xa, fa fala a xa xətə a kira jaxin fəxə ra alogo a xa kisi, na muxu jaxin faxama nən a həkən ma, koni a wunla goronna luma i tan nan xun ma. ¹⁹ Koni, xa i na muxu jaxin nakolon, a mi xətə a kəwali jaxine nun a kira jaxin fəxə ra, a faxama nən a həkən ma, koni i tan bata i niin natanga na yi.”

²⁰ “Xa tinxin muxuna nde fan a xun xanbi so a tinxinyani, a yi tinxintareyaan liga fələ, n yi sena

nde sa a γεε ra naxan a rabire, na kanna faxama nen. I to mi a rakolonxi, a faxama nen a yulubin ma. A tinxinyaan naxan liga, jinan tima nen na xon, a wunla goronna yi lu i tan xun ma. ²¹ Koni i na tinxin muxun nakolon alogo a nama yulubin liga, xa a mi yulubin liga, a kisima nen, i to a rakolonxi, i fan bata i niin natanga na yi.”

Esekiyeli deen yi suxu a ra

²² Alatala senben mon yi godo n ma menni. A yi a fala n xa, a naxa, “Keli, i siga lanbanni, n sa falan tima i xa menna nin.” ²³ Nayi, n yi keli, n siga lanbanni, n yi a to a Alatalaa noron yi na yi alo n na a to kii naxan yi Kebari baan de. N yi bira, n yetagin yi lan boxon ma. ²⁴ Alaa Nii Sarijanxin yi so n yi, a yi n nakeli, n yi ti n sanne xun na. A yi a fala n xa, a naxa, “Siga, i sa so i ya banxini, i deen balan i xun ma. ²⁵ I tan adamadina, muxune lutin tima i ra nen, e yi i xidi, i mi fa noe mine e tagi. ²⁶ N ni i lenna xidima nen i de kankeni, alogo i nama falan ti, i yi e maxadi, hali muxu murutexine nan e ra. ²⁷ Koni, n na falan ti i xa, n ni i deen fulunma nen, alogo i xa a fala e xa, i naxa, ‘E tuli mati Marigina Alatalaa falan na.’ Xa naxan waxi a rame feni, na xa a rame. Xa naxan mi waxi a rame feni, na nama a rame, bayo muxu murutexine nan e ra.”

4

Yerusalen suxu fena yengeni

¹ “Iki, i tan adamadina, bitikidin* tongo i yi a doxo i yetagi, i yi Yerusalen taan sawuran kerenden

* **4:1:** Bitikidin mon falama yirena nde yi fa fala “Birikidina.”

a fari. ² I yi a liga alo ganla na a rabilin yengeni, i yi yire makantanxine ti a rabilinni, i gbingbinne rate taan makantan yinna xɔn,† i daaxadene yitɔn ganle xa taan xili ma, i yengε so seene ti a rabilinni naxanye a so dεene kalε. ³ Na xanbi ra, i xa tunde dutunna nde tongo i yi a ti yinna misaala ra ε nun taan tagi, i yi i yεε rafindi a ma. Taan nabilinxin nan na ra yengeni, i tan nan a yengεma. Na xa findi taxamasenna ra Isirayila yamaan xa.”

⁴ “Na xanbi ra, i sa i sa i kɔmenna ma, i yetεen yi Isirayila yamaan haken goronna tongo. Fanni i saxi i kɔmenna fari, i e haken goronna tongoma. ⁵ N lɔxɔne yatεn nagidima i ma nen naxan lanɲe e hakene ɲεene yatεn ma. Nayi, i Isirayila yamaan haken goronna tongoma nen xi kεmε saxan xi tonge solomanaaninna bun ma. ⁶ I na yelin na ra, i mɔn xa i sa i yiifanna fari, i yi Yuda bɔnsɔnna hakene goronna tongo xi tonge naanin, xi keden ɲεε keden hakena fe ra. ⁷ I yεε rafindi Yerusalen sawuran fan ma naxan nabilinxi yengeni, i yi i yiin magenla yibandun a xili ma, i yi nabiya falane ti a xili ma. ⁸ N na i xidima nen alogo i nama nɔ i maxεtε i taan yengε feen misaala mayitama waxatin naxan birin yi.”

⁹ “I xa maala nun fundenna nun togen nun murutun nun sansi kεε gbεtεye tongo, i yi e birin sa goron kedenna kui, i yi lu e rafalε burun na i balon na xi kεmε saxan e nun xi tonge solomanaaninna bun ma. ¹⁰ I garamu kεmε firin nan maligama lɔxɔ kedenni i balon na. I na nan donma na waxatin

---

† 4:2: Yaxune yi tema taan makantan yinna xuntagi na gbingbinne nan xɔn, e taan yengε.

birin yi. ¹¹ I igen litiri keden nan minma ləxə kedenni. I na nan minma na waxatin birin yi. ¹² I na donseen nafalama nən alo funde burun ganma kii naxan yi, koni i a ganma adamadiine gbiin† tēn nan na muxune birin yεtagi.” ¹³ Alatala mən yi a fala, a naxa, “Isirayila kaane donse haramuxine donma ikii nin siyane yε, n na e kedima naxanye tagi.”

¹⁴ N yi a yabi, n naxa, “Ee! Marigina Alatala! N tan munma n niin naharamu singen de! Keli n dii jəre waxatin ma han to, n munma sube yifaxin don hanma burunna subene naxan faxaxi. Han to, n munma sube haramuxi yo raso n dε singen!”

¹⁵ A yi n yabi, a naxa, “Awa, n bata tin, i xa jinge gbiin tongo muxu gbiin jəxəni, i yi i ya burun gan na ra.” ¹⁶ A mən yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n donseene birin janma nən Yerusalən yi. A muxune e ləxə yo ləxə sələnna maligama nən, e yi a don kəntəfinli, e yi e ləxə yo ləxə min igene maliga, na yi e yigitεgε. ¹⁷ Nayi, burun nun igen janma nən e yii, e birin yi yigitεgε, e lu doyenjε e hakene fe ra.”

5

Ala kelima nən Isirayila xili ma

¹ “I tan adamadina, silanfan xənχən tongo,* i yi i xun sεχene nun i dε xabene bi na ra, i yi e yiliga sikeela kui, i yi e yitaxun dəxə saxanna ra. ² I nema Yerusalən taan yεngε feen misaala mayita waxatin

---

† **4:12:** Taan na rabilin yεngeni, yegen dasama nən nanara burun gan feen falaxi muxu gbiin tēn na yireni ito yi alo yegena. * **5:1:** Silanfanna: Sofane yεngeso dεgεmana.

naxan yi, na na ꝑan, i yi i xunsexe ne dɔxɔde kedenna gan taani. I yi a dɔxɔ firinden tongo, i yi a bɔnbɔ i ya silanfanna ra taan nabilinni. I yi a dɔxɔde saxanden naxuya ayi foyeni, bayo n tan Isirayila kaane sagatanma nen n ma silanfanna ra. ³ Koni i xunsexe dando tongo ne ye, i yi e raxudu i ya domaan lenbeni. ⁴ I mɔn xa ndee ba ne fan na, i yi e woli teeni. Nayi, teen kelima nen menni a Isirayila yamaan birin li.”

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yerusalɛn taan ligama na kii nin, n taan naxan ti siyane tagi, n naxan nabilinxi yamana xɔɓene ra. ⁶ Bayo a muxune bata murute n ma sariyane nun n ma tɔnne bun, e fe ꝑaxine yi gbo ayi dangu e rabilinna siyane nun yamanane ra. Men kaane bata e me n ma sariyane ra, e mi n ma tɔnne suxi.”

⁷ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Bayo ε bata findi yamaritarene ra dangu ε rabilinna siyane nun yamanane ra, bayo ε mi n ma tɔnne nun n ma sariyane suxi, hali ε rabilinna siyane sariyane ε mi ne suxi.” ⁸ Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yerusalɛn kaane, n tan yeteen kelima nen ε xili ma! N na n ma kiti ragidixine rakamalima nen ε xili ma siyane birin yetagi. ⁹ N feene ligama nen ε ra ε kewali xɔsixine fe ra, n munma naxanye sifa liga singen, a ꝑɔxɔn nun mi fa ligama. ¹⁰ Nanara, fafane e diine donma nen ε tagi, diine yi e fafane don. N na n ma kiti ragidixine rakamalima nen ε xili ma, naxanye na lu e nii ra, n yi ne raxuya ayi foyeni.” ¹¹ Nanara, Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “N tan habadan Ala, n bata n kɔlɔ n yeteni, bayo ε bata

n ma yire sarijanxin naxəsi ε suxurene birin na e nun ε kewali xəsixine, n fan n masigama nən ε ra, n mi fa kininkininma ε ma, n tan mi fa ε muxu yo ratangama. ¹² ε yitaxunxin dəxə saxanna ra, kedenna faxama nən fitina furen nun fitina kaməni taani, a firinden yi faxa silanfanna ra taan fari ma, n yi a saxanden naxuya ayi foyeni, n yi e sagatan silanfanna ra.”

¹³ “Nayi, n ma xələn janma nən, n yi ba fitinaxi e xili ma, n na yelin n gbeen jəxε waxatin naxan yi. E a kolonma nən nayi a n tan Alatala nan falan tixi n səbεen yetεen na, amasətə n bata n ma xələn birin nagodo e ma han a danna. ¹⁴ N na ε konna findima nən taa xənnə ra ε rabilinna siyane naxan nayarabima, dangu muxune birin yi a to. ¹⁵ N fitinaxin na n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma n ma xələn waxatin naxan yi, n yi ε maxadi a xədəxən na, ε rabilinna siyane ε makonbima nən, e yi ε magele, ε findi misaala ra, ε fe yi e yigitεε. N tan Alatala nan falan tixi.”

¹⁶ “N fitina kamən nafama nən ε xili ma, a yi ε halagi, n mən yi lu na kamən fari se. ε donse dənxeene birin janma nən. ¹⁷ N fitina kamən nun sube xəjεne rafama nən ε xili ma, naxanye ε diine faxama. Fitina furen nun faxan yi wara ayi ε taani, n yi yengen nafa ε xili ma. N tan Alatala nan falan tixi.”

6

Suxure batune fe

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, i yεε rafindi Isirayila geyane ma, i nabiya falane ti e xili ma, ³ i naxa, ‘Isirayila kaan naxanye

geya yirene yi, ε Marigina Alatalaa falan name. Marigina Alatala ito nan falaxi muxune xili ma naxanye dɔxi geya yirene nun yire matexine nun xude dεene nun lanban yirene yi, a naxa: N yengen nafama nen ε xili ma, n yi ε taane kidene raxɔri. ⁴ E saraxa gandene kalama nen, ε wusulan gandene yi rayensenje ayi, n yi ε faxa ε suxurene yetagi. ⁵ N na Isirayila kaane binbine luma nen biraxi e suxurene yetagi, n yi ε xonne raxuya ayi ε saraxa gandene rabilinne yi. ⁶ E na dɔxɔ dεde yi, ε taane raxɔrima nen, ε taane kidene yi kala, ε saraxa gandene yi raxɔri, ε suxurene yi kala, e yi jan, ε wusulan gandene yi rabira, ε yii fɔxɔne birin yi lɔ ayi. ⁷ Muxu wuyaxi faxaxin luma nen biraxi ε tagi. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na. ⁸ Koni n na ε tan ndee luma nen e nii ra yengen xanbini, ne yi xuya ayi siyane ye yamanane birin yi. ⁹ Nayi, e na xali denaxanye yi siyane ye konyiyani, n ma fe rabirama nen e muxu gixine ma menni, e n nasunu kii naxan yi e yanfanten bɔne yi, naxanye e masiga n na, e nun e yeen naxanye e rakunfa suxurene xɔn. Nayi, e fe rapaxuma e tan yeteen ma nen e kewali jaxine nun e fe xɔsixi rabana fe ra. ¹⁰ E a kolonma nen nayi a Alatala nan n na, a n mi falan tixi e xa fuun xan yi, fa fala a n yi gbaloni ito rafama nen e xili ma.’ ”

¹¹ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi n xa, a naxa: I yiin bɔnbɔ, i sanni din, i yi a fala, i naxa, “Gbalona!” bayo Isirayila yamaan faxama nen silanfanna nun fitina kamen nun fitina fureni e fe jaxine nun kewali xɔsixine fe ra e naxanye birin ligaxi. ¹² Naxanye makuya, ne faxama fitina furen nin. Naxanye maso, ne faxama silanfanna nan

na. Naxanye na lu e nii ra, ne faxama nen fitina kameni. N sigama nen han n ma xolon danna e xili ma. ¹³ E a kolonma nen, a Alatala nan n na, e muxu faxaxine na lu biraxi e suxurene tagi waxatin naxan yi e saraxa gandene rabilinni yire matexine birin fari e nun geyane birin xuntagi, e nun wudi yifotonxine nun wari gbeene birin bun, e yi wusulan xiri naxumene ganma e suxurene xa denaxanye yi. ¹⁴ N na n yiini bandunma nen e xili ma, n yi yamanan findi yire rabejinxin na, keli tonbonna ma han Dibila yi, e daxonene birin. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.’ ”

7

Gbalo famatona fe

¹ Alatala falani ito nan ti n xa, a naxa,

² “Adamina, Marigina Alatala ito nan falaxi
Isirayila kaane xili ma, a naxa,
‘A danna nan fa ito ra!
A danna bata a li yamanan tongon naaninne birin
yi!

³ Awa iki, a danna bata a li e ma.

N na n ma xolon nafama nen e ma.

N na e makitima nen lan e sigati kiin ma,

n yi e saran e kewali xosixine ra.

⁴ N mi kininkininma e ma,

n mi e ratangama,

amasoto n na e sigati kiin nun e kewali xosixine
saranma nen e ra.

Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.’

⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,

‘Gbalon fama,

gbalon naxan naxon mi na!

6 Feene danna nan na ra!
 A danna bata a li!
 A kelima nɛn ɛ xili ma! A fama!

7 Ɛ tan yamanan muxune,
 ɛ waxatin bata a li!
 Waxati saxin bata a li ɛ ma,
 a lɔxɔn bata maso!
 Kɔntɔfinla na a ra!
 Sɛwa xui mi fa tema geyane fari sɔnɔn!

8 Iki, n mi fa buma,
 n na n ma xɔlɔn nagodo ɛ ma,
 n ma bɔɲɛteen sigama nɛn
 han a danna ɛ xili ma.
 N na ɛ makitima nɛn
 lan ɛ sigati kiin ma,
 n yi ɛ saran ɛ kɛwali xɔsixine ra.

9 N mi kininkininma ɛ ma,
 n mi ɛ ratangama,
 amasɔtɔ n na ɛ sigati kiin nun ɛ kɛwali xɔsixine
 saranma nɛn ɛ ra.

Nayi, ɛ a kolonma nɛn
 a n tan Alatala,
 n tan nan ɛ ɲaxankatama.’ ”

10 Lɔxɔn bata a li,
 a bata a li!
 Ɛ waxatin bata a li!
 Bɔnbɔ ti dunganna bata a maɲingi!
 Wason bata sabati ayi!

11 Gbalon bata keli,
 a findi muxu ɲaxine ɲaxankata dunganna ra.
 E sese mi fa luma,
 e nafulu mi luma,
 e mi fa wuyama ayi,
 e nɔrɔ mi fa luma.

12 Waxatin bata a li,
 ləxən bata maso!
 Sare soon nama fa sɛwa,
 sare matiin nama fa sunu,
 bayo xələ gbeen fama yamaan birin xili ma.

13 Sare matiin naxan matixi,
 a mi na sətoma
 hali a mən lu a nii ra,
 bayo fe toon naxan tixi lan yamaan ma
 alo xiyena, na mi kalama,
 muxu yo mi a niin natange
 masətə e hakene xən.

14 Xətaan fema nən,
 feen birin yi yitən,
 koni muxu yo mi sigama yengeni
 bayo n ma xələn bata godo yamaan birin xili ma.

15 Yengen taan nabilinma nən,
 fitina furen nun fitina kamən yi so a yi!
 Naxanye burunna ra,
 ne yi faxa silanfanna ra.
 Naxanye taani,
 fitina kamən nun fitina furen yi ne halagi.

16 Naxanye na e futuxulu,
 ne sa e luxunma nən geyane fari,
 e lu kutunɲe e yete hakene fe ra
 alo ganban naxanye lanbanni.

17 E birin fangan ɲanma nən,
 e birin xinbi xudine yi tu ayi,
 e lu alo igena.

18 E e maxidima nən kasa bənbeli dugine yi sununi,
 kuisanna yi e birin suxu,
 e yagi han,
 e birin yi e xunne bi sununi.

19 E e wure gbetine wolima ayi nɛn kirane xɔn,
e yi e mɛ e xɛmane ra
alo se haramuxina.

Bayo e gbetine nun e xɛmane mi nɔɛ e xunbɛ
Alatalaa xɔlɔn lɔxɔni.

Ne mi fa e wasɛ,
e mi e ralugɛ,
bayo ne nan e biraxi hakɛni.

20 E bata waso ayi e nafunle xɔn
e yi suxure xɔsixi haramuxine rafala e ra.

Nanara, n tan Ala ne findima nɛn se xɔsine ra e xa.

21 N na e birin findima nɛn yɛngɛ se tongoxine ra
xɔɲɛne xa,

fuyantenne yi e ba e yii yɛngɛni,
e yi na raxɔsi.

22 N na n xun xanbi soma nɛn e yi,
muxune yi n ma yire kɛndɛna sariɲanna kala,
mafu tiine yi so a kui,
e yi a sariɲanna kala.

23 Yɔlɔnxɔnne rafala,
bayo faxan bata wara ayi yamanani,
gbalon yi gbo ayi taani.

24 Siyaan naxanye ɲaxu e birin xa,
n ne rafama nɛn,
e yi e banxine tongo e yii.

N sɛnbɛmane wason ɲanma nɛn,
e yire sariɲanxine sariɲanna yi kala.

25 Kuisan waxatine na fa,
e bɔɲɛ xunbenla fenma nɛn,
koni e mi a toɛ!

26 Gbalon sama nɛn gbalon fari,
xibaru ɲaxine yi sa xibaru ɲaxine fari.

E fe toon maxɔdinma nɛn nabine ma fata Ala ra,

koni saraxaraline bama nen muxune xaranje
sariyan ma,
fonne fan yi ba maxadin tiye.

²⁷ Mangan sunuma nen,
manga diin yi yigitεge,
yamanan muxune birin yiine yi xuruxurun gax-
uni.

N na e sigati kiin saranma nen e ra,
n yi e kiti e kiti saxine xon,
e yi a kolon a Alatala nan n na.

8

Suxurene Ala Batu Banxini

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na
je senninden kike senninden xi suulunde loxon,
n yi dxi n ma banxini, Yuda bnsanna fonne yi
dxi n yetagi, Marigina Alatala senben yi godo n
ma.

² N yi dapxona nde to naxan yi maliga teen
na. Denaxan yi luxi alo a tagina han a sanne,
teen yiyaan nan yi na ra. Keli menna ma mon
han a xunna, na yi luxi alo teen na wuren gbeeli.

³ Denaxan yi luxi alo a yiina, a yi na yibandun, a
yi n suxu n xun sexen ma. Alaa Nii Sarijanxin yi n
nate bxon nun koren lantagini, a yi n xali fe tooni
fata Ala ra alo xiyena, a siga n na Yerusalen yi Ala
Batu Banxin yinna kui xiin so deen na naxan yi ye
rafindixi sogeteden kmen foxon ma suxuren yi
dxi denaxan yi naxan Ala raxolma fata a xanun-
tenya gbeen na lan a yamaan ma. ⁴ Isirayilaa Alaa
nron yi menni, alo n na a to kii naxan yi lanbanni.

⁵ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i ye
rasiga kmenna binni.” N yi n ye rasiga, n yi sa

na suxuren to naxan Ala raxələma, a dəxi saraxa ganden kiraan so dēen kəmən fəxəni. ⁶ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i bata a to e naxan ligama, Isirayila yamaan fe xəsixi gbeen naxanye ligama be, feen naxanye n masigama n ma yire sarijanxin na? Koni i mən fe xəsixi gbee gbətəye toma nən.”

⁷ Nayi, a yi n xali Ala Batu Banxin yinna so dēen na. N yi yinla nde to yinna ma. ⁸ Ala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, yinla raba yinna ma.” N yi yinla raba yinna ma, so dēen yi taran a ma. ⁹ A yi a fala n xa, a naxa, “So mənni, i sa e fe xəsixi haramuxine mato e naxanye ligan be.” ¹⁰ N yi so, n yi a mato, bubuseene nun sube xəsixin sifan birin sawuran yi na, e nun Isirayila yamana suxurene birin sawurane yi rafalaxi yinna kui a kanke yiren birin ma. ¹¹ Isirayila yamaan fonne muxu tonge solofere yi tixi na sawurane yətagi. Safan ma dii xəmən Yaasaniya yi ne yε. Wusulan gan seen yi suxi e birin yii, wusulanna tutin yi tema han! ¹² A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i bata a to ba, Isirayila yamaan fonne naxan ligama dimini? E birin e gbee suxure batu konko yi. E a falama, e naxa, ‘Alatala mi nxu toma. Alatala bata yamanan nabəjin!’ ” ¹³ A yi a fala n xa, a naxa, “I mən e toma nən fe xəsixi gbee gbətəye ligε.”

¹⁴ A yi n xali Alatalaa banxin so dēen na kəmən fəxəni. Naxanle yi dəxi mənni naxanye yi Tamusi suxuren sayaan wugama.* ¹⁵ A yi a fala n xa, a

---

* **8:14:** Babilon kaane nan yi Tamusi batuma. E yi laxi a ra, a alana nde na a ra naxan faxama soqe furen na, a niin mən yi bira a yi jəmən na.

naxa, “Adamadina, i a toma ba? I mən fe xəsixi gbətəye toma nən naxanye dangu itoe ra.”

¹⁶ A yi n xali Alatalaa banxin yinna kui xiini, Ala Batu Banxin so dēen na, so dēen palaan nun saraxa ganden longonna ra. Xeme məxəjən nun suulun jəxən yi menni, e xun xanbi soxi Alatala Batu Banxini, e yee rafindixi sogeteden binna ma. E yi e xinbi sinma sogen mabinni a batudeni. ¹⁷ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i feni itoe toma ba? Fe xəsixini itoe xurun ba, Yuda yamaan naxanye ligan be? Anu, e mən yamanan nafema gbalo feene ra, e yi lu n naxələ. I mi e toma wudi yiin masoe e jəeen na e namunne xən ba?

¹⁸ Nanara, n fan e saranma nən n ma xələ gbeeni. N mi kininkininma e ma, n mi e ratangama. E n xilima nən e xui yitexin na, koni n mi n tuli matima e ra.”

9

Yerusalen ratəron fena

¹ Na xanbi ra, n yi a me a fale a xuini texin na, a naxa, “E tan naxanye taani ito muxune kəwanle saranma e ra, e maso, birin xa a yenge so seen tongo taan xili ma.” ² Nayi, n yi xeme sennin to fe sa keli faxa ra so dēen binni naxan yi yee rafindixi kəmen fəxən ma. Halagi ti yenge so seen yi suxi e birin yii. Xemena nde yi e tagi naxan yi maxidixi taa dugini, sebeli ti seene yi singanxi a tagi xidin na. E yi fa ti saraxa gande sula daxin dəxən. ³ Isirayilaa Alaa nərən yi keli maleka gubugubu kanne sawurane xun ma, a yi dənaxan yi, a yi siga banxin dēen na. Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, sebeli ti seene yi singanxi naxan ma

tagi xidin na, ⁴ Alatala yi na xili, a yi a fala a xa, a naxa, “Dangu Yerusalen taan tagi, i yi taxamasenna sa muxune birin tigi ra naxanye wugama, e kutunma lan fe xosixine fe ma Yerusalen kaane naxanye ligama.” ⁵ A yi a fala bonne xa n yee xori, a naxa, “E tan xa bira a foxo ra taani, e muxune faxesa, e nama kininkinin, e nama diha muxema! ⁶ E fonne nun banxulanne nun sungutunne nun di jorene nun jaxanle birin faxesa, e yi e raxori. Koni taxamasenna muxun naxanye birin ma, e ne lu na. E a folo n ma yire sarijanxin ma!” E yi a folo fonne ma, naxanye yi Ala Batu Banxin yetagi. ⁷ A yi a fala e xa, a naxa, “E n Batu Banxin naharamu, e yi a yinna kuine rafe muxu faxaxine ra! E siga!” E yi siga, e sa faxan ti folo taani.

⁸ E yi faxan tima waxatin naxan yi, n kedenna nan yi fa luxi menni, n yi bira, n yetagin yi lan boxon ma, n yi gbelegbele, n naxa, “Marigina Alatala, i Isirayila muxu donxene birin naxarima nen ba, i to i ya xolon nagodoma Yerusalen ma?” ⁹ A yi n yabi, a naxa, “Isirayila yamaan nun Yuda yamaan hakene gbo han! Yamanan nafexi e muxu faxaxine wunla nan na, taan nafexi tinxintareyaan nan na. Amasoto e yi a falama nen, e naxa, ‘Alatala bata yamanan naberin. Alatala mi fa sese toma.’ ¹⁰ N fan mi fa kininkininma e ma, n mi fa e ratangama. N na e kewali jaxine saranma nen e ra.” ¹¹ Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, sebeliti seene yi singanxi naxan ma tagi xidin na, na yi fa a fala, a naxa, “I n yamarixi naxan ma, n bata na liga.”

10

Ala mən yi a yete yita

¹ N yi n yeen nakeli, n yi manga gbeden yiyaan to kore walaxa maligan fari naxan yi maleka gubugubu kanne xun ma. A mayilenma alo safiri gemena. ² Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, Ala yi a fala na xa, a naxa, “Sa so san digilixine longonna ra naxanye maleka gubugubu kanne labe ra, i yi i yiine rafe tee wolonne ra, i sa e woli taan xun xon.” N yi xemen to sigemenni. ³ Maleka gubugubu kanne yi tixi Ala Batu Banxin dexon sogeteden yiifari foxoni na muxun yi fama waxatin naxan yi. Kundaan yi Ala Batu Banxin yinna kui xiin nafexi. ⁴ Alatala noron yi keli maleka gubugubu kanne xun ma, a siga Ala Batu Banxin so den na. Banxin yi rafe kundaan na, yinna kuiin yi rafe Alatala noron kenenna ra. ⁵ Malekane gubugubune xuiin yi siga mine han yinna fari ma xiina. Na yi luxi alo Ala Senbe Kanna xuina, a nema falan tiye.

⁶ Xemen naxan yi maxidixi taa dugini, a to na yamari, a naxa, “Teen tongo san digilixine longonna ra naxanye maleka gubugubu kanne tagi,” xemen yi sa ti san digilixina nde dexon alo wontoro sanna. ⁷ Nayi, maleka gubugubu kan keden yi a yiin nasiga teen ma naxan yi maleka gubugubu kanne longonna ra. A yi tee wolonne tongo, a yi e sa xemen yii naxan yi maxidixi taa dugini. Na yi tee wolonne tongo, a mini. ⁸ Sena nde yi malekane gubugubune bun ma alo muxu yiina.

⁹ N yi a matoma, n yi san digilixi naanin to maleka gubugubu kan keden kedenne dexon

alo wontoro sanna. Sanna ne yi mayilenma alo kirisoliti gεmε fajina. ¹⁰ E birin yi maliga. E yi rafalaxi nen alo san digilinxin kankanxina san digilinxin gβεε kui. ¹¹ E nεma sigε, e yi nεε sigε e fɔxɔ naaninne birin ma nen hali e mi e firifiri. Maleka gubugubu kanne yi xun tixi denaxan biri ra, san digilinxine yi sigama men binna nin, hali e mi e firifiri. ¹² Yεene nan yi maleka gubugubu kanne fatin birin ma, e fanna nun e yiine nun e gubugubune birin e nun e san digilinxin naaninne. ¹³ N yi a mε e na sanne xilima, a “wuluwunle.” ¹⁴ Yεtagi naanin nan yi malekane birin ma. A singen yi maligaxi maleka gubugubu kanna yεtagin nan na, a firindena, muxu yεtagina, a saxandena, yata yεtagina, a naanindena, singbin yεtagina. ¹⁵ Maleka gubugubu kanne yi te. Daliseene nan yi ne ra n naxanye to Kebari baan dε. ¹⁶ Maleka gubugubu kanne nεma yi sigε, e san digilinxine fan yi sigama nen e fɔxɔ ra. Malekane na yi e gubugubune yite alogo e xa tugan bɔxɔn ma, e san digilinxine mi yi kelima e dεxɔn. ¹⁷ E na yi ti, e sanne fan yi tima nen. E na yi tugan, e sanne fan yi tugan, amasɔtɔ niin naxan yi daliseene yi, na yi e fan yi.

Ala nɔrɔn yi keli a Batu Banxini

¹⁸ Alatala nɔrɔn yi keli Ala Batu Banxin so dεen na, a sa ti maleka gubugubu kanne xun ma. ¹⁹ Nayi, maleka gubugubu kanne yi e gubugubune yifulun, e tugan bɔxɔn ma n yεε xɔri, e san digilinxine fan yi te e fɔxɔ ra. E yi sa ti Alatalaa banxin yinna so dεen na sogeteden binni. Isirayilaa Ala nɔrɔn yi lu e xun ma kore. ²⁰ Daliseene nan yi e ra n

naxanye to Isirayilaa Ala bun ma Kebari baan dε, n yi a kolon a maleka gubugubu kanne nan yi e ra. ²¹ Yεtagi naanin nan yi e birin ma, e nun gubugubu naanin. Sena nde yi e birin gubugubune bun ma alo muxu yiina. ²² E yεtagine yi maliga daliseene yεtagine ra n naxanye to Kebari baan dε. E birin yi sigama e yεε ra e tinxinna nin.

11

Yerusalen makitima nen

¹ Alaa Nii Sarijanxin yi n tongo a n xali Alatalaa banxin dεen na, dεen naxan yi yεε rafindixi sogeteden ma. N yi muxu mαxαnen nun suulun to tixi dεen na, yamaan yεeratina ndee yi ne yε, Asuru a dii xεmen Yaasaniya nun Benayaa dii xεmen Pelati. ² Alaa Nii Sarijanxin yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, muxuni itoe nan fe naxine yitonma, e maxadi naxin ti taani ito yi. ³ E a falama, e naxa, ‘Banxine mi tiyε be iki singen! Taan makantan yinna luxi nen alo tundena, en tan namaraxi a kui alo suben tunden kui!’ ⁴ Nanara, Adamadina, nabiya falan ti e xili ma, nabiya falan ti!”

⁵ Nayi, Alatalaa Nii Sarijanxin yi godon ma. A yi a fala, a n xa falani ito ti, a naxa, “Isirayila yamana, ε luma a fale, ε naxa, ‘E Alatala xuiin name,’ anu, n na ε miriyaan kolon! ⁶ E bata faxan ti taani ito yi han kirane bata rafe binbine ra.” ⁷ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “E faxan naxanye tixi taan xun xon, na faxa muxune nan luxi alo suben naxan namaraxi tundeni, taan nan tunden na koni n fa ε tan kedima a yi nen. ⁸ E to gaxuxi yengen yεε ra, n yengen nan nafama ε xili ma,” Marigina Alatalaa falan nan na ra. ⁹ “N na

ε kedima nεn taani, n yi ε sa xɔpene sagoni, n yi n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma. ¹⁰ Ε faxama nεn silanfanna ra, n yi ε makiti Isirayila bɔxɔn danna ra. Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na. ¹¹ Taan makantan yinna mi findima tunden na ε tan xa, ε fan mi ramarama a kui alo subena, bayo n na ε makitima nεn Isirayila bɔxɔn danna ra. ¹² Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, ε tan naxanye mi n ma sariyane nun n ma tɔnne suxi, ε yi bira ε rabilinna siyane namunne fɔxɔ ra.”

¹³ Nayi, n yi nabiya falane tima waxatin naxan yi, Bεnayaa dii xεmεn Pεlati yi faxa. N yi bira, n yεtagin yi lan bɔxɔn ma, n yi gbelegbele, n naxa, “Ee! Marigina Alatala, i fa Isirayila yama dɔnxεn naxɔrima nεn ba?”

Ala mɔn yamaan muxu suxine malanma nεn

¹⁴ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁵ “Adamadina, naxanye dɔxi Yerusalεn yi, ne a falama i ngaxake-denne xa, i ya denbayaan muxune, Isirayila yamaan naxan birin bata xali konyiyani, e naxa, ‘E lu makuyaxi Alatalaa dingiraan na, bayo a bɔxɔni ito fixi nxu tan nan ma nxu kεεn na!’ ¹⁶ Na ma, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Hali n to ε rasigaxi siyane yε pon, n yi ε raxuya ayi yamanane yi, n luma nεn ε xɔn mεnni alo ε yi yire sarijanxini nun.’ ¹⁷ Na ma, a fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε malanma nεn sa keli siyane yε, n yi ε maxili yamanane yi, ε raxuyaxi ayi denaxanye yi, n yi Isirayila yamanan so ε yii.’ ¹⁸ E mɔn xεtεma nεn mεnni, e yi suxurene nun batu se xɔsixine birin naxɔri a yi. ¹⁹ N yi xaxili kedenna lu e birin ma, n yi

nii nenen sa e yi, n bəne xədəxeyaan ba e yi naxan luxi alo gemenə, n yi bəne fajin fi e ma ²⁰ alogo e xa n ma tənne nun n ma sariyane suxu. Nayi, e yi findi n ma yamaan na, n findi e Ala ra. ²¹ Koni naxanye kunfaxi e suxurene nun batu se xəsixine xən e bəneni, n na kanne kəwali jaxine saranma nen e ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

²² Maleka gubugubu kannə naxanye nun san digilinxine yi a ra, ne yi e gubugubune yifulun, Isirayila Ala nərən yi e xun ma kore. ²³ Alatala nərən yi ba taan xun ma, a sa ti geyaan xun ma naxan yi Yerusalən sogeteden binni. ²⁴ Alaa Nii Sarijanxin yi n nate, a xete n na muxu suxine fema Babilən kaane yamanani fe tooni alo xiyena fata Alaa Nii Sarijanxin na. N yi fe toon naxan tima alo xiyena, na yi dan. ²⁵ Alatala feen naxanye birin yita n na, n yi ne birin fala muxu suxine xa.

12

Muxu gbeteye xalima nen konyiyani

¹ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,
² “Adamadina, i dəxi yama murutəxin nan tagi. E yeen na, alogo e xa seen to, koni e mi a yigbema. E tunla na, alogo e xa feen me, koni e mi a famuma, amasəto yama murutəxin nan e ra. ³ Nanara, i tan Adamadina, i ya goronne yitən i a liga alo i sigama konyiyaan nin yanyi tagini yamaan yee xəri. Keli be i siga yire gbete yi e yee xəri. Waxatina nde, e a kolonma nen a yama murutəxin nan e ra. ⁴ I ya goron yitənxine ramini e yee xəri yanyin na, i tan yi mini jinbanna ra e yee xəri alo naxanye sigama konyiyani. ⁵ Yinla raba yinna ma e yee xəri, i yi i ya

goronne ramini menna ra, ⁶i yi e tongo i tungunna ma e yεε xōri, i yi e xali fitirin ma. I xa i yetagin xunna so alogo i nama yamanan mato, bayo n na i findima nēn taxamasenna ra Isirayila yamaan xa.”

⁷ N yamari naxan na, n yi na liga. N yi n ma goronne ramini yanyin na siga konyiyani. Ninbanna ra, n yi yinla raba yinna ma n yiin na, n yi n ma goronne ramini fitirin ma, n yi a tongo n tungunna ma e yεε xōri.

⁸ Xōtōnni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ⁹ “Adamadina, Isirayila yama murutēxin mi yi i maxōdin ba, fa fala, ‘I nanse ligama?’ ¹⁰ E yabi, fa fala, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Nabiya falani ito tixi Yerusalēn mangan nun Isirayila yamaan birin nan xili ma naxanye luxi mēnni.’ ¹¹ A fala e xa, i naxa, ‘N findixi ε rakolon feen taxamasenna nan na. N naxan ligaxi, na nan nakamalima e ma, e yi suxu yēngēni, e siga konyiyani.’ ¹² Mangan naxan e yε, na a goronne tongoma nēn a tungunna ma fitirin ma, a mini taani. Yinla nan nabama a xa yinna ma, a yi mini menna ra. A yi a yetagin xunna so alogo a nama yamanan mato. ¹³ N na n ma yalaan natima nēn a yεε ra, a yi a suxu n ma luti ratixin na, n yi a xali Babilōn taani, Babilōn kaane yamanani, a mi dēnaxan toma a yεēn na,* a yi sa faxa na. ¹⁴ N na a rabilinna muxune birin naxuyama ayi nēn e nun a ganle, n yi e sagatan silanfanna ra. ¹⁵ Nayi, e a

---

* **12:13:** A falan tima Manga Sedeki suxu feen nan ma. A mi Babilōn toma bayo Babilōn kaane a yεēne kalama nēn. Na feen seβēxi Mangane Firinden 25.4 nun Yereimi 52.7 kui.

kolonma nɛn a Alatala nan n na, n na e raxuya ayi siyane yɛ e nun yamanane yi. ¹⁶ Koni n muxuna ndee ratangama nɛn yɛngɛn nun fitina kamɛn nun fitina furen ma alogo e xa sa e ti e kɛwali xɔsixine ra e dɛni siyane birin xa e na siga dɛnaxanye yi. Nayi, na kanne a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

¹⁷ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁸ “Adamadina, i nɛma i dɛgema i xuruxurun, i yi igen min gaxun nun kuisanni. ¹⁹ I a falama nɛn yamanan muxune xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi lan Yerusalɛn kaane ma naxanye luxi Isirayila yamanani, a naxa: E dɛgema kuisanna nin, e yi igen min yigitɛgɛni, amasɔtɔ e yamanan nun a yi seene birin naxɔrima nɛn a muxune gbalone fe ma. ²⁰ Muxune janma nɛn taane yi, yamanan yi findi yire rabɛjinxin na. Nayi, ɛ a kolonma nɛn a Alatala nan n na.’ ”

Alatalaa falan kamalima nɛn

²¹ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa, ²² “Adamadina, nanfera ɛ sandani ito falama ɛ tagi Isirayila bɔxɔn ma, fa fala, ‘Waxatin danguma, koni fe toon naxanye tima alo xiyena, ne sese mi rakamalima.’ ²³ A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N bata danna sa sandani ito ra, a mi fa falama Isirayila yi sɔnɔn.” ’ Koni a fala e xa, i naxa, ‘Fe toone birin nakamali waxatin bata maso. ²⁴ Fe to fuu yo mi fa falama Isirayila kaane tagi alo xiyena, yiimatone mi fa muxune rafan feene falama e xa wuleni. ²⁵ Bayo n tan Alatala, n falan tima nɛn, na yi rakamali keden na. ɛ tan yama murutɛxina, na ligama nɛn

ε waxatini. N falan tima nen, n yi a rakamali.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

²⁶ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ²⁷ “Adamadina, Isirayila yamana a falama, e naxa, ‘A fe toon naxan tixi, iki fe mi na ra, a nabiya falan tima lan waxati famatone nan ma naxanye makuya pon!’ ²⁸ Nanara, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi n xa, a naxa, “N na fala yo ti sɔnɔn, na rakamalima nen keden na.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

13

Alaa falan wule nabine xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, nabiya falan ti Isirayilaa nabine xili ma naxanye nabiya falane tima iki, i yi a fala ne xa naxanye e bɔɔɛ yi feene tun falama, i naxa, ‘E Alatala xuiin name! ³ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalon nabi xaxilitarene xa, naxanye e yεε xaxili yi feene falama, anu e mi fe to yo tixi keli Ala ma. ⁴ Isirayila kaane, ε nabine luxi nen alo kankone banxi xɔnne yi! ⁵ E mi e masoxi yinna yire biraxine ra alogo e xa Isirayila yamaan makantan yinna yinle rafaxa, a yi lu tixi yɛngeni Alatalaa xɔlɔn lɔxɔni. ⁶ Wulen nan e fe toone ra, jɔndi mi e yiimato falane yi. E a falama, e naxa, “E tuli mati Alatalaa falan na.” Koni Alatala xa mi e xεxi. Anu, e wama e falane xa rakamali. ⁷ E fe toon naxanye tima, fe fuun xa mi ne ra ba? E wule falan naxanye tima yiimatoni, wulen xa mi ne ra ba? E a falama, ε naxa, “E Alatalaa falan name!” Anu, n mi fala tixi.’ ”

8 “Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo wulen nan ε falane nun ε fe toone ra, n bata keli ε xili ma.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra. 9 ‘N senben kelima nen nabine xili ma naxanye fe to fuune tima, e yi wule falane ti yiimatoni. E mi dɔxɔde sɔtɔma n ma yamaan malanni, e xinle mi seβema Isirayila kaane xili seβe kedini kui, e mɔn mi Isirayila yamanan lima. Nayi, ε a kolonma nen a Marigina Alatala nan na.’ ”

10 “ ‘E n ma yamaan nalɔma ayi, e naxa, “Bɔɔɔ xunbenla be,” anu bɔɔɔ xunbeli mi na. Bonne nɛma yinna tima naxan biramatɔ a ra, e tan bendε fixen nan soma a ma. 11 Nayi, a fala na yinna maso muxune xa, a na yinna birama nen! Tule gbeen fama nen, balabalan keɛene yi godo, foye gbeen yi fa. 12 Yinna na bira, muxune mi ε maxɔdinɔɔɔ nayi ba, fa fala, “E a masoxi bendε fixen naxan na, na minen?” ’ ”

13 “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N fitinaxin kala ti foyen nafama nen, n tule gbeen nafa n ma xɔɔ gbeeni, balabalan keɛε naxine yi godo halagi tideni. 14 E bendε fixen soxi yinna naxan ma, n na rabirama nen bɔxɔni, a bunne yi mini keɛenni. A na bira, ε fan halagima nen a xɔn. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan na. 15 N sigama nen han n ma xɔɔn danna na yinna xili ma e nun naxanye a masoxi. Nayi, n yi a fala ε xa, n naxa, “Yin mi fa na, nabiin naxanye a masoxi ne fan mi fa na, 16 Isirayila nabiin naxanye yi bɔɔɔ xunbenla fe falama Yerusalen kaane xa e fe to fuune xɔn, anu bɔɔɔ xunbeli mi yi na! Marigina Alatalaa falan nan na ra.” ’ ”

17 “Adamadina, i yeε rafindi Isirayila yamaan

sungutunne ma naxanye e yete bɔɲe yi falane tima nabiya falane ra. Nabiya falane ti e xili ma, ¹⁸ i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalona ε xa ε tan naxanye yii kɔε rasone dεgeɱa, ε yi e so ε yii kɔεne birin na tirin ti seene ra, ε yi dugine dεge naxanye soma muxune yetagine xun na fonne nun dii ɲɔɹene birin alogo ε xa senben sɔɔ e niine ma! E n ma yamaan muxune niin tirinɲe ba, ε yi ε yete niine ratanga? ¹⁹ E n ma sariɲanna rayelefuma n ma yamaan yetagi fundenna yiin ye dandona fe ra hanma buru dungina ndee fe ra. E to wulene falama n ma yamaan xa naxanye mafura wule falane ramε, ε muxune faxama naxanye mi lan e faxa, ε ndee lu e nii ra naxanye yi lan nun e faxa.’ ”

²⁰ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N kelima nen ε tirin ti seene xili ma ε muxune suxuma naxanye ra alo xɔline. N na e bama nen ε yii, n yi na kanne niine xunba ε naxanye suxuma alo xɔline. ²¹ N na ε dugine bama nen ε yetagine xun na, n yi n ma yamaan xunba ε yii, ε mi fa muxune tirinɲe ε senbene xɔn sɔnɔn. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na. ²² Bayo ε bata tinxin muxune bɔɲen kala ε wulene xɔn, n tan mi yi waxi naxanye tɔɔ feni, ε yi muxu ɲaxine senbe so alogo e nama xete e kira ɲaxine fɔxɔ ra, e yi kisi. ²³ Na feene ma, ε mi fa wule fe to yo tima alo xiyena, ε mi fa ε yiimatoma. N na n ma yamaan xunbama nen ε yii. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.’ ”

14

Isirayila xa a mε suxurene ra

¹ Isirayila fonna ndee yi fa n fema e fa dɔxɔ n yetagi. ² Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ³ “Adamadina, suxurene fe bata muxuni itoe bɔɔɛn nɔ. Seen naxan e birama hakeni, e na nan dɔxɔma e yete yeɛ ra. N tinɔɛ nayi, e xa n maxɔdin fena nde ma ba? ⁴ Nayi, falan ti e xa, i yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Suxure feen na Isirayila kaan naxan bɔɔɛn nɔ, a yi seen dɔxɔ a yete yeɛ ra naxan a bire hakeni, na xanbi ra a mɔn yi fa nabiin fema, n tan Alatala yeteen nan na kanna yabima alo a lan a suxure wuyaxine ma kii naxan yi ⁵ alogo n mɔn xa Isirayila kaane bɔɔɛne sɔtɔ naxanye birin e mexi n na e suxurene fe ra.” ’ ⁶ Nanara, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E xun xete, e xete e suxurene fɔxɔ ra, e me e kewali xɔsixine birin na. ⁷ Xa Isirayila kaana nde hanma xɔɔɛn naxan dɔxi Isirayila yi, xa na a me n na, suxure feen yi a bɔɔɛn nɔ, a yi seen dɔxɔ a yete yeɛ ra naxan a bire hakeni, a mɔn yi siga nabiin fema alogo a xa n maxɔdin fena nde ma, nayi, n tan Alatala yeteen nan a yabima. ⁸ N kelima nen na kanna xili ma, n yi a findi misaala ra, yamaan naxan mafalama. E yi a kolon a Alatala nan n na.’ ”

⁹ “ Xa nabiin tin muxune yi a ratantan a tan yeteen yi nabiya falan ti na kanna xa, nayi n tan Alatala nan a radinxi tantanni. N na n yiini tema nen a xili ma, n yi a raxɔri n ma yamana Isirayila kaane ye. ¹⁰ E birin nan na haken goronna tongoma, nabiin nun naxan a maxɔdinxi, ne firinna birin haken lan. ¹¹ Nayi, Isirayila kaane mi fa e masige n na, e mi fa e yete raxɔse e yulubine birin

xɔn. Nayi, e findima nɛn n ma yamaan na, n findi e Ala ra,' Marigina Alatalaa falan nan na ra."

Muxu yo mi nɔɛ yamaan natangɛ Alaa kitin ma

¹² Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹³ "Adamadina, xa yamanana nde tinxintareyaan liga, e n yulubin tongo, xa n na n yiini te a xili ma, n yi donseen nadasa e ma, n fitina kamɛn nafa e ma, n yi muxune nun xuruseene raxɔri, ¹⁴ hali xa tinxin muxu saxanni itoe yi lu na yamaan yɛ nun: Nuhan nun Daniyeli nun Yuba, ne yi e yɛtɛ niine nan tun natangɛ e tinxinyaan xɔn." Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹⁵ "Hanma xa n mɔn burunna sube xajɛne radin yamanan ma, e yi diidine birin faxa, yamanan yi findi yire rabɛjinxin na muxu yo mi fa danguma dɛnaxan yi masɔtɔ na sube xajɛne fe ra, ¹⁶ hali xa na tinxin muxu saxanne taran yamanani, n tan habadan Ala, n bata n kɔlɔ n yɛtɛni, ne mi yi nɔɛ hali e dii xɛmɛn hanma e dii tɛmɛn natangɛ, koni na muxu saxanne tan tangɛ nɛn, yamanan yi findi yire rabɛjinxin na." Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁷ "Hanma xa n yɛngɛn nafa na yamanan xili ma, xa n na a fala, n naxa, 'Yɛngɛn xa dangu yamanan yiren birin yi!' xa n muxune nun e xuruseene raxɔri mɛnni, ¹⁸ hali xa na tinxin muxu saxanne taran yamanani, n tan habadan Ala, n bata n kɔlɔ n yɛtɛni, e mi nɔɛ e dii xɛmɛn hanma e dii tɛmɛn natangɛ. E tan nan gbansan tangama." Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁹ "Hanma xa n fitina furen nafa na yamanani, n yi faxan nafa e ma n ma xɔlɔni, alogo muxune nun xuruseene xa raxɔri, ²⁰ hali xa tinxin muxu

saxanni itoe yi lu na yamaan ye nun: Nuhan nun Daniyeli nun Yuba, n tan habadan Alatala, n bata n kolɔ n yeteni, e mi nɔe e dii xemen hanma e dii temen natange. E yete niine nan tun natange e tinxinyaan xɔn.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

²¹ Amasɔɔ, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Hali n to bata n ma kiti xɔdexɛ naaninne rasiga Yerusalɛn xili ma, yengen nun fitina kamen nun burunna sube xajene nun fitina furena, alogo e xa muxune nun xuruseene raxori, ²² hali na birin, muxuna ndee luma nen e nii ra. Xemene nun naxanla ndee xunna minima ayi nen. E na e sigati kiin nun e kewanle to, na e masabarima nen lan gbaloni itoe birin ma n naxanye rafaxi Yerusalɛn ma. ²³ E masabarima nen, e na e sigati kiin nun e kewanle to waxatin naxan yi. Nayi, e a kolonma nen a n mi feni itoe rabaxi fuun xan na taan xili ma.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

15

Sandana lan naxundan binla ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, naxundan binla yatɛxi muxune xɔn dangu wudin bonne ra ba? A yiine tɔnɔn gbo dangu fɔtɔn yi wudin bonne ra ba? ³ I na wudin tonge ba i yi sena nde rafala a ra? I a nde finde bitin wudina nde ra ba, i sena nde xidi a ma? ⁴ A na sa teeni yegen na, teen yi a xun firinne gan, a fa a tagin suxu, a tɔnɔn fa na ba? ⁵ Nayi, xa a tɔnɔ mi yi na benun a xa gan waxatin naxan yi, teena a gan xanbini, a fa rafale sena nde ra ba?”

⁶ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N bata Yerusalen kaane findi se gan daxin na alo n naxundan binla findixi yegen na foton yi wudin bonne tagi kii naxan yi. ⁷ N kelima nen e xili ma. Hali e to bata yi mini teeni nun, teen nan fa e halagima. N na keli e xili ma waxatin naxan yi, nayi e a kolonma nen a Alatala nan n na. ⁸ N yamanan findima nen yire rabeninxin na, bayo a muxune bata tinxintareyaan liga,” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

16

Yerusalen taan misali fena dii rabeninxin ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, Yerusalen kaane kewali xosixine fe fala e xa. ³ A fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi Yerusalen taan xili ma, a naxa: Kanan boxon nan yi i benbane gbeen na, i barixi menna nin. Amarin nan yi i fafe ra, i nga, Xiti kaana.* ⁴ I barixi boxon naxan yi, i xuli fundin mi xaba, i mi maxa alogo i xa sarijan, boxon mi sugusugu i ma, i mi mafilin dugini.† ⁵ Muxu yo mi kininkinin i ma, a yi na fe kedenna nde liga i xa, a yi i ratanga. I woli ayi nen burunna ra i bari boxoni, amasoto i rapaxu nen muxune ma.’ ”

---

* **16:3:** Kanan kaane nan yi dxi Yerusalen yi benun Isirayila bansonna muxune xa a tongo yengeni. Na feen sebexi Samuyeli Firinden 5.6-9 kui. † **16:4:** Ala Yerusalen taan nun a muxune misalima diin nan ma be. Senbe yo mi yi Alaa yamaan xa benun Ala xa a fi e ma. Na xanbi ra, a yi e findi yamana senbemaan na. Na xanbi ra, e mon yi a yanfa suxure batuni. Na nan misaali ito bunna ra.

6 “ ‘Koni, n yi danguma i dexɔn ma, n yi i to i ramaxɛ i wunli, n yi a fala i xa, n naxa, “Hali wunla to i ma, i luma nɛn i nii ra! Hali wunla to i ma, i luma nɛn i nii ra!” 7 Na xanbi ra, n yi i rasabati alo sɛxɛne burunna ra. N yi i ragbo, i yi kɔxɔ, n yi i rayabu ayi, i xijɛne yi te, i xun sɛxɛne yi mini. Koni i ragenla nan mɔn yi a ra singen. 8 Lɔxɔna nde, n yi danguma i dexɔn ma, n yi i mato, n yi a to i bata a li i muxu xanu waxatin ma, n yi n ma domain lenben so i xunna, n yi i ba i ragenla ra, n yi n kɔlɔ i xa, n yi layirin xidi en tagi, i yi findi n gbeen na.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

9 “ ‘N bata i maxa. Wunla naxan yi i ma, n yi na ba i ma, n yi ture xiri jaxumɛn susan i ma. 10 N bata i maxidi taa dugi doma sɔxɔnxini, n yi kidi sankidin so i sanni, n yi i marabɛri ba taa dugi fajini, n dugi fajin nagodo i ma naxan saren xɔdɔxɔ. 11 N yi i maxidi marayabu se fajine yi, n yi yii rasone so i yiine ra, n yi jɛrɛn bira i kɔɛ. 12 N wuredin sa i jɔɛɛn na, n yi tunla sone so i tunle ra, n yi manga kɔmɔti fajin so i xun na. 13 Nayi, i yi maxidi xɛmaan nun wure gbeti fixɛn na, taa dugi sɔxɔnxin nun dugi sare xɔdexɛne yi findi i marabɛri baan na. I yi balo murutu fujɛ fajin nun kumin nun oliwi turen na. I yi tofanjɛ ayi, alo a lan jaxalan mangan ma kii naxan yi. 14 I xinla yi siyane birin li masɔtɔ i ya tofanna ma, bayo i yi rayabu han fata i maxidi se fajine ra, n ni i rayabu naxanye yi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

15 “ ‘Koni i yi i yigi sa i ya tofanni. I ya xili gbeeyan yi findi fɛrɛn na i xa, i findi yalunden na. I yi lu yalunyaan ligɛ dangu muxune birin xɔn,

i findi e gbeen na.† 16 I bata i ya dugine tongo, i yi suxure kidene rayabu e ra, i yi yalunyaan naba menne yi naxan naxan munma yi liga, anu a naxan mi fa ligama sanan. 17 N tunla so xema daxin nun wure gbeti fixe daxin naxanye so i yii, i yi ne findi i ya suxure xememane ra, i yi n yanfa, i yalunyaan liga. 18 I bata i ya taa dugi saxanxine tongo, i yi i ya suxurene maxidi e yi, i yi n ma turen nun n ma wusulanna ba saraxan na e xa. 19 N donseen naxanye so i yii, murutu fupin nun oliwi turen nun kumina, n yi i baloma naxanye ra, i yi ne ba saraxane ra na suxurene xa alogo e gan xirin xa rafan e ma. I na nan ligaxi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

20 “I yi i ya dii xemene nun i ya dii temene tongo, i naxanye bari n xa, i yi e gan saraxan na suxurene xa alogo e xa findi e donseene ra! I mi yi i wasa soe i ya yalunyani ba? 21 I bata n ma diine koe raxaba, i yi e gan saraxan na suxurene xa! 22 Anu, i kewali xosixine ligama yalunyani waxatin naxan yi, i mi i miri i ya dii noreyaan waxatin ma, i ragenla yi a ra waxatin naxan yi, i yi i ramaxama i wunli waxatin naxan yi.’ ”

23 “Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘Gbalona! Gbalona e xa, bayo e yelin xanbini na fe naxine birin ligε 24 ε bata gbingbinna rafala kiden na, ε yi yire matexine rafala kidene ra yama ma-

---

† 16:15: A suxure batun misalixi yalunyaan nan na be bayo Ala nun a yamaan bata layirin xidi alo futun xidima kii naxan yi naxanla nun xemen tagi. Na kui, Ala a yamaan masuxuma alo xemena a naxanla masuxuma kii naxan yi. A yamaan na se gbete batu ba a tan na, e bata a yanfa nayi alo naxanla na a xemen yanfa yalunyaan xon.

landene yi. ²⁵ E bata yire matexine rafala kidene ra taan kira xunne birin na. E yi e tofanna findi fe xəsixin na, e yi e fatin lu dangu muxune birin sagoni, e yalunya feene yi siga gboe ayi. ²⁶ E bata yalunyaan liga Misiran kaane xən, e dəxə bode fati fəpəne, e yi e yalunyaan nadangu ayi, e yi n naxələ. ²⁷ Nayi, n yi keli e xili ma, n yi nde ba e bəxən na, n yi e sa e yaxu künfadene sagoni, Filisitine taane, naxanye yati yi yagixi e yagitareya kewanle ra. ²⁸ Koni e mən yi yalunyaan naba Asiriya kaane xən, bayo e munma yi wasa singen yalunyaan na, anu, hali na, e mi wasa. ²⁹ Nayi, e yi e yalunyaan nadangu ayi, e Babilən kaane sa a fari, naxanye findixi yulane ra, anu, na fan mi e wasa.’ ”

³⁰ “Nayi, Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘E yugon kobi de, e to bata feni itoe birin liga, naxanye findixi yalunde naxalan gbeen kewanle ra! ³¹ Anu, e to gbingbinna rafala kira xunne birin na, e yi yire matexine rafala kidene ra yama malandene yi, e mi yi luxi alo yalundena, bayo e mi yi gbetin nasuxuma e yangane ra. ³² E tan luxi nen alo naxalan yalunxin naxan xeme gbeteye rafisama a xemen yeten xa a mi naxanye kolon. ³³ Yalunde naxanle birin sena nde rasuxuma e yangane yii. Koni e tan luxi nen alo naxanla na a yangane ki alogo e xa fa, sa keli yiren birin yi, e yi kafu. ³⁴ E yalunyaan nun naxanla bonne yalunyaan keden mi a ra. Muxu yo mi a gima e fəxə ra e kisen a yii. E tan nan e yangane kima, se mi so e yii.’ ”

³⁵ “Nanara, i tan naxan luxi alo yalunde naxanla, i tuli mati Alatala fala xuiin na!

³⁶ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo i bata i ya nafunle birin yikala, bayo i bata i ragenla lu i ya yalunyaan xən i yangane yii e nun i ya suxurene nun i ya fe xəsixine birin, i yi i ya diine wunla ba saraxan na e xa, ³⁷ na ma, n na ε nun i yangane birin malanma nən yire kedenni, naxanye yi rafan i ma e nun naxanye yi rapaxu i ma, n na e birin malanma nən i xili ma, n yi i rageli, e birin yi i ragenla to. ³⁸ N na i kitima nən alo a lan yalunde paxanle nun muxu faxane ma kii naxan yi. N yi i wunla ramini n ma xələ gbeen nun n ma xanuntenyaan kalan xəxələnni. ³⁹ N na i sama nən i yangane sagoni, e yi i ya kide gbingbinne nun i ya suxure batude matexine kala, e yi i ya dugine ba i ma, e yi i rayabu se faɲine tongo, e yi i ragenla lu. ⁴⁰ E yi yamaan nadin i ma, e yi i magələn, e yi i masəxən silanfanna ra, ⁴¹ e yi tən so i ya banxine ra, e yi i makiti paxalan wuyaxi yetagi. N danna sama nən i ya yalunyaan na, i mi fa i yangane saranna fiye sənən! ⁴² N sigama nən han n ma xələn danna i xili ma, n ma xanuntenyaan kalan xəxələnyaan yi a masiga i ra. N na n sabarima nən, n mi fa xələma i ma. ⁴³ N na i kəwali paxine saranma nən i ra, bayo i mi i xaxili luxi i ya dii məseyaan waxatina fe ma, i yi n naxələ feni itoe birin xən. I mi yagitareyaan xan saxi i kəwali xəsixi gbətəye fari ba?’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

⁴⁴ “ ‘Nayi, sandasane birin sandani ito falama nən i ma, e naxa, “Dii tēmən fama a nga nan ma.”

⁴⁵ I ngaa dii tēmən nan i ra yati, naxan a xēmən napaxuxi e nun a diine. ε nun i ngaxakeden paxalanmane birin keden, naxanye e xēmene nun

e diine rapaxuxi. Xiti kaan nan yi i nga ra, Amarin nan yi i fafe ra. ⁴⁶ I tada paxalanmaan naxan yi dɔxi i kɔmɛnna ma, na findixi Samari taan nan na e nun a muxune. I xunyɛn paxalanmaan naxan yi dɔxi i yiifanna ma, Sodoma taan § nan na ra e nun a muxune. ⁴⁷ I bira nɛn e kirane fɔxɔ ra yati, i fan yi e raliga e kɛwali xɔsixine yi, koni i mi danxi na ma gbansan, i tan sigati kiin yi paxu ayi dangu e tan gbeen na i ya feene birin yi. ⁴⁸ Habadan Ala nan na, n bata n kɔlɔ n yetɛni, ε nun i ya muxune naxan ligaxi, i ngaxakeden paxalanmaan Sodoma nun a muxune mi na sifan ligaxi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

⁴⁹ “ I ngaxakeden paxalanmaan Sodoma taan hakɛni itoe nan ligaxi: A muxune yi waso ayi, e to yi hɛrini, kɔntɔfili mi yi e ma. E mi yi yiigelitɔne nun tɔrɔ muxune malima. ⁵⁰ E yi e yetɛ yigboma, e fe xɔsixine liga n yetagi. N to na to, n yi e raxɔri! ⁵¹ Samari taan muxune mi i yulubin tagiin yatin ligaxi. I bata fe xɔsixine liga naxanye dangu e gbeene ra pon, han i ngaxakeden paxalanmane Sodoma taan nun Samari taan muxune yi lu alo tinxin muxune, xa e yulubine sa i gbeene ma. ⁵² I tan naxan yi i ngaxakeden paxalanmane yalagima, iki, i fan ma yalagin waxatin bata a li, masɔtɔ i yulubine xɔn, i yetɛ raxɔsixi naxanye xɔn dangu e tan na, naxanye a ligaxi e tinxinɲɛ ayi dangu i tan na. I fan yagima nɛn, i yi rayarabi, bayo i bata i ngaxakedenne lu alo tinxin muxune, e na sa i ma.’ ”

---

§ 16:46: Ala Sodoma taan halagi nɛn tɛɛn na a muxune yulubine fe ra. Na feen seɓɛxi Dunuja Fɔlɔn 19.1-29 kui.

53 “ ‘N mən Sodoma taan nun Samari taan nun e muxune rasabatima nən, e nun ε tan fan e xən ma 54 alogo i xa rayarabi, i yagi lan i kewanle birin ma, naxanye e rawekilexi. 55 I ngaxakeden naxalanmane, Sodoma taan nun Samari taan nun e muxune mən xetema nən e kii fonni, i fan nun i ya muxune yi xete ε kii singeni. 56 I yi i wasoma waxatin naxan yi, i mi yi fala naxine tima Sodoma taan xili ma ba, 57 benun i ya naxuyaaxa kolon waxatin naxan yi. Iki, Arami kaane nun e rabilinna muxune nun Filisiti muxun naxanye i rabilinni, ne fa i tan nan makonbima, e i rapaxu. 58 I fa i ya yagitareyaan nun i kewali xosixine saranna nan sotoma iki, Alatalaa falan nan na ra.”

59 “Bayo, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘N na a ligama i ra nən alo a lan i ma kii naxan yi, i tan naxan mi n kolə xuiin yatexi, i yi layirin kala. 60 Koni, n na n xaxili luma nən layirin xən, n naxan xidi en tagi i dii mēse waxatini, n yi habadan layirin xidi en tagi.* 61 I kewanle fe rabirama i ma nən, i yi yagi, i na i tada naxalanmane nun i xunye naxalanmane rasene waxatin naxan yi, n yi e so i yii i ya dii temene ra, hali e to mi fataxi layirin na n naxan xidixi en tagi. 62 N na n ma layirin xidima nən en tagi, nayi, i a kolonma nən a Alatala nan n na, 63 alogo i ya fe naxine xa rabira i ma, i yi yagi, i deen yi suxu i ra i ya yagini, n na i yulubine birin xafari waxatin naxan yi, i naxanye birin ligaxi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

---

* **16:60:** Marigi Yesu layirin naxan xidi e nun denkeleya yamaan tagi, na nan habadan layirini ito rakamalin na. Na feen sebexi mən Esekiyeli 37.26 nun Esayi 55.3 nun Yereji 32.40 nun Matiyu 26.28 kui.

17

Singbin firinne nun manpa binla fe sandana

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, misaala nde fala, sandana nde sa Isirayila yamaan xa. ³ I yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,

“Singbinna nde yi na nun naxan gbo,*
a gubugubune kuya,
a xabene kuya,
e yi maɲingixi.

Na singbinna yi siga Liban yamanani,
a sa dɔxɔ suman binla nde kondeni.

⁴ Wudi yiin naxan mate a birin xa,
a yi na bolon,
a siga a ra yula yamana nde yi,
a sa a dɔxɔ yulane taani.†

⁵ Na xanbi ra, a mɔn yi Isirayila yamanan sansi
gbɛtɛ tongo,
a sa a si sansi xɔri mafedena nde yi
ige gbeen dɛ alo wudi fajina igen nafan naxan
ma.‡

⁶ Na sansiin yi gbo,
a yi findi manpa bili sabatixin na,

---

* **17:3:** Singbinni ito findixi Babilɔn mangan Nebukadanesari misaala nan na naxan Yerusalen tongo yengeni. Na feen sebexi Mangane Firinden 24.12-16 kui. † **17:4:** Nebukadanesari siga nen Yuda mangan Yoyakin na Babilɔn taani yulane wuya denaxan yi. Nayi, wudi yii matexin findixi Yuda mangan nan na. Wudin yetɛn findixi Dawuda yixetene nan na. Na feen sebexi Mangane Firinden 24.12-16 kui. ‡ **17:5:** Sansi gbɛtɛ findixi Yuda mangan Sedeki misaala nan na, Babilɔn mangan naxan dɔxɔ mangan na Yoyakin ɲɔxɔni. A mɔn yi murutɛ Babilɔn mangan ma, a yi suxu yengeni. Na feen sebexi Mangane Firinden 24.17 kui.

koni a mi yi kuya,
 a yiine yi tixi singbinna binni,
 koni a salenne yi lu a bun ma.
 A yi koxo,
 a yi lu a yiine raminε,
 a yifoton.

⁷ Koni singbin gbee gbete mon yi na nun, §
 naxan gubugubune yi kuya,
 a xabene gbo.

Na manpa binla* yi a yibandun a binni
 e nun a salenne,
 a yi a yiine yibandun a binni
 alogo a xa a ige sa.

⁸ Anu a yi sixi boxo fadin nin ige gbeen de
 alogo a xa a yiine ramini,
 a yi bogi,
 a yi findi manpa bili fadin na.” ’ ”

⁹ “A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan
 falaxi, a naxa:

A sabate ba?
 Singbin singen mi a binla tale ba,
 a yi a bogene bolon,
 alogo a xa xara,
 a sonle birin yi lisi a ra?
 Nayi, a mako mi fanga gbeen ma,
 a mako mi muxu wuyaxi ma
 naxan a tale a jan na fefe!

---

§ **17:7:** Singbin gbee gbete findixi Misiran yamanan mangan nan na. Yuda mangan Sedeki yi Misiran mangan mafanma a xa a mali Babilon yamanan yengedeni. Na feen sebexi Yereimi 37.7-8 nun 44.30 kui. * **17:7:** Wudi binla nde na yi, men kaane naxanye sima, e yi naxanye bogi yitonma alo manpana e gbee kiini.

10 A yi bitinxi a faɾin na,
 koni iki a nɔɛ sabatɛ ba?
 Sogeteden foyen na fa,
 na a xarama nɛn fefe!
 A yi bitinxi bɔxɔni dɛnaxan yi,
 a yi xara mɛnni.’ ”

Sandan bunna

11 Alatala yi falan ti n xa, a naxa, 12 “Nba, yama murutɛxini ito maxɔdin iki, i naxa, ‘Ɛ mi na sandan bunna kolon ba?’ A fala e xa, i naxa, ‘Babilɔn mangan bata siga Yerusalɛn yi, a sa mangan nun a kuntigine suxu, a e xali Babilɔn taani. 13 A yi muxuna nde sugandi mangane bɔnsɔnna muxune yɛ, a yi layirin xidi e tagi, a yi na kanna rakɔlɔ. A mɔn yi yamanan yɛɛratine xali konyiyani 14 alogo yamanan xa lu nɔɔn bun ma, a nama fa sɛnbɛn sɔtɔ sɔnɔn, a yi na layirin suxu, alogo e nama halagi. 15 Koni na manga nɛnɛn bata murutɛ a xili ma, a yi a xɛrane rasiga Misiran yamanani alogo e xa sa soone nun sofa gali gbeen so a yii. Muxun naxan na ligaxi, na fe sɔnɔyɛ ba? Na kanna a futuxulɛ Babilɔn mangan bun ba? A to layirin kala, a mi nɔɛ a futuxulɛ a bun sese ma!’ ”

16 Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yɛtɛni! Yuda mangani ito faxama Babilɔn mangana yamanan nin, naxan a findixi mangan na. Amasɔtɔ a bata a kɔlɔ xuiin kala, a mi layirin nakamalixi e tagi. 17 Misiran mangan mi nɔɛ a xun mayɛngɛ hali e nun a gali sɛnbɛmaan nun a sofa wuyaxine. Babilɔn kaane gbɛngbinne ratema nɛn taan makan-tan yinna xɔn e yi taan yɛngɛ e muxu wuyaxi faxa.

18 Bayo, Yuda mangan bata a mɛ a kɔlɔ xuiin na,

a yi layirin kala. A to a kɔlɔ, a yi na feene birin liga, a mi a futuxule a bun mumɛ!” ¹⁹ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yetɛni, fa fala a mɛxi a kɔlɔ xuiin na n tan nan yetagi, a n ma layirin nan kalaxi. Nayi, n na a kɛwali ɲaxine saranma nɛn a ra. ²⁰ N na n ma yalaan soma nɛn a xun na, a yi a suxu n ma lutin na, n yi a xali Babilɔn yi, n yi sa a makiti mɛnni lan a tinxintareyaan ma a naxan liga n na. ²¹ A sofa gixine birin faxama nɛn silanfanna ra, naxanye na lu e nii ra, ne yi xuya ayi yiren birin yi. Nayi, ɛ a kolonma nɛn a n tan Alatala nan falan tixi.”

²² Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N tan yetɛɛn nan suman wudin konde yi yiina nde tongoma, n yetɛɛn yi sa a bitin geya gbee matexina nde xun tagi. ²³ N sa a bitinma geyaan nan fari naxan mate Isirayila yamanani, a yi a yiine ramini, a yi bogi, a findi suman bili faɲin na. Xɔliin sifan birin e tɛɛn sama nɛn a yi, e lu a yiine nininna bun. ²⁴ Nayi, burunna wudine birin a kolonma nɛn, a n tan Alatala nan wudi matexin nabirama, n yi a magodoxini te. N wudi xinden xara, n yi wudi xaren maɲingi. N tan Alatala nan falan tixi, n na a ligama nɛn.”

18

Ala birin kitima a kɛwanla xɛn

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Nanfera ɛ xɛtɛma sandani ito ma Isirayila yamanani, ɛ naxa, Fafane bata ɲaxundan xindene don,

koni e diine nan jinye ramuluxunxi.*”

³ “Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kəlo n yeteni, ε mi fa xεtεma sandani ito ma sənən Isirayila yamanani! ⁴ N tan nan gbee adamadiine birin niin na, diin nun a fafana, n gbeen nan e firinna birin na. Naxan na yulubin tongo, na nan faxama.”

⁵ “Xa a sa a li, muxuna nde tinxin, a kiti kenden nun tinxinyaan ligama, ⁶ a mi donse ralixine donma kidene yi geyane fari, a mi a xaxili tixi Isirayila kaane suxurene ra, a mi a bodena jaxanla rakunfama, a mi a masoma jaxanla ra a nema a kike wanli waxatin naxan yi, ⁷ a mi muxe jaxankatama, a tolimaan naxεtεma a kanna ma, a mi mujan tima, a donseen soma kamεtone yii, marabenna naxan ma, a dugin so na yii, ⁸ a mi tənə sama donla fari naxan tongoxi a ma, a mi tənə gbeen fenma muxune ra, a tinxintareyaan matanga, a kiti kenden sama muxune tagi, ⁹ a n ma tənne nun n ma sariyane suxuma lannayani. Awa, tinxin muxun nan na kanna ra. Na kanna luma nen a nii ra.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁰ “Koni xa na kanna diina nde bari, na yi findi mafu tiin na, a faxan ti hanma a yi na fena nde liga a ngaxakedenna nde ra, ¹¹ hali diin fafe mi feni itoe sese ligaxi, xa a diin donse ralixine donma kidene yi geyane fari, a bodena jaxanla rakunfama, ¹² a jaxu yiigelitone nun tənə muxune ra, a mujan tima, a mi muxune tolimaan naxεtεma e ma. A xaxili tixi suxurene nan na, a fe xəsixine ligama, ¹³ a donla soma, a tənən sa a fari, a tənən gbeen

* **18:2:** Na feen mən səbexi Yeremi 31.29 kui.

fenma muxune ra. Na kanna luyε a nii ra ba? En-
 en de! A mi luyε a nii ra. A to bata fe xɔsixini itoe
 liga, yamaan na kanna faxama nen. A tan nan a
 yεε faxa feen nagidixi.”

¹⁴ “Koni xa a sa a li, na fan yi diina nde bari,
 na diin yi a fafe to yulubini itoe birin ligε, koni,
 hali a to bata e to, a mi na fe sifan liga, ¹⁵ a mi
 donse ralixine don kidene yi geyane fari, a mi a
 xaxili ti Isirayila kaane suxurene ra, a mi a bodena
 ɲaxanla rakunfa, ¹⁶ a mi ɲaxu muxu yo ra, a mi
 tolimaan nasuxuma donle fe ra, a mi muɲa ti,
 a donseen so kamεtɔne yii, a dugin so muxune
 yii marabenna naxanye ma, ¹⁷ a tinxintareyaan
 matanga, a mi tɔnɔn sa donla fari naxan tongoxi
 a ma, a mi tɔnɔ gbeen fen muxune ra, a n ma
 sariyane nun n ma tɔnne suxu, na kanna mi faxε
 a fafe hakene fe ra de! A luma nen a nii ra. ¹⁸ A
 fafe nan muxune ɲaxankata, a yi a ngaxakedenna
 muɲa. Naxan mi fan, a na liga a yamaan ye. Nayi,
 na nan yati faxama a hakene fe ra.”

¹⁹ “Anu, ε n maxɔdinma, ε naxa, ‘Nanfera fafan
 haken goronna mi luma a diin xun ma?’ Bayo a
 diin bata kiti kenden nun tinxinyaan liga, a yi n ma
 tɔnne birin suxu. A yati luma nen a nii ra. ²⁰ Naxan
 na yulubin liga, na nan faxama. Diin mi a fafana
 haken goronna tongε, fafan fan mi a diin haken
 goronna tongε. Tinxin muxuna tinxinna saranna
 fima a tan nan ma, muxu ɲaxin fan ma ɲaxuyaan
 yi saran a ra.”

²¹ “Koni, xa muxu ɲaxin xεε a yulubine birin
 fɔxɔ ra, a naxanye ligaxi, xa a n ma tɔnne birin
 suxu, a kiti kenden nun tinxinyaan liga, a luma nen
 a nii ra. A mi faxama. ²² A yulubin naxanye birin

ligaxi, jinan tima nen ne birin xon. A luma nen a nii ra a tinxinyana fe ra, a naxan ligaxi. ²³ Muxu jaxin na faxa, na nan n nasewama ba? A na xete a kewanle foxo ra, a yi kisi, na nan n nasewama.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

²⁴ “Xa tinxin muxun xete a tinxinyaan foxo ra, a yi tinxintareyaan liga folo, a yi na fe xosixine liga muxu jaxin naxanye ligama, na kannu luyε a nii ra ba? A tinxinyana fe mi fa rabirama muxune ma sonon, a naxan liga. A faxama nen a tinxintareyaan nun a yulubine fe ra a naxanye ligaxi.”

²⁵ “Anu, ε a falama, ε naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi!’ Isirayila yamana, iki ε tuli mati! N ma kiraan nan mi lanxi ba? ε tan xan ma kiraye yidoxi ba? ²⁶ Xa tinxin muxun xete a tinxinyaan foxo ra, a yi tinxintareyaan liga, a faxama nen. A faxama nen bayo a bata tinxintareyaan liga. ²⁷ Xa muxu jaxin xete a fe jaxin foxo ra, a bata naxan liga, a yi kiti kenden nun tinxinyaan liga, a niin nakisima nen. ²⁸ Xa a na feene yeε to, a xete a murute feene birin foxo ra, a naxanye ligaxi, a luma nen a nii ra, a mi faxama. ²⁹ Anu, Isirayila yamana a falama, e naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi.’ Isirayila yamana, n ma kirane nan mi lanxi ba? ε tan xan ma kiraye yidoxi ba?”

³⁰ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, “Nanara, Isirayila yamana, n na ε birin makitima nen ε kewanle xon. ε xun xete, ε xun xanbi so ε murute feene yi alogo sese nama ε bira hakeni. ³¹ ε me ε murute feene birin na ε naxanye ligama, ε boje nenene satō, nii nenen yi sa ε yi. Isirayila

yamana, nanfera ε tinma ε xa halagi? ³² Muxun na faxa, na mi n nasεwama. Nayi, ε xun xεte, ε yi lu ε nii ra!” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

19

Sunu sigina lan mangane ma

¹ Ala nan a falaxi a n xa sunu sigini ito sa Isirayila kuntigine xa fa fala,

² “I nga findixi yata gile kenden nan na yatane tagi. A yi saxi yata senbεmane nan tagi a diine maxurudeni.

³ A yi a dii xεmε keden maxuru* naxan findi yata xεmε senbεmaan na. A yi fatan a se suxine yibεε, a yi muxune fan donma.

⁴ Siyane yi a xinla mε, e yi sa a suxu yinla ra, e wuren bira a nεeni, e yi siga a ra Misiran yamanani.

⁵ Yata gilen to a kolon, a a yi a diin legedenma fuun nin, a yigi mi yi fa a ma, a yi a dii gbeten sugandi, a yi na fan findi yata xεmε senbεmaan na.†

⁶ A yi a masigama yatane tagi, bayo a yi findixi yata xεmε senbεmaan nan na. A yi fatan a se suxuni bεε, a yi muxune fan donma,

---

* **19:3:** Yata xεmε senbεmani ito findixi Manga Yehowaxasi nan na naxan ma fe seβexi Mangane Firinden 23.31-34 kui. † **19:5:** Yata xεmε senbεmani ito findixi Yuda mangan Yoyakin nan na naxan ma fe seβexi Mangane Firinden 24.15 kui.

7 a fu e kaṗa gilene ma,
 a yi e taane findi yire rabeṗinxine ra.
 Yamanan muxune birin yi yilanyilan a wurundun
 xuiin ma.

8 A rabilinna siyane yi keli a xili ma
 yiren birin yi,
 e yi yalaan nati a yεε ra,
 e yi a suxu yinla ra.

9 E yi wuren bira a ṗəni,
 e yi a balan wure sansanna kui,
 e yi siga a ra Babilōn mangan fεma,
 e yi a sa kasoon na
 alogo a wurundun xuiin nama fa mε sənən Isiray-
 ıla geyane fari.”

Sunu sigina lan manpa binla ma

10 “I nga yi luxi nən
 alo manpa binla a yi tixi igen nan dε.
 A yi bogixi,
 a yifətənxi bayo igen yi gbo.

11 A yiine yi sabatixi,
 e yi nəε rafale mangaya taxamaseri dunganne ra
 nən.

A yi tixi wudine xun ma,
 a kuya wudine birin xa
 a yiine fan yi wuya.

12 Koni a tala nən xəlōni,
 a rawoli ayi bəxəni.
 Sogeteden foyen yi a bogine xara
 a yii fajine yi ba a ma,
 e xara, tεen yi e gan.

13 Iki, a fa tixi tonbonna nin bəxə xareni
 min xənla dənaxan yi.

14 Tεen bata a yiine li,

a yi a dεene nun a bogine gan.
 A yii sabatixi yo mi fa a ma sɔnɔn,
 naxan nɔε rafalε manga dunganna ra.”
 Sunu sigin nan na ra naxan daxa a sa alo wuga
 sigine lan e xa sa kii naxan yi.

20

Isirayila murutε fena Ala ma

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi,
 na ηεε solofereden kike suulunden xi fude
 lɔxɔni, Isirayila yamaan fonna ndee yi fa Alatala
 maxɔdinden. E dɔxɔ n yεtagi.

² Nayi, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,
³ “Adamadina, falan ti Isirayila yamaan fonne
 xa, i naxa: Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa,
 ‘E faxi n maxɔdinden nin ba? Habadan Ala nan n
 na, n bata n kɔlɔ n yεteni! N mi tinηε mumε ε yi n
 maxɔdin,’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

⁴ “I e makitε nen ba? Adamadina, i e makitε?
 Nayi, e benbane kεwali xɔsixine yita e ra! ⁵ A
 fala e xa, i naxa: Marigina Alatala ito nan falaxi,
 a naxa: N na Isirayila sugandi lɔxɔn naxan yi,
 n na n kɔlɔ nen n yiini texin na Yaxuba yixεtene
 xa, n yi n yεte yita e ra Misiran yamanani, n yi
 n kɔlɔ e xa n yiini texin na, fa fala Alatala nan
 n na, ε Ala. ⁶ Na lɔxɔni, n na n kɔlɔ nen e xa n
 yiini texin na, a n na e raminima nen Misiran
 yamanani, n siga e ra yamanani n naxan fenxi
 e xa, nɔnɔn nun kumin gbo yamanan naxan yi,
 naxan fan yamanane birin xa. ⁷ Nayi, n yi a fala
 e xa, n naxa, ‘E birin xa ε mε suxurene ra naxanye
 ε yεε rakunfama! E nama ε yεte raharamu Misiran
 suxurene xɔn! Alatala nan n na, ε Ala.’ ”

8 “ ‘Koni e bata murute n xili ma, e mi tinxi n xuiin name feni. E mi tinxi e me e suxurene ra naxanye e yeε rakunfama. E mi Misiran suxurene bejinxi. Nayi, a xonla yi n suxu n xa n ma xolon nagodo e ma, n ma xolon yi siga han a danna e xili ma Misiran yamanani. 9 Koni n mi na ligaxi n xinla fe ra, alogo n xinla nama rayelefu siyane ye e dxi naxanye tagi, n na n yete makenen Isirayila yamaan xa naxanye yeε xori, n to e ramini Misiran yamanani.’ ”

10 “ ‘N yi e ramini Misiran yi, n siga e ra tonbonni. 11 N yi n ma tonne so e yii, n yi e rakolon n ma sariyane ra, bayo naxan na e suxu, na kanna nii rakisin sotoma nen e xon. 12 N mon yi n ma Matabu Loxone ragidi e ma alogo e xa findi taxamasenne ra nxu tagi, alogo e xa a kolon a n tan Alatala nan e rasarijanma.’ ”

13 “ ‘Koni Isirayila yamaan murute nen n xili ma tonbonni. E mi n ma tonne suxu, e yi e me n ma sariyane ra, anu, naxan na e suxu, na nii rakisin sotoma nen e xon. E yi n ma Matabu Loxone rayelefu mumε. A xonla yi n suxu n xa n ma xolon nagodo e ma tonbonni, n yi e raxori. 14 Koni n mi na liga n xinla fe ra alogo n xinla nama rayelefu siyane ye, n na e ramini Misiran yi naxanye yeε xori. 15 N tan nan mon n kolb e xa tonbonni n yiini texin na, a n mi tima e yeε ra siga yamanani n naxan soxi e yii, nonon nun kumin gbo yamanan naxan yi, yamanan naxan fan yamanane birin xa, 16 bayo e bata e me n ma sariyane ra e nun n ma tonne, e yi n ma Matabu Loxone rayelefu. E borjen yi e suxurene nan foxo ra. 17 Koni n yi kininkinin e ma, n mi e halagi, n mi e raxori tonbonni.’ ”

18 “ ‘N yi a fala e diine xa tonbonni, n naxa: E nama bira ε benbane namunne fəxə ra, ε nama e yamarine suxu, ε nama ε yetε raharamu e suxurene xən de! 19 Alatala nan n na, ε Ala. E n ma tənne nun n ma sariyane suxu ki fajni! 20 E n ma Matabu Ləxəne rasarijan, alogo e xa findi taxamasenne ra en tagi a kolonma naxanye xən a Alatala nan n na, ε Ala.’ ”

21 “ ‘Koni e diine bata murutε n xili ma tonbonni. E mi n ma tənne nun n ma sariyane suxi, e mi e ligaxi, anu, naxan na e suxu na nii rakisın sətəma nən e xən. E yi n ma Matabu Ləxəne rayelefu. Nayi, a xənla yi n suxu, n xa n ma xələn nagodo e xili ma, n ma xələn yi siga han a danna e xili ma tonbonni.

22 Koni n bata xetε n ma xələn fəxə ra n xinla fe ra, alogo a nama rayelefu siyane tagi, n na e ramini Misiran yi naxanye yetagi. 23 N tan nan mən n kəlb e xa tonbonni n yiini texin na e raxuya feen na ayi siyane ye, fa fala n na e raxuyama ayi nən yamanane yi 24 bayo e mi n ma sariyane suxi, e yi e mε n ma tənne ra, e yi n ma Matabu Ləxəne rayelefu, e yi kunfa e fafane suxurene xən. 25 N tan nan mən tənne so e yii naxanye mi yi fan, e nun sariyane e mi yi kisε naxanye xən. 26 N yi tin e xa raharamu e dii singene fe ra, e yi naxanye bama saraxan na.* N na ligaxi nən alogo e xa yigitεge, e yi a kolon a Alatala nan n na.’ ”

27 “Nanara, adamadina, falan ti Isirayila kaane xa, i yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E benbane mən n nayelevu nən, e yi

* **20:26:** Na feen səbexi Xəyəyan 13.1-2 nun 13.12-13 kui. Muxuna ndee yi e dii singene bama saraxan na, anu na mi yi na sariyan bunna ra.

e mε n na kii gbεε yi: ²⁸ N na e xali nεn yamanani, n na n kɔlɔ e xa n yiini texin na naxan so fe ra e yii, koni e yi e yεεn ti geyane nun fɔtɔnne ra, e saraxane ba mεnne yi, e yi e kiseene fi ne ma, e n naxɔlɔ naxanye xɔn, e yi e wusulan fajine gan, e yi e minse saraxane rabɔxɔn na. ²⁹ N yi a fala e xa, n naxa, “Nanse kide matexini ito ra ε sigan dεnaxan yi?” E yi mεn xili sa “Kide Matexina” han to.’ ”

³⁰ “Na ma, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Ε fan mi ε yetε raharamuma ba alo ε benbane? Ε fan mi n yanfama e suxurene xɔn ba alo yalundena a xεmεn yanfama kii naxan yi? ³¹ Ε nεma ε kiseene ralima, ε yi ε diine gan saraxan na, ε mɔn ε yetε raharamuma ε suxurene birin xɔn han to. Nayi, Isirayila yamana, n tinjε ba, ε yi n maxɔdin? Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yeteni, fa fala n mi tinjε ε yi n maxɔdin.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

³² “Naxan ε bɔjnεni, na mi ligama, ε na a fala, ε naxa, ‘Nxu waxi lu feni alo siyaan bonne, alo xabila gbεtεne yamanane yi, nxu yi wudine nun gεmεne batu.’ ³³ Marigina Alatalaa falan ni i ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kɔlɔ n yeteni! N mangayaan nabama nεn ε xun na, n yii sεnbεmani bandunxin na, n yi n ma xɔlɔn nagodo. ³⁴ N kelima nεn n yi sεnbεmani bandunxin na, n yi n ma xɔlɔn nagodo, n yi ε ramini siyane ye, n yi ε malan sa keli yamanane yi, n na ε raxuyaxi ayi dεnaxanye yi. ³⁵ N na ε xalima nεn tonbonni, ε masiga siyaan bonne ra, n sa ε kiti mεnni yεε nun yεε. ³⁶ N na ε makitima nεn alo n na ε benbane makiti kii naxan yi Misiran tonbonni.” Marigina

Alatalaa falan nan na ra. ³⁷ N na ε findima nεn n ma xuruse kurun na, ε yi lu n ma dunganna bun, n yi ε masuxu n ma layirin xɔn n naxan xidixi en tagi. ³⁸ N muxu murutεxine bama nεn ε yε naxanye n matandima. E sa yamanan naxanye yi iki konyiyani, n na e raminima nεn ne yi, koni e mi fa soma Isirayila yamanani de! Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na.

³⁹ “ε tan, Isirayila yamana, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: ε siga, birin xa sa a suxuren batu! ε na yelin na matoε waxatin naxan yi, ε fa n xuiin suxuma nεn, ε yi ba n xili sariɲanxin nayeleftuε ε kiseene nun ε suxurene xɔn fefe!”
⁴⁰ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘Bayo Isirayila yamaan birin n batuma nεn n ma geya sariɲanxin fari, Isirayila geya matexina, naxanye birin na lu yamanani, n ne rasεnεma nεn menni, n yi ε saraxane nun ε kise fajine rasuxu e nun ε na seen naxanye birin nasariɲan n xa. ⁴¹ N na ε ramini siyane yε waxatin naxan yi, n yi ε malan sa keli yamanane yi, n na ε raxuyaxi ayi denaxanye yi, na waxatini, n na ε rasεnεma nεn alo n saraxa xiri ɲaxumεn nasuxuma kii naxan yi, n yi n ma sariɲanna mayita ε xɔn siyane yεtagi. ⁴² Nayi, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, n na ε xali Isirayila yamanani waxatin naxan yi, n na n kɔlɔ n yiini texin na yamanan naxan so fe ra ε benbane yii. ⁴³ ε sa ε mirima nεn ε kewanle nun ε fe xɔsixine birin ma menni, ε yetε raharamuxi naxanye xɔn, ε yagi ε kewali ɲaxine ra ki fajni! ⁴⁴ Nayi, Isirayila yamana, ε a kolonma nεn a Alatala nan n na, bayo n mi ε suxuma alo a lan ε sigati ki ɲaxin nun ε kewali yifuxine ma kii naxan yi, koni n na ε fe

suxuma nɛn alo a lan n xinla binyen ma kii naxan yi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

21

Alaa falan Yuda yamaan xili ma

¹ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,
² “Adamadina, i yɛɛ rasiga sogeteden yiifari fɔxɔni,
 i yi yiifari fɔxɔn yamanan muxune maxadi!
 Nabiya falane ti yiifari fɔxɔn binna fɔtɔnna xili
 ma! ³ A fala yiifari fɔxɔn binna fɔtɔnna muxune
 xa, i naxa, ‘Ɛ tuli mati Alatalaa falan na! Marigina
 Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tɛɛn nasigama nɛn
 ɛ xili ma naxan wudi xindene nun wudi xarene
 birin ganma, a dɛgɛn mi tuyɛ mumɛ! Muxune
 birin ganma nɛn keli yiifari fɔxɔn binna ma sa
 dɔxɔ kɔmɛn fɔxɔn na. ⁴ Nayi, birin a kolonma
 nɛn a n tan Alatala nan tɛɛn nadɛgɛxi, a mi tuyɛ
 mumɛ!’ ” ⁵ Nayi, n yi a fala Ala xa, n naxa,
 “Marigina Alatala, muxune bata a fala fɔlɔ n ma,
 nayi, a n sandan nan gbansan sama.”

⁶ Alatala mɔn yi falan ti n xa, a naxa,
⁷ “Adamadina, i yɛɛ rafindi Yerusalɛn ma, i yire
 sarijanxine muxune maxadi, i nabiya falane ti
 Isirayila yamanan xili ma. ⁸ A fala Isirayila kaane
 xa, i naxa, ‘Alatala ito nan falaxi, a naxa: N kelima
 nɛn ɛ xili ma, n yi n ma silanfanna botin a tɛɛni, n
 yi tinxin muxune nun muxu ɲaxine birin faxa e
 bode xɔn yamanani. ⁹ Bayo n tinxin muxune nun
 muxu ɲaxine birin halagima nɛn. Na ma, n na n
 ma silanfanna botinma nɛn a tɛɛni muxune birin
 xili ma, keli yiifanna ma han kɔmɛnna. ¹⁰ Nayi,
 muxune birin a kolonma nɛn a n tan Alatala nan

n ma silanfanna botinxi a tɛɛni. Anu, n mi fa a rasoma sɔnɔn.’ ”

¹¹ “Nayi, adamadina, i kutun i bɔɔɛn kalaxin na sɔxɔlɛni, i wuga e yɛtagi! ¹² Nayi, xa e fa i maxɔdin, e naxa, ‘Nanfera i wugama?’ i yi e yabi, i naxa, ‘Bayo, fe xɔdɛxɛna nde a fe mɛma nɛn, muxune birin bɔɔɛn yi kala, e fangan yi ɲan, e niin yi fɔrɔ e ma, e birin xinbin xudin yi tuyɛ ayi. Na feen xibarun famaani ni i ra! A fama nɛn ligadeni iki sa! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹³ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁴ “Adamadina, nabiya falan ti, i naxa, ‘Marigina ito nan falaxi, a naxa:

Silanfanna! Silanfanna bata raxanxan,
a wuren mayilenma.

¹⁵ A raxanxanxi halagin nan xili ma yati,
a wuren dɛgɛma, a mayilenma
alo kuyen ɲin masɔxɔnna.

En lan en xa sɛwa ba?

Anu, n ma diina mangaya dunganna yoma wu-
dine birin ma.

¹⁶ N bata a ragidi a silanfanna wuren xa mayilen,
muxuna nde yi a rawali.

A bata raxanxan,
a wuren mayilenma
alogo a xa so faxa tiin yii!

¹⁷ Adamadina, gbelegbele, i wuga,
bayo silanfanna bata yitɔn n ma yamaan xili ma,
e nun Isirayila kuntigine birin.

Kuntigine nun n ma yamaan birin bata wolɛ ayi
silanfanna bun!

Na ma, i yɛtɛ makudun xɔlɛni.’ ”

18 “ Bayo fεsεfεsεn na a ra: Nanse ligε xa man-gaya dunganna mi nœ luyε, naxan yoma bonne ma? Marigina Alatalaa falan nan na ra!’ ”

19 “Adamadina, i nεma nabiya falan tima e xa, i yiin bɔnbɔ, keden, firin, saxan. Silanfanna misaala na a ra naxan faxan tima, faxa ti silanfan gbeen nan a ra naxan e rabilinma.

20 N bata faxa ti silanfanna rafa taan so dεεne birin na,

alogo e xa salaya ayi yεngεni, e muxu faxaxine yi wuya ayi! Silanfanni ito mayilenma alo kuyen jin masɔxɔnna a yitɔnxi halagin nan xili yi.

21 I tan silanfan xεnxεna, faxan ti yiifanna ma, i faxan ti kɔmεnna ma, i na i firifiri dεnaxan biri ra!

22 N fan n yiin bɔnbɔma nεn, n yi n ma xɔlɔn nagodo. N tan Alatala nan falan tixi.”

Yerusalen taan yεngε fena

23 Alatala yi falan ti n xa, a naxa, 24 “Adamadina, kira firin nafala misaala ra, Babilɔn mangana silanfanna sigama naxanye xɔn. Kira firinna ne birin xa keli yamana keden nin. Sebεnla ti, i kirane sigadene mataxamaseri, i yi taxamasenne ti kira xunne ra naxanye taane xinle falama kirane sigama dεnaxanye yi. 25 Kira keden nafala alogo silanfanna xa siga Amonine taan xili ma

naxan xili Rabaha. Bonna xa siga Yuda yamanan nun Yerusalen taan xili ma, taa makantanxina. ²⁶ Bayo Babilon mangan bata a ti kira xunna ra kira firinne longonna ra, alogo a xa a yiimato, a feene fεεfεεε, a yi masensenne ti xalimakunle ra, a yi a suxurene maxadin, a yi suben bɔɲen mato yiimatonni. ²⁷ A bata masensenna ti, a Yerusalen suxu. A yenge so seene rafalama nen naxanye taan so deene kale, a yamarin fi a taa yi kaane xa halagi, a ganla yi yenge so sonxonni te. A yenge so seene rasigama nen taan so deene xili ma, a gbingbin gbeen nafala taan yinna xon, a sanganso makantanxine ti taan nabilinni a yenge feen na. ²⁸ Yerusalen kaane na feene yatema yiimato fe fuune nan na, e tan naxanye bata e kolɔ e xa lu Babilon mangan bun. Koni Babilon mangana e hakena fe rabirama e ma nen, naxan a ligama a yi e suxu yengeni. ²⁹ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Bayo ε murute feene bata ε hakene fe rabira n ma, ε yi ε yulubine makenen ε kewanle birin yi, ε to ε fe rabiraxi n ma na kiini, ε yaxun fa ε noma nen yengeni.’ ”

³⁰ “ ‘I tan Isirayila manga haramuxina, muxu naxina, i ya waxatin bata a li, i ya hakene saranma i ra waxatin naxan yi.’ ³¹ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, ‘Namun ba i xunni, i manga komatin ba. Feene birin masarama nen! Naxan magodoxi, na yitema nen, naxan matexi, na yigodoma nen. ³² Taa xonna! Taa xonna yati! N Yerusalen taan findima nen taa xonna ra. Koni na feene mi ligama fo na kanna na fa n kiti sa senben nagidixi naxan ma.’ ”

³³ “I tan, adamadina, nabiya falane ti, i naxa:

Marigina Alatala ito nan falaxi Amonine xili ma lan e konbi tixine fe ma, a naxa,
 ‘Silanfanna! Silanfanna bata raxanxan,
 a wuren mayilenma.

A raxanxanxi halagin nan xili ma yati,
 a wuren dege ma,
 a mayilenma alo kuyen jin masoxonna.

³⁴ Hali ε to ε yigi saxi xiye fuune nun wulede yiimato falane yi, silanfanni ito ε muxu jaxine kεε raxabama nen, naxanye waxati bata a li, e hakene saranma e ra waxatin naxan yi. ³⁵ E silanfanne raso e tεene yi. E daxi denaxan yati yi, n na ε makitima menna nin, ε binla yamanan naxan yi.’”

³⁶ “N na n ma xolon nagodoma ε ma nen, n yi n ma fitina feene ragodo ε xili ma, n yi ε sa gbalotone sagoni naxanye fatan halagi tideni. ³⁷ Tεen nan ε halagima, ε wunla yi lu boxon ma ε yamanani, muxu yo mi fa a mirima ε fe ma sonon. N tan Alatala nan falan tixi.”

22

Yerusalen kaane gbalone fe

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, i e makite nen ba? I gbaloto taani ito makite? Nayi, e kewali xosixine yita e ra! ³ A fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Yerusalen kaane, ε faxan tima taani ito yi, naxan fama gbalon na ε xili ma, ε suxurene batuma, naxan taan haramuma. ⁴ E bata ε yete findi yulubi kanne ra ε faxa tixine xon. E bata suxuren naxanye rafala, ne bata ε raxosi. Nayi, ε bata ε waxatini so, ε siimayaan yi dungi ayi. Nanara, n

tinma nen siyane yi lu ε konβε, yamanane birin yi ε magele. ⁵ Naxanye maso e nun naxanye makuya, ne birin ε magelema nen, amasoto ε xinla bata kala, ε kontofinle bata gbo ayi.’ ”

⁶ “ ‘Isirayila kuntigine birin e senben nawalima ε konni alogo e xa faxan ti. ⁷ E bata fafane nun ngane rapaxu ε konni, e xopenε kansun, e paxu kiridine nun kapu gilene ra. ⁸ Naxan nasarijanxi n xa, ε mema na ra. E n ma Matabu Loxone rayelefuma. ⁹ Muxune nafiyaan nabama ε konni alogo e xa faxan ti. Muxune e degema kidene yi geyane fari ε konni, e yi yalunyaan liga. ¹⁰ E nun e fafane paxanle kafuma ε konni, e nun paxanla yi kafu a kike wanla waxatini a mi sarijan waxatin naxan yi. ¹¹ E konni, muxuna ndee yalunyaan ligama a bodena paxanla xon, muxu gbeteεye nun e diine paxanle yi kafu. Gbeteεye nun e magilen yi kafu, a fafe a dii temena. ¹² Muxune dimi yi seene rasuxuma mayifuni ε konni, e faxan ti. E gbetin dolima muxune ma, ε ton gbeen fen e ra, ε muxu boden yii seen kansunma, ε jinan n tan xon,’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

¹³ “Koni n xoloxina n yiin bonboma nen ε xili ma ε to ton fenxi tinxintareyani, e nun ε mon faxan naxanye tixi. ¹⁴ E wεkilen nε senben sote ba, n na keli ε xili ma laxon naxan yi? N tan Alatala nan falan tixi, n na a ligama nen. ¹⁵ N na ε raxuyama ayi nen siyane ye yamanane birin yi, n yi danna sa ε xosi feene ra. ¹⁶ E tan yetεen nan ε rayarabima siyane yetagi. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.”

¹⁷ Alatala yi falani ito ti n xa, a naxa,
¹⁸ “Adamadina, Isirayila yamaan bata lu n tan

yεε ra yi alo wuren gbiina, e birin bata findi wure gbeela nun sulan nun wure fɔrɛn nun yɔxɔn na naxanye xulunma sulun tɛɛni.* E birin bata kobi ayi alo wuren gbiina wure gbeti fixɛni. ¹⁹ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo ε birin bata lu alo wuren gbiina, n na ε malanma nɛn Yerusalɛn taani. ²⁰ N fitinaxina ε malanma nɛn n ma xɔlɔni alo wure gbeti fixɛn nun wure gbeela nun wuren nun yɔxɔn nun sulan malanma kii naxan yi yinla ra tɛɛn yi sa e fari alogo e xa xulun. N na ε malanma taani nɛn, ε yi lu alo wuren na raxulun. ²¹ N na ε malanma nɛn ε bode fari, n yi tɛɛn nafe ε xili ma, ε yi raxulun taa tagini alo yɔxɔna. ²² Alo gbeti fixɛn xulunma kii naxan yi yinla ra, ε fan naxulunma na kii nin taa tagini. Nayi, ε a kolonma nɛn a Alatala nan n na, naxan a xɔlɔn nagodoxi ε xili ma.”

²³ Alatala mɔn yi falan ti n xa, a naxa, ²⁴ “Adamadina, a fala Isirayila kaane xa, i naxa, ‘E yamanan mi sarijan. Tule igen mi sama a ma n ma xɔlɔn godo lɔxɔni.’ ²⁵ A nabine yanfan soma alo yata xarjɛn naxan a donsɛni bɔma, e baloma muxune ra, e nafunla nun se kɛndɛne tongoma, e kaɲa gilɛne rawuya ayi taani. ²⁶ Yamanan saraxaraline n ma sariyan kalama. Seen naxanye rasarijanxi n xa, e ne raxɔsima. E mi se radaxaxine nun se haramuxine tagi rabama, e mɔn mi yamaan xaranma alogo e xa se sarijanxine nun se sarijantarene tagi raba. E mi e ɲɔxɔ luxi n ma Matabu Lɔxɔne binya feen xɔn, nayi yamaan yi n nayelevu. ²⁷ Yamanan kuntigine

---

* **22:18:** Sulun tɛɛn mɔn falama yirena nde yi fa fala “Furu tɛɛna.”

luxi nen alo kankon naxanye e donseni boma. E muxune wunla raminima, e faxan ti alogo e xa tōnōn sōtō tinxintareyani. ²⁸ Yamanan nabine e kewanle matōxōma alo muxun na bēndε fixen so banxin ma. E fe to fuune tima alo xiyena, e wule falane ti yiimatoni, e naxa, ‘Marigina Alatalaa falan name!’ Anu, Alatala mi fala tixi. ²⁹ Yamanan muxune yamaan jaxankatama, e mujan tima, e jaxu yiigelitōne nun tōrō muxune ra, e xōjēn kansunma tinxintareyani. ³⁰ N bata muxun fen e ye naxan e taan nabilinna yinna tiye, naxan tiye n yetagi yinna yalenna ra, a n mafan yamanana fe ra, alogo n nama e raxōri, koni n mi muxu keden peen toxi. ³¹ Nayi, n na n ma xōlōn nagodoma e fari nen, n yi e raxōri n ma xōlōn tēen na, n yi e kewanla goronna dōxō e xun ma.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

23

Samari nun Yerusalēn taane tinxintareyana fe sandana

¹ Alatala yi falan ti n xa iki, a naxa, ² “Adamadina, jaxalan firin yi na nun, naxanye nga keden yi a ra. ³ Ne findi yalundene nan na Misiran yamanani, e yalunyaan liga fōlō e foningeya waxatin nin. Muxune e xijene masuxu na nin, e yi e sungutun xijene rasa. ⁴ Forimaan yi xili Ohola, xurimaan yi xili Oholiba. E yi findi n gbeene ra, e dii xemene nun dii temene bari. Misaali ito yi, Ohola luxi nen alo Samari taana Oholiba yi lu alo Yerusalēn taana.”

⁵ “Koni Ohola yalunyaan liga nen hali n gbeen to yi a ra. A yi kunfa a yangane xōn, Asiriya kaane, a

dɔxɔ bodene,⁶ naxanye yi maxidixi dugi mamilox-ine yi, yamana kanne nun kuntigine. Banxulan fajine nan yi e birin na, e nun soo ragine. ⁷ A yalunyaan liga nɛn Asiriya yɛɛratine birin xɔn, a yi n yanfa, a na muxune birin ma suxurene batu a kunfa naxanye xɔn. ⁸ A yi lu yalunyaan ligɛ xabu a sa naxan fɔlɔ Misiran yamanani, bayo e nun mɛn xɛmɛne bata yi kafu a foningeya waxatini, e yi a sungutun xijɛne rasa, e yi yalunyaan liga a xɔn. ⁹ Nanara, n na a lu a yangane yii, Asiriya kaane, a kunfa naxanye xɔn. ¹⁰ Ne yi a mageli fefe,* e yi a dii xɛmɛne nun a dii tɛmɛne tongo, e yi a tan faxa silanfanna ra, a yi findi misaala ra jaxanle xa bayo Asiriya kaane bata a kitin sa.”

Yerusalɛn taan fan yi Ala yanfa

¹¹ “A xunye Oholiba yi na birin to, koni a tan kunfa nɛn, a yi tinxintareyaan liga dangu a tada Ohola ra, a yalunyaan liga a xa. ¹² A fan yi kunfa Asiriya kaane xɔn, yamana kanne nun kuntigine, a dɔxɔ boden naxanye marabɛri baxi ki faji, e nun soo ragine. Banxulan fajine nan yi e birin na. ¹³ N yi a to fa fala a fan bata a yɛtɛ raxɔsi, e firinna birin bata lu kira kedenna xɔn. ¹⁴ Anu, a tan mɔn yi a yalunyaan nadangu ayi. Lɔxɔna nde, Oholiba yi muxu sawurane to banxi kankena nde ma. Babilɔn kaane nan sawura yi ne ra naxanye dugiye gbeeli,¹⁵ tagi xidine yi ne tagi, namu fajina e xunni. E birin yi maliga Babilɔn sofa mangane

* **23:10:** Misaali ito kui, a to a mageli fe falama, na bunna nɛɛn fa fala a Asiriya kaane fu nɛn Samari taan ma, e yi a seene birin tongo yɛngɛni. Asiriya kaane nan Samari taan kala jɛɛ kɛmɛ solofere jɛɛ mɔxɔjɛ benun Yesu xa bari.

ra naxanye barixi Babilon yamanani. ¹⁶ A to ne to, a yi kunfa e xon, a xerane rasiga e ma Babilon yamanani. ¹⁷ Nayi, Babilon kaane yi fa a konni, e yi e sa, e kafu. E yi a raxosi e yalunyani. A to yelin naxase e xon, a yi e rajaxu. ¹⁸ A bata a yalunyaan mayita, a yi a ragenla lu, n tan Ala yi n masiga a ra, alo n na n masiga a tada ra kii naxan yi. ¹⁹ Koni a yi lu a yalunyaan fari se alogo a sungutun waxatin yalunyana fe xa rabira a ma, a naxan liga a yi Misiran yamanani waxatin naxan yi. ²⁰ A yi kunfaxi a yangane xon menni naxanye xemyaan luxi alo sofanla gbeena, naxanye yi sobe soxi kafunoxoyani alo soone.”

²¹ “Nayi, i mon bata a liga folo alo i ya foningeya yagitareya waxatina, i to yi a luma Misiran kaane yi i xijene masuxu, e yi i sungutun xijene rasa. ²² Nanara, i tan Oholiba,† Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na i yangane rakelima nen i xili ma, naxanye bata rajaxu i ma. N ne rafama nen i xili ma sa keli yiren birin yi, ²³ Babilon kaane birin nun Pekodo kaane nun Sowa kaane nun Kowa kaane nun Asiriya kaane birin, banxulan fajin naxanye birin findixi yamana kanne nun kuntigine nun sofa mangane nun yerratine ra. Soo ragine nan e birin na. ²⁴ E fama nen i xili ma yenge so seene ra e yii, e nun yenge so wontorone nun gi seene e nun gali gbeena. E i rabilinma nen yengeni, e ye masansan wure lefa xungbeen nun a xurini te i xili ma, e yenge so wure komotin so e xunna. N na i luma nen e sagoni alogo e xa i makiti fata e sariyan na. ²⁵ N na n ma xolo gbeen nagodoma i

---

† **23:22:** Yerusalem taan luxi nen alo Oholiba jaxalan yalunxina misaali ito kui.

xili ma nən, i to bata n yanfa, n yi a lu e fitinaxin yi i naxankata. E i nən nun i tunle xabama nən na, e yi i yixetene faxa silanfanna ra. E i ya dii temene nun i ya dii xemene suxuma nən, tən yi i yixetene gan. ²⁶ E i ya dugine tongoma nən, e nun i ya maxidi se fajine birin. ²⁷ Nayi, n danna sama nən i ya yagitareyaan nun i ya yalunya feene ra i naxanye fəlxə Misiran yamanani. I mi fa i xaxili tima ne ra sənən. Misiran ma fe mi fa rabirama i ma sənən.”

²⁸ “Amasəto Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Naxanye rənxu i ma, i masiga naxanye ra, n na i sama nən ne sagoni. ²⁹ E i suxuma nən marənxuni, e yi siga i wali xənne birin na. E yi i ragenla lu marabenni, e yi i rayarabi i ya xaxilitareyaan nun i ya yagitareyaan nun i ya yalunyani. ³⁰ Na ligama i ra nən, masəto i bata n tan Ala yanfa, i yalunyaan liga siyane birin xən, i yi e suxurene batu. ³¹ I bata bira i tadaa kiraan fəxə ra, nayi, n xələ igelengenna naxan so a yii, n na soma nən i fan yii.”

³² “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

I tada a minxi xələ igelengenna naxan na,

i fan i minma nən na ra.

Igelengen gbeen na a ra

naxan kui tilin.

Muxune gelema nən i ma,

e yi i magele amasəto a rafexi ken!

³³ Sununa i xun magima i ra nən

alo i na dələn min.

Yigitəgen nun halagin igelengenna nan a ra,

n naxan so i tada Samari taan yii.

³⁴ Koni i a minma nən i yi a kui geli,

i yi a xin, i a yibɔ,
 i yi i kanken mabɔ a fεenne ra.
 Amasɔtɔ n tan bata na fala,
 Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

³⁵ “Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Amasɔtɔ i bata ɲinan n xɔn, i yi n nawoli ayi i xanbi ra, i ya yagitareyaan nun i ya yalunyaan goronna tongoma nεn.”

³⁶ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i Ohola nun Oholiba makite ba? Nayi, e kεwali xɔsixine yita e ra. ³⁷ Amasɔtɔ e bata n yanfa, e yalunyaan liga, e yi faxan ti, e yi suxurene batu. E diin naxanye barixi n xa, e bata ne gan saraxane ra suxurene xa, e lu alo suxurene donseene. ³⁸ A mato e mɔn naxan ligaxi: E bata n ma yire sariɲanxin naxɔsi, na waxati kedenni, e yi n ma Matabu Lɔxɔn nayelegu. ³⁹ E e diine ba saraxan na e suxurene xa lɔxɔn naxan yeteni, e yi siga n ma yire sariɲanxini, e yi sa na raxɔsi. E na nan ligaxi n ma banxini. ⁴⁰ E mɔn xεrane rasiga nεn muxune fendeni sa keli yire makuyeni, e yi fa, i yi i yεene rayabu, i yi i maxidi e xa. ⁴¹ I yi dɔxɔ sade fajini, tabanla yi dɔxi naxan yetagi, i yi n ma wusulanna nun n ma turen dɔxɔ a fari.”

⁴² Yama gbeen xuiin yi minima ɲaxanli ito rabilinni, naxanye bɔɲε xunbelixi. Muxu ganla nun Sabe kaane yi fa, sa keli tonbonni naxanye yiira-sone sa sungutun firinne yiin na, e yi mangaya kɔmɔtin so e xun na. ⁴³ Nayi, n yi a fala na ɲaxanla xa naxan bata a yetε raxadan yalunyani, n naxa, “Awa, iki a xa lu e yalunyani, bayo yalunden nan a tan na! ⁴⁴ Xεmεne fama a ma alo yalunde ɲaxanla. Muxune fama Ohola nun Oholiba ma na kii nin,

na yagitare naxanle. ⁴⁵ Koni tinxin muxune e makitima nɛn alo naxalan yalunxine makitima kii naxan yi, alo muxun naxanye faxan tixi, amasɔtɔ yalunden nan e ra e nun faxa tiine.”

⁴⁶ Amasɔtɔ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “Yamaan xa siga e xili ma, e yi e rayarabi, e yi e yiiseene tongo. ⁴⁷ Na yamaan xa e magɔlɔn, e yi e faxa silanfanna ra. E e dii xɛmɛne nun e dii tɛmɛne faxama nɛn, e yi e banxine gan. ⁴⁸ Na kiini, n danna sama nɛn yamanan muxune yagitareyaan na. Nayi, naxanle birin xaxinla sɔtɔma nɛn, e mi fa naxalan firinni itoe yalunyaan sifan ligɛ sɔnɔn. ⁴⁹ Ɛ fama ɛ yagitareyaan saranna nan sɔtɔdeyi. N na ɛ yulubine nun ɛ suxure batu feene goronna dɔxɔma nɛn ɛ xun ma. Nayi, ɛ a kolonma nɛn a Marigina Alatala nan n na.”

24

Yerusalɛn yi sa tunden ma

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na nɛɛ solomanaaninden kike fuden xi fude lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, lɔxɔni ito sɛbɛ, too lɔxɔn yetɛna, amasɔtɔ Babilɔn mangan Yerusalɛn taan nabilinma yɛngɛni to yetɛɛn nin. ³ Sandan sa yama murutɛxini ito xa, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Tunden dɔxɔ tɛɛn ma,
a dɔxɔ, i igen sa a kui.

⁴ I sube dungine sa a kui,
danba subene nun balaxa sube dungi fajine.
A rafe xɔri naxumɛne ra.

⁵ Yɛxɛɛ fajin suben yɛba,

i yi a xonne malan tunden xoren ma,
 e birin xa jin han e butuxun,
 bayo hali a xonne,
 e birin lan nen e jin.’ ”

6 “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Gbalona ε tan faxa ti taan muxune xa,
 ε tan naxanye luxi

alo xarinxarinna bata tunden naxan suxu,
 naxan funfu mi nε be a ma.

Xonne birin nate a kui keden keden yeen ma,
 e sese mi tangama halagin ma masensenna xon.

7 Amasoto e muxune wunla naxan naminixi,
 na mon e taan ma singen.

E wunla radinxi nen fanyen fari kenenni.

E mi a radinxi boxon xan fari,
 alogo burunburunna xa sa a yee ma.

8 N fan bata xolo,

n yi n gbeen joxo,

n yi e wunla radin fanyen fari kenenni

alogo a nama ye maluxun.’ ”

9 “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Gbalona ε tan faxa ti taan muxune xa!

Amasoto n wonson gbeen nafalama nen!

10 E yegen malan,

ε teen sa e ra,

ε suben jin han!

E sabine sa a fari.

Xonne xa gan fefe!

11 Na xanbi ra, ε tundeni genla doro teen ma,

han a wolon,

a wuren yi gbeeli,

a gbiin yi xulun,

a xərinxərinna yi gan a ma fefe!

¹² Koni na katane sese tənə mi na,
bayo a rafexi xərinxərinna nan na,
naxan mi nəe bε a ma.

Hali tεena, a mi nəe!

¹³ Yerusalən kaane, ε yagitareyaan bata ε xəsi.

Amasətə n wa nən ε rasarijan feni,
koni ε mi tin.

Nayi, ε mi fa rasarijanjε ε xəsi feene ma
fə n ma xələn na a danna li ε xili ma.’ ”

¹⁴ “ ‘N tan Alatala nan falan tixi. Na nu ligama nən. N na a rabama nən, n mi diɲama sese ma, n mi kininkininma, n mi nimisama. I kitima nən lan i sigati kiin nun i kewanle ma.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Esekiyeli a ɲaxanla saya fena

¹⁵ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁶ “Adamadina, muxun naxan fan i yεε ra yi dangu e birin na, n na niin bama nən sanɲa yi kedenni. Anu, i nama sunu, i nama wuga, i yεεgen nama mini. ¹⁷ I kutunma wundon nin, i nama i ya faxa muxun saya feen liga. I ya namun xa lu xidixi i xunni, i ya sankidine xa lu soxi. I nama i dε xabene luxun sununi, i nama muxune saya xəntən donseene don.”

¹⁸ Nayi, n falan ti nən yamaan xa xətənni, n ma ɲaxanla yi faxa ɲinbanna ra. Na xətən bode, naxan yamarixi n ma, n yi na liga. ¹⁹ Muxune yi a fala n xa, e naxa, “I feen naxan ligama ito ra, i mi na bunna fale nxu xa ba, a lanxi nxu ma kii naxan yi?” ²⁰ Nayi, n yi a fala e xa, n naxa, “Alatala bata falan ti n xa iki, a naxa: ²¹ A fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito

nan falaxi, a naxa: N nan n ma yire sariḡanxin sariḡanna kalama nēn, ε wēkilēn sōtōma naxan yi, ε yēte matōxōma naxan yi, naxan fan ε yēε ra yi dangu yire gbete ra, ε niin naxan fari. Nayi, ε dii xēmēne nun ε dii tēmēn naxanye luxi Yerusalēn yi, ne faxama nēn silanfanna ra. ²² Na waxatini, ε a ligama nēn alo n tan. E mi ε dε xabene luxuḡe sununa fe ra, ε mi muxune saya xōntōn donseene donḡe, ²³ ε namun luma xidixi ε xunni nēn, ε yi ε sankidine lu soxi, ε mi e saya feen nabe, ε mi wuge. Koni ε doyenma nēn, ε lu kutuḡe ε hakene fe ra. ²⁴ Esekiyeli findima nēn taxamasenna ra ε xa. A bata naxan liga, ε na ligama nēn yati! Na na liga waxatin naxan yi, ε a kolonma nēn a Marigina Alatala nan n na.’ ”

²⁵ “Adamadina, n na e yire sariḡanxin ba e yii lōxōn naxan yi, e wēkilēn sōtōma naxan yi, e sēwa xunna nun e binya xunna, dēnaxan fan e yēε ra yi dangu yire gbete ra, e bōḡen nafan yire kēndena, n na na yiren nun e dii xēmēne nun e dii tēmēne ba e yii, ²⁶ na lōxōni, muxu gixina nde keden fama nēn i fēma na feen xibarun nalideni. ²⁷ Na waxatini, i dēen fulunma nēn, ε nun na muxu gixin yi falan ti, i mi fa luma boboyani sōnōn. Nayi, i findima nēn taxamasenna ra yamaan xa, e yi a kolon a Marigina Alatala nan n na.”

25

Alaa falana Amonine xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, i yēε rafindi Amonine ma, i yi nabiyā falan ti e xili ma. ³ A fala Amonine xa, i naxa, ‘E tuli mati Marigina Alatalaa falan na. Marigina Alatala ito

nan falaxi, a naxa: Bayo ε bata gele n ma yire sariñanxin ma a sariñanna to bata kala, e nun Isirayila yamanan ma a raxəri waxatin naxan yi, e nun Yuda kaane ma e xali konyiyani waxatin naxan yi, ⁴ na ma, n na ε soma nən sogeteden binna yamanan muxune yii e gbeen na. E fama nən e daaxadene nun e bubune tideni ε tagi. E tan nan ε wudi bogine donma, e yi ε nənəne min. ⁵ N na ε manga taan Rabaha findima nən nǝgǝmεne rabaden na, n yi Amoni yamanan findi xuruseene kuruden na. Nayi, ε a kolonma nən a Alatala nan n na.’ ”

⁶ “ ‘Amasǝtǝ, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo gbalon naxan Isirayila sǝtǝxi, ε bata sɛwa na fe ra ε bǝnɛ naxiyaan birin na, ε yi ε yiin bǝnbǝn, ε yi ε sanni din, ⁷ na ma, n na n yiini bandunma ε xili ma nən, n yi ε sa siyane sagoni, e yi lu fuyε ε ma. N na ε bama nən siyane yε, n yi ε raxəri yamananane yi, n yi ε halagi. Nayi, ε a kolonma nən a Alatala nan n na.’ ”

Alaa falan Moyaba xili ma

⁸ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo Moyaba kaane nun Seyiri kaane bata a fala, e naxa, ‘Yuda yamaan bata lu alo siyaan bonne!’ ⁹ na ma, n tinma nən Moyaba yamanan danna makantan taane birin xa kala keden keden yεεn ma, taan naxanye findixi yamanan binyen na alo Beti-Yesimoti nun Baali-Meyǝn nun Kiriyaatayimi. ¹⁰ N Moyaba yamanan soma nən sogeteden binna yamanan muxune yii e gbeen na alo n Amonine liga kii naxan yi. Nayi, waxati famatǝni, muxu yo mi fa a mirima Amonine ma siyane yε, ¹¹ n mǝn

yi n ma kiti ragidixine rakamali Moyaba yamanan fan xili ma. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.”

Alaa falana Edon xili ma

¹² “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Edon kaane to e gbeen 𐤎𐤃𐤅 Yuda yamaan ma 𐤎𐤃𐤅 ra, e findi nen yulubi tongo gbeene ra. ¹³ Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na n yiini bandunma nen Edon yamanan xili ma, n yi a muxune nun a xuruseene raxori, n yi e birin halagi keli Teman taan ma han Dedan taana, e birin yi faxa silanfanna ra. ¹⁴ N na n gbeen 𐤎𐤃𐤅 ma nen Edon yamanan ma Isirayila kaane xon, n ma yamana, e yi Edon suxu alo a lan n ma xolon nun n ma fitinan ma kii naxan yi. Nayi, e n ma gbee 𐤎𐤃𐤅 kolonma nen.” Marigina Alatalaa falan nan na ra.

Alaa falan Filisitine xili ma

¹⁵ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo Filisitine bata e gbeen 𐤎𐤃𐤅 marapaxuni e boren ma feu, alogo e xa Yuda halagi e habadan xonnantenyani, ¹⁶ na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na n yiini bandunma nen Filisitine xili ma, n Kereti kaane 𐤎𐤃𐤅 ma nen, naxanye na lu baan de, n yi ne raxori. ¹⁷ N fitinaxina n gbeen 𐤎𐤃𐤅 ma e ra nen, n yi e 𐤎𐤃𐤅 ankata han! Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na, n na n gbeen 𐤎𐤃𐤅 e ma waxatin naxan yi.”

26

Alaa falan Tire taan xili ma

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na 𐤎𐤃𐤅 fu nun kedenden xi singe lononi, Alatala yi

falán ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, bayo Tire kaane Yerusalén magele nən, e naxa: ‘Siyane birin yi danguma taan naxan yi, na bata kala yati!

A to bata findi taa xónna ra, nxu tan nan fa nafulu gbeen sətoma!’

³ Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli ε xili ma, ε tan Tire kaane!

N siya wuyaxine rafama nən ε xili ma alo fəxə igen mərənne tema kii naxan yi.*

⁴ E Tire taan makantan yinna kalama nən, e yi a sangansone rabira.

N na a burunburunna makəma nən, han n yi a findi gεmε magenla ra.

⁵ A yi findi yala ratiden na yεxε suxune xa fəxə igen tagi.

N tan nan falan tixi.

A sama nən siyane sagoni, e yi lu fuyε a ma.

Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁶ A banxidεen naxanye burunna ra, ne muxune faxama silanfanna nan na.

Nayi, e a kolonma nən, a Alatala nan n na.”

⁷ Amasətə Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa, “N Nebukadanesari rafama nən Tire taan xili ma sa keli kəmen fəxəni, Babilən mangana, mangane mangana, e nun a soone nun a yεngε so wontorone nun a soo ragine nun gali gbeena.

⁸ Banxidεen naxanye burunne ra, a yi ne muxune faxa silanfanna ra.

---

* **26:3:** Igen mərənne: alo foyen na so igeni.

A yire makantanxine tima nɛn ɛ taan nabilinni,
 a yi gbingbinna rate ɛ taan nabilinna yinna xɔn,
 a sofane yi e ye masansan wure lefane yite ɛ xili
 ma.

⁹ A yɛngɛ so seene rafama nɛn ɛ taan makantan
 yinna rabiradeni,
 a yi ɛ sangansone rabira a wali seene ra.

¹⁰ A soo kurun gboma ayi nɛn
 han a yi gbangbanna so ɛ xunna,
 ɛ taan yinne yi xuruxurun a yɛngɛ so wontorone
 nun a giseene san xuine bun,
 e na so ɛ taan so dɛɛne ra waxatin naxan yi
 alo nɔ tiine soma yinna yalenne ra kii naxan yi.

¹¹ A soone sanne ɛ kirane birin yibodonma nɛn,
 a yi ɛ muxune faxa silanfanna ra,
 a ɛ gɛmɛ sɛnbɛtɛn gbeene rabira bɔxɔni.

¹² Ɛ nafunle tongoma nɛn,
 ɛ sare seene yi findi yɛngɛ yi se tongoxine ra,
 e yi ɛ taan yinne rabira,
 e yi ɛ banxi fajine kala,
 e yi ɛ taan gɛmɛne nun a wudine
 nun a burunburunna woli fɔxɔ igeni.

¹³ N danna sama nɛn ɛ sigi xuine ra,
 ɛ kondɛn xuiin mi fa mɛ mumɛ!

¹⁴ N na ɛ taan findima nɛn fanye magenla ra,
 ɛ konna yi findi yala ratiden na yeɛɛ suxune xa,
 a mi fa tima sɔnɔn.

N tan Alatala nan falan tixi.”

Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁵ “Marigina Alatala ito nan falaxi Tire taan xa,
 a naxa: Hali fɔxɔ ige tagi bɔxɔne muxune, ne mi
 xuruxurunɛ gaxuni ba, e na ɛ konna kala feen
 xinla mɛ, muxu faxamatɔne na lu kutunɛ lɔxɔn

naxan yi, faxa gbeen na ti ε konni lɔxɔn naxan yi?
¹⁶ Kuntigin naxanye birin fɔxɔ igen dε, ne kelima
 nɛn e manga gbɛdɛne yi, e yi e gubane rate e ma,
 e yi e dugi sɔxɔnxine ba e ma. Gaxun yi e suxu e
 dɔxɔ bɔxɔni, e lu yigitεgɛxi waxatin birin, masɔtɔ ε
 kalana fe ra. ¹⁷ E sunu sigini ito sama nɛn ε xa, e
 naxa,

‘Ee! E konna bata kala!

ε taa xili kanni ito,

fɔxɔ igeni siga muxune dɔxɔdena,

taan naxan sɛnbε yi gbo baan xun ma,

ε tan naxan yi ε rabilinna muxune birin magax-
 uma!

¹⁸ Iki, fɔxɔ ige tagi bɔxɔne muxune xuruxurunma
 nɛn gaxuni,

ε taan na kala lɔxɔn naxan yi.

E gaxuma nɛn ε halagi feen na.’ ”

¹⁹ “Amasɔtɔ, Marigina Alatala ito nan falaxi, a
 naxa: N na ε konna findi taa xɔnna ra waxatin
 naxan yi, a fan yi lu alo taa kalaxine, n na fufaan
 nafa ε xili ma waxatin naxan yi, ige gbeen yi sa ε
 konna xun ma, ²⁰ nayi n na ε nun muxu danguxine
 rabirama nɛn ε bode xɔn ma naxanye godoma
 gaburun na. N sa ε radɔxɔma nɛn bɔxɔ xɔnna ma,
 dɛnaxan luxi alo yire kalaxi fonna, ε nun naxanye
 godoma laxira yi, ε mi fa dɔxɔma ε konni sɔnɔn.
 N yi binyen fi niiramane yamanan ma. ²¹ N na
 ε rajanna fe magaxuma ayi nɛn, ε mi fa luma na
 mumε! Muxune ε fenma nɛn, koni ε mi fa toma
 sɔnɔn! Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

27

Sunu sigina Tire taan xa

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, sunu sign sa Tire taan xa, ³ i a fala Tire taan muxune ma, naxanye dɔxi fɔxɔ igen dε, naxanye nun fɔxɔ ige tagi yamanane birin yulayaan nabama e bode tagi, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

ε tan Tire kaane, ε a falama, ε naxa,
“Nxu konna rayabu han!”

⁴ ε mangayaan sigaxi
han fɔxɔ igen tagi.

Muxun naxanye ε konna tixi,
ne a ti kiin nakamalixi nεn mumε!

⁵ E bata ε taan ti alo kunkina.

ε kunkin dεxɔnne rafalaxi Seniri yamanan fɔfɔne
nan na.

Foyen kunkin nasigama dugin naxanye xɔn,
ne xidixi suman wudine nan na
sa keli Liban yamanani.

⁶ Kunkibane kunkin nagima wudin naxanye ra,
ne rafalaxi Basan yamanan warine nan na,
kunkin lonna rafalaxi xarin wudin nan na
naxan nayabuxi sama jinne ra,
sa keli Sipiri fɔxɔ ige tagi yamanani.

⁷ Foyen kunkin nasigama dugin naxanye xɔn,
taa dugi sɔxɔnxine nan ne ra
sa keli Misiran yamanani,

e tan nan mɔn findixi ε taxamaseri dugine ra.
ε kunkin xunna soon nafalaxi dugi mamiloxin
nun a gbeela nan na

sa keli Elisaha fɔxɔ ige tagi bɔxɔni.

⁸ Sidɔn kaane nun Arawada kaane nan yi ε kunk-
ine bama,

Tire kaa xaxilimane nan yi e ragima.

⁹ Gebala fonne nun fe kolonne yi ε konni

alogo e xa ε kunkin kaladene yitɔn.
 Kunki ragine birin yi e kunkine ratima ε konna
 nin,
 naxanye birin fɔxɔ igen xun ma
 alogo e xa ε sare seene sara.

¹⁰ Perise kaane nun Ludu kaane nun Puti kaane
 nan yi findixi ε sofane ra,
 ε yengε sone nan yi e ra,
 e yi e yε masansan wure lefane
 nun wure kɔmɔtine singanma ε konna nin,
 e yi findi ε binye xunna ra.

¹¹ Arawada kaane nun ε sofane birin yi tixi
 ε taan nabilinna yinna xuntagi kantan tiine ra.
 Gamada kaane yi tixi ε taan makantan sangan-
 sone xuntagi,
 e yi e yε masansan wure lefane singan ε yinna
 rabilinni.

E tan nan yi ε taan tofanna defema.’ ”

¹² “ ‘ε nun Tarasisi kaane yi yulayaan nabama
 ε nafulu gbeena fe ra, e fa wure gbeti fixεn nun
 wuren nun sulan nun yɔxɔ gbegbe ra ε xa yu-
 layani. ¹³ ε nun Girεki kaane nun Tubali kaane
 nun Mesεki kaane yi yulayaan nabama ε bode tagi,
 e yi fa konyine nun muran sula daxine ra ε yulaya
 seene jɔxɔn na. ¹⁴ Beti-Togarama kaane nan yi
 fama soone ra ε xa yulayani, naxanye walima e
 nun naxanye ragima yengeni e nun gbaxalone.*

¹⁵ ε nun Dedan kaane yi yulayaan nabama ε
 bode tagi, ε yulaya seene yi sigama fɔxɔ ige tagi
 bɔxɔ wuyaxi yi, e yi ε yulaya seene saren fima
 sama jinne nun wudine nan na. ¹⁶ Arami kaane

---

* **27:14:** Gbaxaloni itoe sɔtɔma soon nun sofanla na diin sɔtɔ
 waxatin naxan yi.

yi se wuyaxi sarama ε ma, e yi ε yulaya seene sarama γεμε φαῖνε nun dugi mamiloxine nun dugi σοχῶνxine nun taa dugine nan na, e nun φοχῶ ige bun nafunle nun γεμε gbeeli φαῖνε. ¹⁷ Yuda nun Isirayila yamanane fan yi yulayaan ligama ε χῶν, e yi Miniti kaane murutun nun burune nun kumin nun turen nun senna soma ε yii yulaya seen na. ¹⁸ Ε nun Damasi kaane yi yulayaan nabama, e yi ε se rafalaxin gbeḡbe sarama e nun nafunla sifan birin, e yi ε saren fima Xelibon kaane manpaan nun γεχεε xabe dugi fixεn nan na. ¹⁹ Dan kaane nun Girεki kaane yi wure rafalaxin nun sinamon fuge xarene nun xayε xiri ηaxumεne soma ε yii yulayani sa keli Yusali yi. ²⁰ Dedan nan yi fama soone maxidi dugine ra ε χῶν yulayani. ²¹ Arabi kaane nun Kedari kuntigine birin yi yulayaan ligama ε tan nan χῶν. Ε yi ε γεχεεne nun kontonne nun κῶτῶne sarama e konna nin. ²² Ε nun Saba nun Raama yulane yi yulayaan ligama ε bode tagi. E tan nan yi fama latikῶnῶnna sifan birin nun βῶχῶ bun nafunle nun χεmane ra yulayani. ²³ Xarani kaane nun Kane kaane nun Eden kaane nun Saba yulane nun Asuri kaane nun Kilimada kaane yi yulayaan ligama ε tan nan χῶν. ²⁴ E yi se φαῖνε sarama ε ma yulayani, e fa doma toφαῖνε nun a mamiloxine nun dugi σοχῶνxine ra e nun dugi binye μαῖνιγιxine ra naxanye sama βῶχῶni e nun lutin naxanye δεnβεxi ki φαῖνι. ”

²⁵ “Kunki gbeene nan yi ε yulaya seene maxalima.

Ε yi wasaxi nafunla nun binyen na φοχῶ igen tagi.

²⁶ Ε kunkibane yi ε xalima φοχῶ ige gbeen tagi, koni sogeteden foyen sa ε kunkin kalama ηεn

fɔxɔ igen tagiyani sa pon!

27 Ɛ kunkin na kala ɔxɔn naxan yi,
 ε nafunle nun ε sare seene nun ε yulaya seene
 nun ε kunki kanne nun ε kunki ragine nun ε kunki
 rafalane

nun ε yulane nun ε sofane
 nun muxun naxanye birin ε kunkin kui,
 ne birin godoma nɛn baan xɔnna ma.

28 Muxun naxanye birin dɔxi igen dɛ,
 ne xuruxurunma nɛn gaxuni ε kunki ragine
 gbelegbele xuiin ma.

29 Kunkibane birin godoma nɛn e kunkine kui.
 Kunki kanne nun kunki ragine birin tima nɛn igen
 dɛ,

30 e yi e xuini te,
 e wuga sɔxɔlɛni ε fe ra
 e yi burunburunna sa e xunni sununi,
 e yi e makutukutu xubeni,

31 e yi e xunne bi ε fe ra,
 e yi e maxidi kasa bɛnbɛli dugine yi sununi,
 e yi e mawuga ε fari nii yifɔrɛn nun nimisa gbeeni.

32 E mawugama nɛn ε fari e tɔrɔni,
 e yi gbelegbele ε xinla ra, e naxa,
 “Nde yi luxi alo Tire taani ito naxan kalaxi,
 fɔxɔ igen yi naxan nabilinxi?”

33 Ɛ yulaya seene to yi fama
 sa keli baan ma
 ε yi siya wuyaxine nan baloma
 ε se kanyaan nun ε yulaya seene xɔn,
 ε yi ɔxɔn mangane findima nafulu kanne ra.

34 Koni ε na kala baa igeni,
 ε godo igen bun

ε yulaya seene nun ε muxune birin naxɔrima nɛn
ε xɔn.

³⁵ Fɔxɔ ige tagi bɔxɔne muxune birin yigitεgema
nɛn ε fe ra,

e mangane yi xuruxurun gaxuni,
kuisanna yi e yetagine masara.

³⁶ Naxanye yulayaan nabama siyane tagi,
ne kolinma nɛn ε fe ra,
bayo ε rajanna magaxuma ayi nɛn.
Ɛ mi fa luma na sɔnɔn! ”

28

Alaa falan Tire mangan xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, a
fala Tire mangan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito
nan falaxi n xa, a naxa:

I waso ayi nɛn,

i yi a fala, i naxa,

“Alana nde nan n na,

n dɔxi alane dɔxɔden nin fɔxɔ igen tagini!”

Koni i tan, muxun nan i ra,

ala mi i ra,

anu i bata i yetε xaxinla yatε Ala xaxinla ra.

³ I fe kolon Daniyeli xa ba?

Wundo fe yo mi luxunxi i tan ma ba?

⁴ I bata nafunla sɔtɔ i ya fe kolonna nun i ya
xaxilimayaan xɔn,

i xɛmaan nun gbetin malan i ya nafulu rama-
radeni.

⁵ I bata tɔnɔ gbeen sɔtɔ i ya yulaya xaxinli,

i yi findi wasoden na na nafulu kanyani.

⁶ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

Bayo i yetε miriyaan yatεxi Ala miriyaan nan na,

⁷ n xəɲene rafama nən i xili ma,
naxanye ɲaxu siyane birin xa.
E silanfanna tongoma nən i ya fe kolon faɲin xili
ma
e yi i ya nərən kala.

⁸ E i radinma nən gaburun na,
i yi faxa xələni fəxə igen tagini.

⁹ Nayi, i mən a falə i faxa muxune yətagi ba,
fa fala a ala nan n na?

I fa kolonma muxun nan na i faxa muxune yii,
ala mi i ra.

¹⁰ I faxama yarabin nin xəɲene yii,
alo Ala kolontarene faxama kii naxan yi.

Amasəto n tan bata falan ti.

Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹² “Adamadina,
sunu sigin sa Tire mangan ma! I xa a fala a ma, i
naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

I yi findixi muxu dəfexin misaala nan na,

i yi lugo fe kolonna ra,

i ya tofanna yi dəfexi.

¹³ I yi Eden nakəən nin,

Alaa nakəna.

Geme faɲin sifan birin yi i rayabuxi:

saridon gemen nun topasi gemen nun dayimu
gemen

nun kirisoliti gemen nun onixi gemen nun yasipi
gemen

nun safiri gemen nun esikaribukili gemen nun
emerodi gemen.

I yi maxidixi xəmane ra

naxanye radaxa i xa xabu i da ləxəni.

¹⁴ I yi luxi nən alo kantan ti malekan

naxan gabuteye yi yifulunxi.

N na i ti nɛn Alaa geya sariɲanxin fari,
i yi mɛnna nin,
i masiga tima gɛmɛ tɛɛ wolonne tagi.

¹⁵ Fɛ mi yi i sigati kiin na
xabu i da bɔxɔni
han tinxintareyaan yi so i yi.

¹⁶ I ya yulayaan tɔnɔn ma,
i yi rafe gbalon na,
i yi yulubin liga.

Nayi, n na i kedima nɛn Alaa geya sariɲanxin fari
n yi i ralɔ ayi,
i tan naxan yi luxi alo kantan ti malekan
naxan yi gɛmɛ tɛɛ wolonne tagi.

¹⁷ I bata waso ayi i bɔɲɛni
masɔtɔ i ya tofanna xɔn,
i bata i ya fe kolonni fu i ya binyen xɔn.

Nayi, n na i rabirama nɛn bɔxɔni,
n yi i findi yɛɛ ramaxa seen na mangane xa.

¹⁸ I bata i ya yire sariɲanxine raxɔsi i ya hake
wuyaxine

nun i ya tinxintareyaan xɔn yulayani.

Na ma, n tɛɛn naminima nɛn i xili ma i konni,
a yi i gan,

n yi i findi xuben na bɔxɔn fari
muxune birin yɛtagi naxanye i matoma.

¹⁹ Naxanye birin yi i kolon siyane yɛ,
ne birin yigitɛgɛma nɛn i ya fe ra,
i rananna magaxuma ayi nɛn.

I mi fa luma na sɔnɔn!’ ”

Alaa falan Sidɔn taan xili ma

²⁰ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ²¹ “Adamadina,
i yɛɛ rafindi Sidɔn taan ma, i nabiya falan ti a xili

ma! ²² I a fala, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N bata keli ε xili ma Sidon kaane!

N binyama nen ε konni!

ε a kolonma nen a Alatala nan n na,

n na n ma kiti ragidixine rakamali ε xili ma wax-
atin naxan yi

n yi n ma sariḡanna mayita ε konni.

²³ N fitina furen nafama nen ε xili ma

n yi tin muxune xa faxa ε taan kirane xon ma,

faxa muxune yi lu biraxi ε konni,

yengen yi lu keε ε xili ma ε rabilinna birin yi.

Nayi, e a kolonma nen

a Alatala nan n na.’ ”

²⁴ “ ‘Nayi, Isirayila rabilinna siyane mi fa a tōε alo ḡanla naxan sōxonna tima alo tansinne. Nayi, e a kolonma nen a Marigina Alatala nan n na.’ ”

²⁵ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na Isirayila yamaan malan waxatin naxan yi keli siyane ye, e raxuyaxi ayi denaxanye yi, n na n ma sariḡanna mayitama e xon nen siyane yetagi. E dōxōma nen e bōxōni, n naxan so n ma walikεen Yaxuba yii. ²⁶ E luma nen bōḡε xunbenli, e banxine ti, e manpa binle si. E luma nen bōḡε xunbenli, n na n ma kiti ragidixine rakamali e rabilinna siyane xili ma waxatin naxan yi, naxanye birin yi e raḡaxuxi, e yi a kolon a Alatala nan n na, e Ala.’ ”

29

Alaa falan Misiran xili ma

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ḡεε fuden kike fuden xi fu nun firinde lōxōni,

Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ²“Adamadina, i yεε rafindi Misiran mangan ma, i nabiya falan ti a xili ma e nun Misiran yamanan birin. ³I a fala a ma, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N kelima nεn i xili ma,
i tan Misiran mangana,
i tan naxan luxi
alo ige yi sube magaxuxin
naxan saxi Nila baan biradene tagi,
i tan naxan a falama, i naxa,
“N tan nan gbee Nila baan na,
n tan nan a daxi n yεε xa.”

⁴Koni, n karafen birama nεn i gbεgbεne yi,
n yi Nila baa igen yεxεne singan i xanle ra,
n yi i ba Nila baa biradene tagi
ε nun Nila baa yi yεxεn naxanye birin e singanma
i xanle ra.

⁵N na i wolima ayi nεn tonbonni,
i tan nun i ya baa yi yεxεne birin,
ε sa bira xεε bɔxɔne yi.
ε mi malanɲε, ε mi tongε.
N na i findima nεn balon na burunna subene nun
xɔline xa.

⁶Misiran kaane birin a kolonma nεn nayi
a Alatala nan n na,
bayo, i findi nεn mali tiin na Isirayila yamaan xa
wuleni
alo muxun na la xayen na a dunganna ra.

⁷E to i suxu, i yi gira,
i e tungunne birin mabɔ.
E to e digan i yi, i yi gira,
i yi e gbingin ba a ra.’ ”

⁸“ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N yεngεn nakelima nεn i xili ma, n yi tin i ya

muxune nun i ya xuruseene yi faxa silanfanna ra i konni. ⁹ Misiran yamanan findima nɛn tonbonna nun yire rabɛɲinxin na. Nayi, muxune a kolonma nɛn a Alatala nan n na. Bayo i bata a fala, i naxa, “N tan nan gbee Nila baan na, n tan nan a daxi,” ¹⁰ nanara, n kelima nɛn ɛ nun Nila baan biradene xili ma, n yi Misiran yamanan findi yire kalaxin na, a findi tonbonna nun yire rabɛɲinxin na, keli Migidoli taan ma siga han Sinimi yamananana, siga han Kusi yamanan danna. ¹¹ Muxun mi fa a sanna tima a yi, hanma subena han ɲɛɛ tonge naanin. ¹² N Misiran yamanan findima nɛn yamana rabɛɲinxine yire rabɛɲinxin na, a taane yi findi taa rabɛɲinxine ra taa xɔnne yɛ ɲɛɛ tonge naanin. N Misiran kaane raxuyama ayi nɛn siyane yɛ, n yi e rasiga ayi yamana wuyaxi xun xɔn.’ ”

¹³ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Nɛɛ tonge naanin na dangu, n Misiran kaane malanma nɛn keli siyane yɛ e na raxuya ayi naxanye yɛ. ¹⁴ N mɔn xɛtɛma nɛn Misiran yamanan suxu muxune ra Misiran yamanan faxa binni, e benba yamananana, e sa yamana magodoxin ti mɛnni. ¹⁵ A findima nɛn mangaya magodoxin na mangayane birin xa, a mi fa a yɛtɛ yitema siyaan bonne xun na sɔnɔn. N na a raxurunma ayi nɛn alogo a nama siyane nɔ sɔnɔn. ¹⁶ Nayi, a mi fa findɛ Isirayila kaane yigin na mumɛ, alogo a xa findi Isirayila kaane hakɛn nabira seen na e ma, e naxan liga e to bira Misiran kaane fɔxɔ ra malina fe ra. Nayi, e a kolonma nɛn a Marigina Alatala nan na.’ ”

Babilɔn mangan Misiran yamanan tongoma nɛn

17 Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ηεε mαxαηεν nun solofereden kike singen xi singe λαxαni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, 18 “Adamadina, Babilon mangan Nebukadanesari bata a sofa ganla karahan, a e xa wali a xαδεxεν na Tire taan xili ma, e birin bata findi teli kanne ra, e birin tungunne makotenxi, koni e nun a ganla mi sese sαtαxi Tire taani e saren na e wanli Tire taani. 19 Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N Misiran yamanan soma nen Babilon mangan Nebukadanesari yii, a yi a nafunle birin xali, a yi a seene tongo yengeni, ne yi findi a ganla saren na. 20 N Misiran yamanan soma nen a yii a kontonna ra, amasαtα e nun a ganla bata wali n xa. Marigina Alatalaa falan nan na ra. 21 Na λαxαni, n na Isirayila yamaan senben xun masama nen. I tan Esekiyeli, n falan sama nen i δε yamaan tagi na waxatini, nayi e a kolonma nen a Alatala nan n na.”

30

Alatalaa xαλon Misiran xili ma

1 Alatala yi falan ti n xa, a naxa, 2 “Adamadina, nabiya falan ti, i naxa, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

ε gbelegbele, ε naxa,

‘Ee! Naxankata λαxαn fama!’

3 Amasαtα λαxαn bata maso,

Alatalaa λαxαn bata maso,

kundaan nun gbalon λαxαn siyane xa.

4 Yengen soma nen Misiran yamanani.

Kontαfinla soma nen Kusi yamanani.

Muxune faxama nen Misiran yi,

e nafunle yi xali,

e banxine yi rabira,
sese mi luma.”

⁵ Misiran kaane nun Kusi kaane nun Puti kaane
nun Ludu kaane nun Arabi kaane nun Libiya
kaane nun n ma yamaan muxuna ndee faxama
nen silanfanna ra e bode xon.

⁶ “Alatala ito nan falaxi, a naxa:
Misiran yamanan xoyine kalama nen,
a wason nun senben yi jan.

Keli Migidoli ma siga han Sinimi yamanana
muxune faxama nen silanfanna ra e konni.
Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁷ A taane findima nen yamana rabejinxine yire
rabejinxin na,
a taane yi lu taa xonne ye.

⁸ Nayi, e a kolonma nen
a Alatala nan n na,
n na teen so Misiran yamanan na waxatin naxan
yi,
a foxo ra birane birin yi gan.”

⁹ Na laxonni, n ma xerane sigama nen kunkine
kui, e sa Kusi yamanani maxa a boje xunbenli. E
kuisanma nen Misiran yamanana gbalon laxonni,
amasoto na laxonna a lima nen yati!

¹⁰ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:
N Misiran yama gbeen naxorima nen
Babilon mangan Nebukadanesari xon.

¹¹ A tan nun a ganla
naxanye naxu siyane birin xa,
ne nan nasigama yamanan kaladeni.
E sa e silanfanne botinma nen Misiran yamanan
xili ma
e yi yamanan nafe faxa muxune ra.

12 N Nila baa igen xərıma nən,
 n yi yamanan mati muxu ɲaxine ma.
 N tinma nən xəɲene yi yamanan kala,
 e nun seen naxanye birin a yi.
 N tan Alatala nan falan tixi.”

13 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:
 N suxurene halagima nən,
 n yi batu seene ɲan Nofi taani.
 Kuntigi yo mi fa luma Misiran yamanani,
 n yi gaxun naso yamanan birin yi.
 14 N Misiran yamanan faxa binna raxərıma nən,
 n yi tɛn so Soyan taan na,
 n yi n ma kiti ragidixine rakamali No taan ma.”

15 “N na n ma xələn nagodoma nən Sin taani,
 Misiran yamanan taa makantanxina,
 n yi No taana gali gbeen birin halagi.

16 N tɛn soma nən Misiran yamanan na,
 Sin taan yi yimaxa gaxuni.
 No taan nabilinna yinna rabirama nən,
 yaxune yi Nofi taan tongo yanyin na.

17 Hon taan nun Pi-Beseti taan banxulanne
 faxama nən silanfanna ra,
 taan muxune yi xali konyiyani.

18 Ləxə yidimixin na a ra Tapanese taan xa
 n na Misiran yamanan sɛnbɛn kala ləxən naxan yi,
 a wasoma a fangan naxan yi,
 na yi ɲan.

Kundaan soma nən taan xun na,
 a banxidɛne muxune yi xali konyiyani.

19 N na n ma kiti ragidixine rakamalima nən
 Misiran ma,
 e yi a kolon a Alatala nan n na.”

Babilɔn mangan Alaa wanla kɛma Misiran yamanan xili ma

²⁰ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲɛɛ fu nun kedenden kike singen xi soloferede lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ²¹ “Adamadina, n bata yi Misiran mangan yiini gira. Muxu yo munma a dandan singen, a yiin munma maxidi alogo a xa yalan, a fangan sɔtɔ, a fa nɔ silanfanna tongɛ. ²² Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli Misiran mangan xili ma, n mɔn a yiine yigirama nɛn, a yiin naxan fan, e nun a yigiraxina, n yi a silanfanna rabira a yii. ²³ N Misiran kaane raxuyama ayi nɛn siyane yɛ, n yi e rayensenɲɛ ayi yamanane xun xɔn. ²⁴ Koni n Babilɔn mangan yiine sɛnbɛ soma nɛn, n yi n ma silanfanna so a yii, n yi Misiran mangan yiine yigira, a yi lu kutunɲɛ a yɛtagi alo muxu maxɔlɔxin faxamatɔna. ²⁵ N Babilɔn mangan yiine sɛnbɛ soma nɛn, koni Misiran mangan tan sɛnbɛn ɲanma nɛn. Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na, n na n ma silanfanna so Babilɔn mangan yii waxatin naxan yi, a yi a yite Misiran yamanan xili ma. ²⁶ N Misiran kaane raxuyama ayi nɛn siyane yɛ, n yi e rayensenɲɛ ayi yamanane xun xɔn. Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

31

Misiran mangan luxi nɛn alo suman bili gbeena

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲɛɛ fu nun kedenden kike saxanden xi singe lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, a fala Misiran mangan nun a ganla xa, i naxa: I maliga nde ra i ya gboni?”

³ I miri feni ito ma:
 Asiriya yamanan yi luxi nɛn
 alo suman bili gbeena Liban yamanani,
 naxan yiye yi sabatixi a fajin na,
 a yi fɔtɔnxi ki fajɪ,
 a yi kuya, a konden yi texi
 dangu fɔtɔn yi wudine birin na.*
⁴ Igen bata yi a rasabati,
 bɔxɔ bun ige tilinxin bata yi a ragbo.
 Igen yi danguma a salenne nan longori ra,
 siga burunna wudine birin ma.
⁵ Nanara, a yi kuya burunna wudine birin xa,
 a dɛɛne bata yi sabati,
 a yiine yi kuya
 fata ige gbeen na
 naxan yi a rasabatima.
⁶ Xɔline birin yi e tɛɛn sama a yiine nin,
 burunna subene birin yi fa e diine xalima a tan
 nan bun,
 siya gbeene birin yi fa yigiya a nininna bun.
⁷ A yi rayabu a gboyani,
 a yiine yi yiriwaxi,
 bayo a salenne yi godoxi bɔxɔn bun ma igeni pon!
⁸ A mi yi suman wudi yo ninin bun Alaa nakɔni.
 Fɔfɔ yo dɛ mi yi fan a dɛɛne xa nun,
 wudi gbɛtɛ mi yi maliga a yiine ra.
 Wudi yo mi yi maliga a ra a tofanni Alaa nakɔni.
⁹ N bata yi a ratofanɲɛ ayi a yii sabatixine xɔn,
 han wudine birin yi fa a maxɔxɔlɔnma Eden
 nakɔni, Alaa nakɔna.”

---

* **31:3:** Wudi kuyeni itoe findixi dunuɲa mangane misaala nan na.

10 Nanara, Marigina Alatata ito nan falaxi, a naxa, “Wudini ito to kuyaxi ayi, a kondeni yi te fɔtɔn yi wudine birin xa, nanara, a wasoxi ayi han!

11 N yi a sa siyane mangan sagoni alogo a xa a suxu a ɲaxun yatɛn na. N bata n mɛ a ra. 12 Xɔɲɛn naxanye ɲaxu siyane birin xa, ne yi a sɛgɛ, e yi a rabeɲin. A yiine yi lu biraxi geyane nun lanbanne yi. A dɛɛne bɔxin yi lu yamanan folone birin na. Siyane birin yi keli a nininna bun, e a rabeɲin.

13 Xɔline birin yi fa dɔxɔ a yii biraxine fari,

burunna subene birin yi e malan a yiine fari.”

14 “Nayi, ige dɛ yi wudi yo mi fa suse, a kuya alo a tan, sese konde mi fa tema fɔtɔn yi wudin bonne xa. Nayi, wudi yo mi fa lan a igen sɔtɔ han a kuya alo na. Amasɔtɔ sayaan nan nagidixi e birin ma, e siga bɔxɔn bun faxa muxune tagi, e nun naxanye birin godoma gaburun na.”

15 “Marigina Alatata ito nan falaxi, a naxa: A siga laxira yi lɔxɔn naxan yi, n na a saya sunun namini nɛn, n tigi ige tilinxine nun a xude igene balan a fe ra, n yi a ige gbeene rati. N yi Liban yamanani dimi a fe ra, burunna wudine birin yi xara a fe ra. 16 N siyane birin naxuruxurun nɛn gaxuni a bira xuiin ma, n na a ragodo laxira yi waxatin naxan yi, e nun faxa muxune yi godo gaburun na. Nayi, Eden nakɔɔn wudi faɲin naxanye birin bata yi godo bɔxɔn bun, Liban bɔxɔn wudi tofaɲi fisamantenna naxanye birin yi rasabatixi ige gbeene xɔn dunuɲa yi nun, ne yi madɛndɛn. 17 Naxanye yi yigiyaxi a nininna bun, a xɔyine siyane ye, e nun ne fan godo nɛn

gaburun na e bode xɔn, e sa sa ne fari naxanye faxa yɛngɛni.”

¹⁸ “Ɛ nun nde maliga Eden nakɔɔn wudine yɛ lan ɛ binyen nun ɛ gboon ma? Anu, i fan sigama laxira yi, ɛ nun Eden nakɔɔn wudine birin. I sa sama nɛn Ala kolontarene tagi bɔxɔn bun ma, naxanye faxaxi silanfanna ra. Misiran mangan nun a yamaan birin nɔɔnma na kii nin! Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

32

Sunu sigin Misiran nun a mangan xa

¹ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na jɛɛ fu nun firinden kike fu nun firinden xi singe lɔxɔni, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

² “Adamadina, sunu sigin sa Misiran mangan xa. A fala a xa, i naxa:

I luxi nɛn alo yata sɛnbɛmaan siyane tagi,
alo ige yi sube magaxuxin fɔxɔ igeni,
naxan a masiga tima a baa gbeeni.
I i ya igene dunduma i sanne ra,
i yi e walanne raxaɲɛ ayi.”

³ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N na n ma yalaan soma nɛn i xun na,
nxu nun yama gbeen malanxina,
e yi i bandun n ma yalaan na.

⁴ N na i ratema nɛn xaren na,
n yi i radin xɛɛne ma,
n yi xɔline birin lu e dɔxɔ i fari,
burunna subene birin yi lugo i suben na.

⁵ N na i suben naxuyama ayi nɛn geyane fari,
n yi lanbanne rafe i binbin sube dɔnxɛn na.

⁶ N yamanan birin ige sama nɛn i wunla ra,

han a geyane birin xude wunle yi rafe.

⁷ I niin na ba waxatin naxan yi,
n kore xɔnni fɔrɔma nɛn,
n yi sarene yidimi,
n yi kundaan sa sɔgen yɛ ma
kiken mi fa dɛgɛma.

⁸ N yanban seene birin yidimima nɛn i ya fe ra,
n yi dimi gbeen nasin i ya yamanan birin yi,
Marigina Alatalaa falan nan na ra.

⁹ N siya wuyaxine rakɔntɔfilima nɛn,
n na i kala feen xibarun nali siyane ma waxatin
naxan yi

hali i mi yamanan naxanye kolon.

¹⁰ N yama wuyaxi yigitɛgɛma nɛn i ya fe ra,
e mangane yi xuruxurun gaxuni i ya fe yi,
n na n ma silanfanni te e yɛtagi waxatin naxan yi.
Birin xuruxurunma nɛn gaxuni a yɛtɛ niin na
waxatin birin,
i na faxa lɔxɔn naxan yi.”

¹¹ “Amasɔtɔ Marigina Alatala ito nan falaxi, a
naxa:

Babilɔn mangana silanfanna fama nɛn i xili ma.

¹² N na i ya gali gbeene faxama nɛn sofa wɛkilɛxine
silanfanna ra.

Siyaan naxan ɲaxu a birin xa,
ne Misiran yamanana wason kalama nɛn,
a ganle birin yi faxa.

¹³ N na a xuruseene birin naxɔrima nɛn Nila baa
ige gbeene dɛ.

Muxune sanne mi fa na igene yimaxama sɔnɔn
xuruseene torone mi fa e dunduma.

¹⁴ Nayi, n yi a lu e igene yi e raxara,
e xudene yi lu godɛ yɛtɛtɛnna alo turena,

Marigina Alatalaa falan nan na ra.

¹⁵ N na Misiran yamanan naxɔri waxatin naxan yi, yamanani seene birin yi ba a yi, n yi a muxune birin faxa, nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na.”

¹⁶ “Sunu sigin nan na ra, a nu sama nɛn. Siyane sungutunne sunu sigini ito sama nɛn Misiran yamanan nun a yamaan birin xa, Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Sunu sigina lan yamanane fe ma

¹⁷ Yamaan xali konyiyani waxatin naxan yi, na nɛɛ fu nun firinden kike fu nun firinden xi fu nun suulundena, Alatala yi falan ti n xa, a naxa,

¹⁸ “Adamadina, gbelegbele Misiran kaane ganle fe ra, i wuga xuiin xa e nun siya sɛnbɛmane xali laxiraya yi, faxa muxune sigama dɛnaxan yi.

¹⁹ A fala e xa, i naxa,
‘I rayabu dangu nde ra?

Godo, i fa i sa Ala kolontarene fɛma!’

²⁰ E luma nɛn faxa muxune yɛ
naxanye faxaxi silanfanna ra.

Silanfanni tɔnxi!

E nun e ganle birin xa xali.

²¹ Sofa sɛnbɛma danguxine falan tima a ma nɛn
laxira yi,

e nun a fɔxɔrabirane, e naxa,

‘E bata godo be, e saxi Ala kolontarene fɛma
naxanye faxaxi yɛngɛni.’ ”

²² “Asiriya mangan mato mɛnni e nun a ganle
birin,

a rabilinxi a muxune ra
naxanye faxaxi silanfanna ra.

23 E gaburune danna sa bəxən nan bun pon, laxira
 xənna ma,
 mangan gaburun nabilinni.
 E birin faxaxi yengən nin,
 e tan naxanye yi muxune magaxuma dunuḡa yi.”

24 “Elan fan mangan mato mənni,
 e nun a ganle birin a gaburun nabilinni.
 E birin faxaxi silanfanna nan na yengəni,
 e bata maluxun Ala kolontareyani,
 e tan naxanye yi muxune magaxuma dunuḡa yi,
 e bata rayagi,
 e nun naxanye birin godoma yili gbeen na.

25 A saden bata rafala faxa muxune tagi
 e nun a ganle birin a gaburun nabilinni.
 Na Ala kolontarene birin bata faxa silanfanna ra.
 Bayo e yεragaxun bata yi xuya ayi dunuḡa xun
 xən,
 anu iki e bata rayagi,
 e nun naxanye sigama yili gbeen na,
 e sa sa faxa muxune tagi.”

26 “Meseki mangan fan na
 e nun Tubali mangan nun e ganle birin e gabu-
 rune rabilinni.
 Na Ala kolontarene birin faxaxi silanfanna nan
 na,
 bayo e bata dunuḡa muxune birin magaxu.

27 E nun sofa kəndəne mi saxi yire kedenna xan yi
 ba,
 naxanye birin faxaxi Ala kolontarene ye?
 E ganla birin bata siga laxira yi
 e nun e yengə so seene.
 E silanfanne saxi e xunne bun.

E yulubine goronna bata lu e xǎnne fari,
 bayo sofani itoe yεεragaxun bata yi xuya ayi
 dunuḡa muxune yε!

²⁸ I tan Misiran mangan fan kalaxin sama nēn Ala
 kolontarene yε,
 naxanye faxaxi silanfanna ra!”

²⁹ “Edǎn yamaan mato, a mangane nun a kunti-
 gin naxanye sēnbe yi gbo, koni e bata sa faxa
 muxune yε, naxanye faxaxi silanfanna ra! E saxi
 Ala kolontarene yε, naxanye godon yili gbeen na.”

³⁰ “Kǎmēn fǎxǎn kuntigine birin mato mēnni, e
 nun Sidǎn kaane birin naxanye faxaxi, e yagixi,
 hali e sofane to yi muxune magaxuma. Na Ala
 kolontarene saxi faxa muxune yε naxanye faxa
 silanfanna ra. E yagixi e nun naxanye godoma yili
 gbeen na.”

³¹ “Misiran mangan nun a ganla birin na na
 faxa muxu wuyaxine to, na a masabarima nēn a
 ganla fe ra naxanye faxa silanfanna ra. Marigina
 Alatalaa falan nan na ra. ³² Bayo n tinxi a xa
 yamanane magaxu dunuḡa yi, Misiran mangan
 nun a ganle birin fan e sama nēn Ala kolontarene
 yε, e nun naxanye faxaxi silanfanna ra. Marigina
 Alatalaa falan nan na ra.”

33

Ala yi Esekiyeli findi kantan muxun na

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina,
 falan ti i ya yamaan xa! A fala e xa, i naxa: N na
 yεngēn nakeli yamanan xili ma waxatin naxan yi,
 e yi muxuna nde sugandi, a yi findi kantan muxun
 na, ³ xa na kanna yaxune to fε yamanan yεngēdeni,

a yi xɔtaan fe, a yamaan nakolon,⁴ nayi, xa naxan na xɔta xuiin me, a mi a yate, a faxa feen goronna luma a tan nan xun ma.⁵ Naxan na tondi a tuli matiyε na xɔta xuiin na, a faxa feen goronna luma a tan nan xun ma. Naxan na a tuli mati a fe xuiin na, na a niin natangama nen.⁶ Koni xa kantan muxun yaxune to fe, a mi xɔtaan fe, xa a mi yamaan nakolon, yaxune yi fa muxuna nde faxa, na kanna faxama nen a haken ma, koni a wunla goronna luma nen kantan muxun xun ma.”

⁷ “Nayi, i tan adamadina, n bata i findi Isirayila yamaan kantan muxun na. Nayi, n ma falane rame, i yi e rakolon n xa.⁸ N na a fala muxu jaxin xa, n naxa, ‘Muxu jaxina, i faxama nen,’ xa i mi na fala muxu jaxin xa, i yi a rakolon fa fala a xa xete a kira jaxin foxo ra alogo a xa kisi, na muxu jaxin faxama nen a haken ma, koni a wunla goronna luma i tan nan xun ma.⁹ Koni xa i muxu jaxin nakolon alogo a xa xete a kewanle foxo ra, koni a mi tin, a faxama nen a haken ma, koni i tan bata i niin natanga na yi.”

Muxu jaxin na tubi a nii rakisin sotoma nen

¹⁰ “Adamadina, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa: ε luma a fale, ε naxa, ‘Nxɔ muruten nun nxu yulubine goronna gbo nxu xun ma, nxu kalama e bun. Nxu nɔε kise di?’¹¹ A fala e xa, i naxa: Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa, ‘Habadan Ala nan n na, n bata n kolɔ n yeteni! N mi waxi muxu jaxin xa faxa, n waxi nen a xa xete a kewanle foxo ra, a yi kisi. ε xun xete, ε xete ε kewali jaxine foxo ra. Isirayila yamana, nanfera ε tinxi ε xa halagi?’ ”

12 “I tan adamadina, a fala i ya yamaan xa, i naxa: Tinxin muxuna tinxinyaan mi a rakise a na murute n ma lɔxɔn naxan yi. Muxu ɲaxina ɲaxuyaan fan mi a halage, xa a sa xete a ɲaxuyaan fɔɔ ra. Xa tinxin muxun yulubin liga fɔɔ lɔxɔn naxan yi, a tinxinya fonna mi a niin natangama. 13 Xa n na a fala tinxin muxun xa, n naxa, ‘I kisima nen,’ xa a yigi sa a tinxinyani, a yi fe ɲaxin liga, a tinxin wali yo mi fa yatema. A halagima nen a fe ɲaxina fe ra a naxan ligaxi. 14 N na a fala muxu ɲaxin xa, n naxa, ‘I faxama nen,’ xa a xun xanbi so a yulubini, a yi kiti kendɛn nun tinxinyaan liga fɔɔ, 15 a tolimaan naxete, a mɔn yi seen naxete a naxan muɲaxi, a yi yamarine suxu muxun kisin naxanye xɔn, a mi fa fe ɲaxi yo liga, na kanna kisima nen, a mi faxama. 16 Ninan tima nen a yulubi fonne birin xɔn. A bata kiti kendɛn nun tinxinyaan liga fɔɔ, na kanna kisima nen.”

17 “Anu, i ya yamana a falama, e naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi!’ Koni e tan nan ma kira mi lanxi. 18 Xa tinxin muxuna a xun xanbi so a tinxinyani, a yi fe ɲaxin liga fɔɔ, a faxama nen na ma. 19 Xa muxu ɲaxina a xun xanbi so a ɲaxuyani, a yi kiti kendɛn nun tinxinyaan liga fɔɔ, a kisima nen na fe ra. 20 Anu, Isirayila yamana, ε a falama, ε naxa, ‘Marigina kiraan mi lanxi.’ Nayi, n na ε keden kedenna birin makitima nen ε kewanle ra.”

Isirayila yamanan kala fena

21 Nxu xali konyiyani waxatin naxan yi, na ɲεε fu nun firinden kike fuden xi suulunde lɔxɔn nan yi a ra, Yerusalɛn muxu gixina nde yi fa a fala n xa, a naxa, “Taan bata kala!” 22 Koni Alatala bata yi a yiin sa n ma ɲinbanna ra benun na muxu gixin xa

fa n fəma xətənni. N dəen bata yi fulun, bobo mi yi fa n na.*

²³ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ²⁴ “Adamadina, muxun naxanye dəxi Isirayila yamana kalaxini, ne a falama, e naxa, ‘Ibrahim kedenna nan yi a ra, anu, a yamanan birin tongo nən a kəen na. En tan to wuya, yamanan bata fi en tan ma en gbeen na yati!’ ²⁵ Nanara, a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E suben donma naxan mi kəe raxabaxi, e xaxili tixi suxurene ra, e faxan tima, e lan e yi yamanan sətə nayi ba? ²⁶ E laxi e silanfanne nan na, e fe haramuxine ligama, e yalunyaan ligama, e lan e yi yamanan sətə nayi ba?’ ²⁷ I ito nan falama e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kəb n yeteni, fa fala, naxanye luxi e nii ra Yerusalen taa kalaxini, ne faxama silanfanna nan na. Naxanye e gixi burunna ra, n na e luma subene nan xa, e yi e don. Naxanye luxunxi gəmə longonne nun faranne ra, fitina furen nan ne faxama. ²⁸ N yamanan findima nən yire rabəjinxin na. A sənben naxan yi findixi a muxune waso xunna ra, n na janma a yi nən. Isirayila geyane yigelima nən, muxu yo mi dangue e yi. ²⁹ E a kolonma nən nayi a Alatala nan n na, n na yamanan findi yire rabəjinxin na e fe xəsixine fe ra e naxanye ligaxi.’ ”

³⁰ “I tan adamadina, i ya yamanan muxune i ya fe falama taan nabilinna yinne xən e nun banxine də ra, e a falama e bode xa, e naxa, ‘E fa a ramə, falan naxan kelixi Alatala ma!’ ³¹ N ma yamaan

* **33:22:** Na bobo feen səbexi Esekiyeli 3.26 nun 24.27 kui.

sigama i fεma, e dɔxɔ i yεtagi i xuiin namεdeni. E i xuiin namεma, koni e mi a suxuma. Bayo e fala fajine nan tima, koni kunfan nan e bɔjεni e xa tɔnɔn fen tinxintareyani. ³² I ya fe bata findi e xa sigin na, naxan fan, a jaxun. E i ya falane ramεma, koni e mi e suxuma. ³³ Koni na feene na rakamali, anu e waxatin bata a li, e a kolonma nen nayi, a nabina nde yi e ye.”

34

Falana Isirayila mangane xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, falan ti Isirayila yamaan yeεratine xili ma naxanye luxi alo xuruse kantanne. I naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Gbalona Isirayila yeεratine xa naxanye e jɔxɔ luxi e yeε gbansanna xɔn. Xuruse kantanne mi lan e xa xuruse kurun naba ba? ³ Anu, ε ε xuruse kurun turen donma, ε ε maxidima xuruse xabe dugine yi, ε xuruse turaxine kɔε raxabama, ε yi e don, koni ε mi ε jɔxɔ luma xuruseene xɔn. ⁴ Naxanye xadanxi, ε mi ne senβε soma. Naxanye furaxi ε mi ne dandanma. Naxanye maxɔlɔxi, ε mi ne maxidima. Naxanye bata siga na xun xɔn, ε mi ne malanma. Naxanye lɔxi ayi, ε mi ne xɔn fenma, koni ε dɔxi yamaan xun na jaxankatan nun jaxuyaan nin. ⁵ E bata xuya ayi bayo xuruse raba mi na. E to raxuyaxi ayi, e bata findi burunna subene balon na. ⁶ N ma xuruseene bata xuya ayi geyane nun yire matexine birin fari. E bata xuya ayi bɔxɔn birin xun xɔn, koni muxe mi na naxan a yengi dɔxɔma e xɔn, a yi e fen.’ ”

7 “ ‘Nanara, ε tan yεεratine, ε tuli mati Alatalaa falan na! 8 Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kolo n yeteni. Bayo yεεrati mi n ma yamaan masuxuma, e yi lu alo xuruse rabεninxine, bayo ganle fuma n ma yamaan ma, e lu alo burunna subene balona, bayo n ma xuruse rabane mi sigaxi n ma xuruseene fendeni, bayo xuruse rabane e ρoxo luxi e yete nan gbansan xon, e mi n ma xuruseene raba, 9 nanara, ε tan yεεratine, ε tuli mati Alatalaa falan na! 10 Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli yεεratine xili ma! N na n ma yamaan bama nen e yii. N mi fa tinma e yi n ma yamaan lu alo xuruse rabεninxine, alogo xuruse rabane nama fa e ρoxo lu e yete gbansanna xon. N na n ma xuruseene xunbama nen e yii, e mi fa findima e balon na sanon.’ ”

11 “ ‘Bayo, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tan yeteen nan n yengi dōxoma n ma yamaan xon, n yi e masuxu 12 alo xuruse raba fajina a yengi dōxoma a xuruseene xon kii naxan yi, e nema raxuyaxi ayi waxatin naxan yi. N na n ma xuruseene masuxuma na kii nin, n yi sa e xunba yirene yi e yi xuyaxi ayi denaxanye yi na waxati yidimixini kundani. 13 N na e ramini ma nen siyane ye, n yi e malan sa keli yamana wuyaxi yi, n yi e xali e yamanani. N na n yengi dōxoma nen e xon Isirayila geyane fari, e nun xudene de e nun yamaan dōxodene birin yi yamanani. 14 N na e rabama nen yire fajini, Isirayila yamanan geya matexine yi findi e rabaden na. E sa e matabuma menne nin e rabade fajini, e yi e dege yire sibatixine yi Isirayila geyane fari. 15 N tan yetena n ma

xuruseene rabama nen, n yi matabun fi e ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹⁶ Xuruseen naxan lɔxi ayi, n na fenma nen. Naxan sigaxi na xun xɔn, n mɔn fama nen na ra. Naxan maxɔlɔxi, n yi na dandan. Naxan xadanxi, n yi na senbe so. Koni naxan turaxi e nun naxan senben gbo, n ne faxama nen. N na n ma xuruseene rabama kiti kenɗen nin.’ ”

¹⁷ “ ‘E tan naxanye luxi alo n ma xuruse kuruna, Marigina Alatala ito nan falaxi e xa, a naxa: n mɔn kitin sama nen xuruse nun xuruse tagi, e nun kontonna nun kɔtɔn tagi. ¹⁸ Na mi e kenɗenxi ba, e lu e dege yire fajini? Naxan don daxi a ra, e mɔn waxi na nan yibodon feyi e sanna ra ba? E mi e wasa soe ige sarijanxin minni ba? E mɔn waxi a dɔnxɛn dundu feen nin ba? ¹⁹ N ma xuruseene lan ba, e donseen don e naxan yibodonxi, e yi igen min e bata naxan dundu e sanna ra?’ ”

²⁰ “ ‘Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N tan yetɛɛn kitin sama nen xuruse turaxin nun xuruse xɔsixin tagi. ²¹ Bayo, e bata xuruse xadanxine tuntun e jinginna nun e tungunna ra, e lu e kudunje e fenne ra han e yi e kedi, ²² n na n ma xuruseene rakisima nen alogo e yii seene nama fa lu yaxune sagoni. N kitin sama nen xuruseene tagi. ²³ N xuruse raba keden pe dɔxɔma nen e xun na, naxan e rabama, n ma walikɛɛn Dawuda. A e masuxuma nen, a yi findi e yeeratiin na.* ²⁴ N tan Alatala findima nen e Ala ra, n ma walikɛɛn Dawuda yi findi e yeeratiin na. N tan Alatala nan falan tixi. ²⁵ N bɔje xunbeli layirin xidima nen nxu nun ne tagi, n yi yamanan

* **34:23:** Na feen mɔn sebɛxi Yoni 10.16 kui.

sube xarɛne raxɛri, alogo e xa dɔxɔ burunna ra makantanni, e yi xi fɔtɔnne yi. ²⁶ N na e nun n ma yire sarɔɔnɔn nabilinna barakama nɛn, n yi tulen nafa a waxatini, e yi findi duba tulene ra. ²⁷ Wudine bogima nɛn xɛɛne ma, bɔxɔn yi sansi bogine ramini. Yamaan luma nɛn bɔɔɛ xunbenli e yamanani. Nayi, e a kolonma nɛn a Alatala nan n na, n na e konyiyaan kala waxatin naxan yi, n yi e xunba muxune yii naxanye e naxankatama. ²⁸ Siyane mi fa e yii seene tongoma sɔnɔn, sube xarɛne mi fa e donma sɔnɔn. E luma nɛn bɔɔɛ xunbenli, muxu yo mi fa e magaxuma. ²⁹ N xɛɛ fɔɔɛne yitɔnma nɛn e xa naxanye xili minima, fitina kame yo mi fa e tɔrɔma yamanani. Siyane mi fa e rayagɛ sɔnɔn. ³⁰ Nayi, e a kolonma nɛn a n tan Alatala e xɔn, e Ala. E mɔn yi a kolon a e tan nan findixi n ma yamaan na, Isirayila kaane. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ³¹ E tan adamadiine luxi nɛn alo n ma xuruse kuruna, e tan naxanye dɔxi n ma xuruse rabadeni. N tan nan e Ala ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

35

Nabiya falana Edɔn kaane xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa: ² “Adamadina, i yɛɛ rafindi Seyiri geyaan ma, i yi nabiya falan ti a xili ma! ³ A fala a ma, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa:

N bata keli e xili ma

e tan naxanye Seyiri geya yireni.

N na n yiini bandunma nɛn e xili ma,

n yi e konna findi yire rabeɔnɔn na feu!

⁴ N na e taane kalama nɛn,

ε konna yi findi yire rabejinxin na.

Nayi, ε a kolonma nen

a Alatala nan n na.’ ”

⁵ “ ‘Amasotε ε bata habadan xonnantenyaaan namara, ε yi Isirayila kaane lu e faxa silanfanna ra, gbalon fa e ma waxatin naxan yi, e e hakene saranna defexin sotε waxatin naxan yi. ⁶ Marigina

Alatalaa falan ni ito ra, a naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kolε n yeteni! N na ε sama nen faxa tiin sagoni, a yi lu ε sagatanje. Bayo faxa tiin mi rajaxuxi ε tan ma, faxa tiin luma nen ε sagatanje.

⁷ N Seyiri geya yiren findima nen yire rabejinxin na fefe! Naxan yo na dangu na yi, n yi na kanna faxa. ⁸ N na ε geyane rafema nen muxu faxaxine ra. Naxanye faxama silanfanna ra, ne birama nen ε yire matexine nun ε meremerene nun ε xudene birin yi.

⁹ N na ε konna findima nen yire rabejinxin na habadan,

muxu yo mi fa dεxεma ε taane yi.

Nayi, ε a kolonma nen

a Alatala nan n na.’ ”

¹⁰ “ ‘Bayo ε bata a fala, ε naxa, “Isirayila nun Yuda yama firinni itoe nun e yamanane findima nen nxu gbeen na, nxu yi dεxε e yi.” Anu, Alatala fan yi na yi! ¹¹ Marigina Alatalaa falan ni ito ra, a

naxa: Habadan Ala nan n na, n bata n kolε n yeteni. E xεlεn nun xεxεlεnna naxan yitaxi Isirayila kaane ra ε xonnantenyani, n na ε suxuma nen na ra! N na n yetε makenenma nen e xa, n na ε makiti waxatin naxan yi. ¹² Nayi, ε a kolonma nen a n tan Alatala bata ε fala jaxine birin me Isirayila geya yirene xili ma, ε naxanye falaxi, ε naxa, “E konna bata

halagi, a yi findi nxu balon na.” ¹³ E bata e yete yite n tan xili ma e falane yi, e yi konbine ti n xili ma, n tan yeteen yi e me.’ ”

¹⁴ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Yamanane birin na lu sewani waxatin naxan yi, n na e konna tan naxorima nen fefe! ¹⁵ E sewa nen Isirayila yamaan kee baxan kala feen na, n ma yamana. Nayi, n na e fan konna ligama na kiini nen. Seyiri geya yiren findima nen yire raberinxin na, e nun Edon yamanan birin. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.’ ”

36

Isirayila yamaan man xetema nen e baxani

¹ “Adamadina, nabiya falan ti Isirayila geyane xa! A fala e xa, i naxa, ‘Isirayila geyane, e tuli mati Alatalaa falan na! ² Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo yaxune bata gele e ma, e naxa, “Yo! Habadan geyani itoe bata findi nxu tan nan gbee ra!” ’ ³ Nayi, nabiya falan ti, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo e rabilinna muxune birin bata kata e raxorideni, e yi e naxankata alogo e xa findi siya gbete ye gbeen na, muxune yi e magele, e yi e xili kala, ⁴ nanara, Isirayila geyane, e tuli mati Marigina Alatalaa falan na! Marigina Alatala ito nan falaxi lan geyane nun yire matexine nun xudene nun meremerene nun yire kalaxine nun taa raberinxine fe ma, e rabilinna siya gbete ne bata fu naxanye ma, e man yi e magele. ⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata falan ti siya gbete ne xili ma n ma xanuntenya gbeeni n ma yamaan xa, e nun Edon taane birin xili ma, naxanye n ma yamanan findixi e

gbeen na ɲaxaɲaxa gbeen nun xɔnnantenyani, e yi a xuruse rabadene tongo!’ ⁶ Nanara, nabiya falan ti Isirayila yamanana fe yi. A fala geyane nun yire matexine nun xudene nun mεrεmεrεne xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Siyane bata ε makonbi han! Nayi, n xɔlɔxin falan tima e xili ma nɛn n ma xanuntenya gbeeni n ma yamaan xa. ⁷ Nanara, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata n kɔlɔ n yiini texin na, fa fala ε rabilinna siyane e yetε nan nayagima e konbine xɔn.’ ”

⁸ “ ‘E tan Isirayila geyane, ε ɲingima nɛn, ε yi ε bogin namini Isirayila kaane xa, n ma yamana, bayo na feene fa waxatin bata a li. ⁹ N fama nɛn ε fεma, n na n yeε rafindima nɛn ε ma, ε tan geyane bima nɛn, ε yi e si. ¹⁰ N muxune rawuyama ayi nɛn ε fari, Isirayila yamaan birin. Muxune dɔxɔma nɛn taane yi, e mɔn yi yire kalaxine ti. ¹¹ N muxune nun xuruseene rawuyama ayi nɛn ε tan geyane fari. E wuyama ayi nɛn, e yi diine bari. N mɔn tinma nɛn muxune yi dɔxɔ ε tan geyane fari alo a fɔlɔni, n yi ε rasabati alo waxati danguxine yi. Nayi, ε a kolonma nɛn a Alatala nan n na. ¹² N na a ligama nɛn muxune yi sigan ti ε tan geyane yiren birin yi, Isirayila kaane, n ma yamana, ε yi findi e kεε bɔxɔn na, ε mi fa findima e diine faxa xunna ra sɔnɔn.’ ”

¹³ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Bayo a falama ε ma fa fala ε tan geyane bata muxune halagi, ε yi findi ε yetena yamana diine faxa xunna ra, ¹⁴ nanara, ε mi fa muxu yo halagima sɔnɔn. E mi fa findima ε yamana diine faxa xunna ra sɔnɔn. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹⁵ E

mi fa siyane konbi ti xuiin mɛma sɔnɔn, siyane mi fa ε rayarabima sɔnɔn, ε mi fa ε yamaan nabirama sɔnɔn! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

¹⁶ Marigina Alatala yi a fala n xa, a naxa, ¹⁷“Adamadina, Isirayila kaane yi dɔxi e yamanani waxatin naxan yi, e a sariɲanna kala nɛn e fe raba kiine nun e kɛwanle xɔn, e fe raba kiin yi findi fe xɔsixin na n yεε ra yi alo ɲaxanla nɛma kike wanli. ¹⁸ Nayi, n na n ma xɔlɔn nagodo nɛn e xili ma e to faxan tixi yamanani, e yi a sariɲanna kala e suxurene xɔn. ¹⁹ Nanara, n na e raxuyaxi ayi siyane yε yamanane birin yi, n yi e makiti e sigati kiin nun e kɛwanle xɔn. ²⁰ E na yi siga dɛnaxanye birin yi siyane yε, e yi n xili sariɲanxin sariɲanna kalama nɛn bayo muxune yi a falama e ma nɛn, e naxa, ‘Alatalaa yamaan nan e ra, anu e kelixi a yamanan nin.’ ²¹ Nanara, n yi wa n xili sariɲanxin natanga feni e ma, Isirayila yamaan yi naxan sariɲanna kalama siyane tagi e siga dɛnaxanye yi.”

²² “Nanara, a fala Isirayila yamaan xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N mi ito ligama ε tan Isirayila yamaan xan ma fe ra, koni n na a ligama n xili sariɲanxin nan ma fe ra ε naxan sariɲanna kalaxi siyane tagi ε siga dɛnaxanye yi. ²³ N na n xili gbeen sariɲanna mayitama nɛn, ε naxan sariɲan kalaxi siyane yε. Nayi, siyane a kolonma nɛn a Alatala nan n na, n na n ma sariɲanna mayita ε xɔn waxatin naxan yi siyane yɛtagi.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

²⁴ “ ‘N na ε bama nɛn siyane yε, n yi ε malan keli yamanane birin yi, n yi ε xali ε bɔxɔni. ²⁵ N na ε

rasarijanma nen ige sarijanxin na, n yi a xuya ε ma, ε yi rasarijan. N na ε rasarijanma nen ε fe xosixine nun ε suxure feene birin ma. ²⁶ N bəje nenən fima nen ε ma, n yi nii nenən sa ε yi. N bəje xədəxen bama nen ε yi alo gemena, n yi bəje fajin sa ε yi. ²⁷ N na n ma Nii Sarijanxin sama nen ε yi, n yi a liga, ε yi bira n ma tənne fəxə ra, ε n ma sariyane suxu, ε yi e liga. ²⁸ E dəxəma nen yamanani n naxan so ε benbane yii, ε yi findi n ma yamaan na, n yi findi ε Ala ra. ²⁹ N na ε rakisima nen ε fe xosine birin ma. N bogi seene raminima nen, n yi a rawuya ayi, kamən mi fa ε suxe sənən! ³⁰ N wudi bogine nun sansine rawuyama ayi nen alogo ε nama fa rayarabi kaməni sənən siyane ye. ³¹ Nayi, ε sigati ki jaxin nun ε kəwali jaxine fe rabirama nen ε ma, ε yi nimisa ε hakene nun ε kəwali xosixine fe ra ki fajni! ³² N mi na ligama ε tan xan ma fe ra, ε xa a kolon Isirayila yamana! E yagi ε kəwanle fe ra ki fajni! Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

³³ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε rasarijan ε hakene birin ma ləxən naxan yi, n mən taane rafema nen, yire kalaxine mən yi ti, ³⁴ xεε kalaxine mən yi bi alogo e nama lu rabəjinxi dangu muxune yətagi. ³⁵ E a falama nen nayi, e naxa, “Yamanani ito naxan yi kalaxi, a bata lu alo Eden nakəna. Taan naxanye yi kalaxi, e yi rabəjin, na taa xənne mən bata ti, e findi muxune dəxəde makantanxine ra.” ³⁶ Nayi, siyaan naxanye na lu ε rabilinni, ne a kolonma nen a n tan Alatala nan bata yire kalaxine ti, n mən yi xεε rabəjinxine bi. N tan Alatala nan falan tixi, n na a

ligama nen.’ ”

³⁷ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N mən tinma nen Isirayila yamaan xa n fen, n yi e mali. N muxune rawuyama ayi nen alo xuruseene. ³⁸ Taa kalaxine rafema nen muxune ra alo xuruse kurune Yerusalen yi sali ləxəne yi naxanye bata rasarijan Ala xa. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na.”

37

Ala yi muxu xənnə yita Esekiyeli ra fe tooni alo xiyena

¹ Alatala sənben yi so n yi, a Nii Sarijanxin yi n xali lanbanna nde tagi, dənaxan yi rafexi faxa muxune xənnə ra. ² A yi n nasiga ti e tagi na yiren birin yi, anu e yi gbo na han, e bata yi xara ayi fefe!

³ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, xənni itoe niin mən nəe birə e yi ba?” N yi a yabi, n naxa, “Marigina Alatala, i tan nan keden pe na kolon!”

⁴ A yi a fala n xa, a naxa, “Nabiya falan ti xənni itoe xa! A fala, i naxa, ‘Xəri xaraxine, ε Alatalaa falan namε! ⁵ Marigina Alatala ito nan falaxi xənni itoe

xa, a naxa: N niin birama ε yi nen, ε yi keli sayani!

⁶ N na ε fasane sama nen ε ma, n fati bəndən nun ε fati kidin sa ε ma, n mən yi ε niin bira ε yi alogo ε xa keli sayani. Nayi, ε a kolonma nen a Alatala nan n na.’ ”

⁷ N yi nabiya falan ti xənnə xa alo a yamarixi n ma kii naxan yi. N yi nabiya falan tima waxatin naxan yi, xuina nde yi mini, alo se ramaxa xuina, xənnə yi e maso e bode ra. ⁸ N yi a to fasane bata sa xənnə ma, fati bəndən yi sa e ma, fati kidin yi e yε maluxun, koni e nii mi yi e yi singen.

⁹ Nayi, Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Nabiya falan ti foyen xa! Adamadina, nabiya falan ti a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: I tan foyena, keli bəxən tongon naaninne yi, i fa so faxa muxuni itoe yi alogo e xa keli sayani.’ ” ¹⁰ N yi nabiya falan ti alo a yamari n ma kii naxan yi. Niin yi bira e yi, e mən yi keli sayani, e ti e sanne xunna. Gali sənbeəmaan nan yi a ra naxan yi gbo mumε!

¹¹ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, Isirayila yamaan birin nan xəri itoe ra. E luma a falε, e naxa, ‘Nxu xənne bata xara. Yigi yo mi fa nxu xa! Nxu bata lə ayi!’ ” ¹² Nanara, nabiya falan ti, i a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na ε gaburune rabima nən, n yi ε rate yinla ra, ε tan n ma yamana. N mən fama nən ε ra Isirayila yamanani. ¹³ E a kolonma nən nayi, n ma yamana, a Alatala nan n na, n na ε gaburune rabi waxatin naxan yi, n yi ε rate! ¹⁴ N na n ma Nii Sarijanxin birama ε yi nən, ε yi keli sayani, n mən yi ε dəxə ε yamanani. Nayi, ε a kolonma nən a n tan Alatala nan falan tixi, n yi a liga. Alatalaa falan nan na ra.’ ”

Ala mayitaxunna bama nən Isirayila nun Yuda tagi

¹⁵ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ¹⁶ “Adamadina, yegena nde tongo i yi ito kərɛndən a fari, fa fala Yuda gbeena e nun Isirayila kaan naxanye a fəxə ra. I mən xa yege gbεtε tongo, i ito kərɛndən a ma fa fala Efirami a yegena, Yusufu gbeena e nun Isirayila yamaan naxanye birin a fəxə ra. ¹⁷ Yegene ratugun alogo e xa findi yege kedenna ra i yii. ¹⁸ Xa

i ya yamanan muxune i maxōdin, e naxa, ‘I mi ito bunna falama nxu xa ba?’ ¹⁹ I xa e yabi, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N Yusufu a yegen tongoma nēn, naxan Efirami yii, e nun Isirayila bōnsōnna naxanye a fōxō ra, n yi a tugun Yudaa yegen na, e findi yege kedenna ra. E findima nēn kedenna ra n yii.’ ”

²⁰ “I sebēnla kērendēnma yegen naxanye fari, ne xa lu suxi i yii e yetagi. ²¹ I yi a fala e xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N na Isirayila kaane bama nēn siya gbētene tagi e sigaxi dēnaxanye yi, n yi e malan keli yiren birin yi, n yi e raxētē e yamanani. ²² N na e findima nēn yama kedenna ra yamanani, Isirayila geyane fari, manga kedenna yi lu e birin xun na, e mi fa findima siya firinna ra, e mōn mi fa yitaxunjē mangaya firinna ra. ²³ E mi fa e yetē raxōsima e suxurene nun e batu se haramuxine nun e murutē feene xōn. N na e rakisima nēn e yulubi rabadene birin ma, n yi e rasarijan. E findima nēn n ma yamaan na, n yi findi e Ala ra. ²⁴ N ma walikēen Dawuda nan findima e mangan na, xuruse raba keden peen yi lu e yēē ra. E n ma sariyane nun n ma tōnne suxuma nēn, e yi e liga. ²⁵ E dōxōma nēn yamanani n dēnaxan soxi n ma walikēen Yaxuba yii, ε benbane dōxō dēnaxan yi. E dōxōma nēn mēnni, e tan nun e diine nun e diine diine han habadan, n ma walikēen Dawuda yi findi e mangan na habadan! ²⁶ N bōjē xunbeli layirin xidima nēn nxu nun ne tagi, a findi habadan layirin na. N na e rasabatima nēn, n yi e rawuya ayi, n yi n ma yire sarijanxin lu e tagi habadan! ²⁷ N dōxōden luma nēn e tagi, n findi e Ala ra, e findi n ma

yamaan na. ²⁸ Nayi, siyane a kolonma nɛn a n tan Alatala nan Isirayila rasariɲanxi, n na n ma yire sariɲanxin lu e tagi waxatin naxan yi habadan.’ ”

38

Nabiya falan Manga Gogo xili ma

¹ Alatala yi falan ti n xa, a naxa, ² “Adamadina, i yɛɛ rafindi Manga Gogo Magogo kaan ma, Mesɛki nun Tubali* manga gbeena, i nabiya falan ti a xili ma. ³ A fala a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli i xili ma Gogo, Mesɛki nun Tubali manga gbeena. ⁴ N karafen birama nɛn i dɛni, n yi i karahan, n yi i ramini i konni ε nun i ya ganla birin, e nun i ya soone nun i ya soo ragine, naxanye yɛngɛ so seene yɛbaxi, e nun sofa gali gbeena yɛ masansan wure lefa gbeen nun a xurin suxi naxanye yii naxanye fatan yɛngɛn soɛ silanfanna ra. ⁵ Perise kaane nun Kusi kaane nun Puti kaane fan sigama nɛn i fɔxɔ ra, yɛ masansan wure lefaan nun wure kɔmɔtin naxanye yii. ⁶ E nun Gomɛɛ kaane nun e sofa ganle birin, e nun Beti-Togarama kaane, naxanye keli kɔmɛn fɔxɔni, e nun e ganle birin, e nun siya wuyaxine sigama nɛn i fɔxɔ ra.’ ”

⁷ “ ‘Keli, i yi i yitɔn, ε nun gali gbeen naxanye birin i fɔxɔ ra, bayo i tan nan dɔxi e birin xun na. ⁸ Lɔxɔna nde, n na a ragidima i ma nɛn nɛɛ wuyaxi dangu xanbini, i siga na yamanan xili ma naxan muxuye futuxuluxi silanfanna bun ma, naxanye

---

* **38:2:** Tubali nun Mesɛki a fe sɛbɛxi Dunuɲa Fɔlɔn 10.2-3 nun Esekiyeli 27.13 kui. Gogo nun Magogo findixi Alaa yamaan yaxune misaala nan na. E fe mɔn sɛbɛxi Lankɛnemaya 20.8 kui.

kelixi yamana wuyaxi yi, e sa e malan Isirayila geyane fari naxanye bata yi lu rabeyinxi xabu waxati xunkuye. E birin bata keli siyane ye, e yi lu dōxi bōye xunbenli. ⁹ E nun ε ganle birin kelima nen e nun siya wuyaxine, ε yi fa e yamanani alo tule gbeena, alo kundaan naxan sama yamanan xun ma.’ ”

¹⁰ “ ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Na lōxōni, miriyane soma nen i bōyeni, i yi kōte naxini tōn. ¹¹ I a falama nen, i naxa, “N sa fuma nen yamana makantantaren ma, n yi muxune yenge naxanye bōye xunbelixi, e lanni, naxanye dōxi taane yi yinna mi naxanye rabilinni, naxanye taan so deeye mi balanma wurene ra. ¹² N na e yii seene tongoma nen yengeni, n yi e nafunle muja.” Muxune mōn bata dōxō taa xōnna naxanye yi, i sa fuma nen ne ma, yamaan naxan naminixi siya gbetene ye, naxanye bata xuruseene nun nafunla sōtō, naxanye dōxi dunuja tagini. ¹³ Saba nun Dedan nun Tarasisi yulane nun e sofa senbemanane birin a falama nen i ma, e naxa, “I faxi yenge yi se tongoden nin ba? I ya ganla malanxi nafunla nan mujadeyi ba, alogo e xa gbetin nun xemaan xali, e yi xuruseene nun nafunla tongo, e yi se wuyaxi tongo yengeni?” ’ ”

¹⁴ “Nanara, adamadina, nabiya falan ti. A fala Gogo xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Isirayila kaane na lu bōye xunbenli lōxōn naxan yi, n ma yamana, i na kolonma nen. ¹⁵ I fama nen, i sa keli i dōxōdeni sogeteden kōmen fōxōni pon, ε nun siya wuyaxin naxanye i fōxō ra, e birin dōxi soone fari, yama gbeena, gali senbemana. ¹⁶ I sa fuma nen Isirayila kaane ma,

n ma yamana, alo kundaan naxan sama yamanan xun ma. Waxati famatəni, n na i rafama nən n ma yamanan xili ma alogo siyane xa n kolon, n na n ma sariɲanna mayita i tan xən e yetagi waxatin naxan yi.’ ”

¹⁷ “ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N falan ti i tan nan ma fe yi Isirayila nabine xən waxati danguxine yi ba, n ma walikene? Na waxatini, e nabiya falane ti nən ɲεε wuyaxi bun, fa fala a n na i rasigama nən n ma yamaan xili ma. ¹⁸ Na ləxəni, Gogo fama nən Isirayila yamanan xili ma, n bəɲen yi te, n xələ han! Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹⁹ N fitinaxina a ragidi nən n ma xələ gbeen, fa fala na ləxəni bəxən xuruxurun gbeen tima nən Isirayila yi. ²⁰ Yεxene nun xəline nun burunna subene nun niimaseene birin xuruxurunma nən gaxuni n yetagi, e nun muxun naxanye birin bəxə xənna fari. Geyane godoma nən, tintin yirene birin yi wuru, yinne birin yi bira bəxəni. ²¹ N yengən nakelima nən Manga Gogo xili ma n ma geyane birin fari. Birin silanfanna tongoma nən a ngaxakedenna xili ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ²² N Gogo makitima nən fitina furen nun sayaan na, n tule gbeen nun balabalan kεsene nun dole tεen nafa a xili ma e nun a ganle nun siya wuyaxin naxanye a fəxə ra. ²³ N na n ma gboon nun n ma sariɲanna mayitama nən, n yi a liga siya wuyaxine yi n kolon. Nayi, e a kolonma nən a Alatala nan n na.’ ”

39

Fala gbεε Manga Gogo xili ma

1 “Adamadina, nabiya falan ti Manga Gogo xili ma, a fala a xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata keli i xili ma Gogo, Meseki nun Tubali manga gbeena. 2 N na i karahanma nen, i yi keli i ya yamanani sogeteden komenna ma pon, n yi i xali Isirayila geyane fari. 3 N na i ya xanla ragarinma ayi nen, a bira i komenni, n yi i ya xalimakunle rayolon i yiifanni. 4 I faxama nen Isirayila geyane fari, i tan nun i ya ganle nun siyaan naxanye birin i foxo ra. N yi i binbin lu xoline nun burunna subene bun e balon na. 5 I faxama nen burunna ra, bayo n tan bata a fala. Marigina Alatalaa falan nan na ra. 6 N teen nafama nen Magogo yamanani, e nun na kanne konni naxanye birin dxi ige tagi boxone yi bne xunbenli. Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na. 7 N na a ligama nen Isirayila kaane yi a kolon a n xinla sarijan. N mi fa n ma yamaan luyen sonen e yi n xinla sarijanna kala. Nayi, siyane a kolonma nen a n tan Alatala nan sarijan Isirayila yamanani.’ ”

8 “ ‘Marigina Alatalaa falan ni ito ra: Na feene fama nen, e yi rakamali. N falan tixi na boxon nan ma fe yi. 9 Nayi, Isirayila kaane minima nen taani, e yi yaxune yengen so se biraxine matongo, e yi e gan yegen na, ye masansan wure lefa xurin nun a xungbene, e nun xanle nun xalimakunle nun yengen so dunganne nun tanbane. Ne mi gan janjehan jee solofere. 10 E mi yege fenjeh burunna ra, e mi se segen fotonne yi, bayo yaxune yengen so seene nan ganma yegene ra. Naxanye e yii seene tongo yengeni, e fan ne yii seene tongoma nen yengeni. Naxanye e nafunla ba e yii, e fan yi ne nafunla ba

e yii. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

11 “ ‘Na lɔxɔni, n sigatine lanban yiren find-ima nɛn gaburu soon na Manga Gogo xa Isirayila yamanani fɔxɔ ige daraan sogeteden binni. A kiraan bolonma nɛn dangu muxune yɛɛ ra bayo Gogo maluxunma mɛnna nin e nun a ganla birin, mɛnna yi xili sa Gogo a ganla lanbanna. 12 Isirayila yamana e maluxunma nɛn kike solofere alogo yamanan xa rasarijan. 13 Yamanan muxune birin e maluxunma nɛn, na yi findi xunna kenla ra e xa, n na n ma binyen makenɛn lɔxɔn naxan yi. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

14 “ ‘Muxune sugandima nɛn, e yi yamanani siga binbine fendeni waxatin birin. Muxu faxaxin naxanye bɔxɔn fari ma, muxu gbɛtɛye yi dangu ne maluxunɲɛ. Na fɔlɔma nɛn kike solofere na dangu, e yi bɔxɔn nasarijan na kiini. 15 Na muxun naxanye danguma yamanani, na nde keden na muxune xɔnne to, a taxamasenna tima nɛn mɛnni alogo gaburu geene xa sa e maluxun Gogo a ganla mɛrɛmɛrɛni. 16 E mɔn taana nde xili sama nɛn mɛnni fa fala “Galiya.” Yamanan nasarijanma na kii nin.’ ”

17 “Adamadina, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: A fala xɔliin sifan birin xa, e nun burunna subene birin, i naxa, ‘ɛ ɛ malan, ɛ fa, ɛ malan sa keli yiren birin yi, ɛ fa n ma saraxa suben dondeni, n tan yetɛɛn naxan bama ɛ xa. Saraxa gbeen nan na ra Isirayila geyane fari! ɛ suben donma nɛn, ɛ yi wunla min. 18 ɛ sofa wɛkilɛxine subene donma nɛn, ɛ yi dunuɲa mangane wunla min, naxanye faxaxi alo kontonne nun yɛxɛɛne nun kɔtɔne nun turane, e birin naturaxi alo Basan

yamanan xuruseene. ¹⁹ E turen donma nen n ma saraxani n naxan bama e xa, e wasa a ra. E wunla minma nen alo dɔlɔna han e xun magi a ra. ²⁰ E lugoma nen soone suben nun soo ragine suben na n ma donse dondeni, e nun sofa wɛkilɛxine nun yenge sone sifan birin suben na.’ Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

²¹ “N na n ma binyen mayitama nen siyane tagi, siyane birin yi n ma kiti saxin to, n na n senben nagodo e xili ma waxatin naxan yi. ²² Nayi, keli na lɔxɔn ma han waxati famatɔna, Isirayila yamana a kolonma nen a Alatala nan n na, e Ala. ²³ Nayi, siyane a kolonma nen a Isirayila kaane yulubine nan ma fe a ligaxi e sigaxi konyiyani, e to tinxintareyaan liga n na, n yi n yetagin luxun e ma, n yi e sa e yaxune sagoni alogo e xa e faxa yengeni. ²⁴ N na e saranma nen e fe xɔsixine nun e murute feene ra, n yi n yetagin luxun e ma.”

²⁵ “Na ma, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Iki, n mɔn xetema nen Yaxuba bɔnsɔnna muxu suxine ra, n kininkininma nen Isirayila kaane birin ma, n yi n sɔbe so alogo birin xa n xili sariɔanxin binya. ²⁶ Nayi, e jinanma nen e yagin xɔn e nun e tinxintareyaan naxanye birin ligaxi n na. E mɔn luma nen makantanni e bɔxɔni, muxune mi fa e yimaxama. ²⁷ N na e ramini siyane ye waxatin naxan yi, n na e malan sa keli e yaxune yamanane yi, n na n ma sariɔanna mayitama nen e xɔn siya wuyaxine yetagi. ²⁸ Nayi, e a kolonma nen a Alatala nan n na, e Ala, amasɔtɔ hali n to e raxuyaxi ayi siyane tagi konyiyani, n mɔn e malanma nen e konni, n mi e sese luma na. ²⁹ N mi fa n yetagin luxunma e ma nayi sɔnɔn, bayo

n na n ma Nii Sarijanxin nagodoma nen Isirayila yamaan fari. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

40

Ala yi a Batu Banxi nenena fe makenen Esekiyeli xa

¹ Nxo konyiyaan jee mɔxɔnen nun suulunden kike singen xi fude loxɔni, Yerusalen taan kalan jee fu nun naanindeni, na loxɔn yeteni, Alatala yi n tongo, a yi siga n na na yi. ² Ala yi n xali Isirayila yamanani fe tooni alo xiyena. A yi n nate geya matexina nde fari banxine yi tixi naxan sogeteden yiifari foxɔni alo taana. ³ A yi n xali mɛnni, n yi dapɔxɔna nde to, a kiin luxi alo wure gbeela. Taa dugi lutin yi suxi a yii e nun tamina, se maliga sena. A yi tixi dena nde ra. ⁴ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i yeen ti, i tuli mati, i yengi sa feni itoe birin xɔn n naxanye yitama i ra, amasɔto i faxi be na nan ma, i yi sa a fala Isirayila yamaan xa i na naxan birin to.”

Alaa Banxi nenɛn yinna so dena

⁵ N yi a to, yinna nde yi Ala Batu Banxin nabilinxi a yiren birin yi. Se maliga tamin yi suxi na muxun yii a kuya nɔngɔnna ye sennin, koni na tamin nɔngɔnne yi kuya nɔngɔnna yeteen xa. Nɔngɔnna keden e nun yii kuiin yee keden nan yi e kuyan na nun. A yi yinni gboon maliga, e nun se maliga tamin kuyan yi lan. A yiteen fan nun se maliga tamin kuyan yi lan. ⁶ Na xanbi ra, a yi siga yinna so deen na denaxan yi yee rafindixi sogeteden ma. A yi te tedene ma so menna kui. A yi yinna so deen fari binna maliga, na kuyana,

se maliga tamin yε keden. ⁷ Konkodine nan yi rafalaxi yinna so dεen kanke, kantan tiine yi tiyε yiren naxanye yi. Ne birin yi kuya se maliga tamin yε keden keden, e yigbona, a yε keden. Nɔngɔnna yε suulun nan yi kantan tiine konkodine longonne ra. So dεen mini dεen yinna kuiin ma, na yi kuya se maliga tamin yε keden. ⁸ Na muxun mɔn yi na so dε palaan maliga naxan yi yinna kuiin binni: ⁹ A yi kuya nɔngɔnna yε solomasεεε. A banxin kankeni gbona, nɔngɔnna yε firin. Na so dε palaan yi a kui nɛn, a yεε rafindixi Ala Batu Banxin ma. ¹⁰ Yinna so dεen naxan yi sogeteden binni, kantan tiine konko saxanne nan yi rafalaxi a so dεen kanke a fɔxɔ firinna birin yi. Ne birin yi lan. E birin yi tagi kuya kii kedenni. ¹¹ A yi dɛni gboon maliga, nɔngɔnna yε fu, a kuyana, nɔngɔnna yε fu nun saxan. ¹² Sansandina nde yi tixi kantan tiine konkone yεtagi, a yitena nɔngɔnna yε keden. Kantan muxune konkone tan yigbona nɔngɔnna yε sennin, e kuyana, a yε sennin. ¹³ A yi so dεen yiren maliga, keli sansandi kedenna konden ma han gbεtε bode fɔxɔni, na yigbona, nɔngɔnna yε mɔxɔnɛn nun suulun. ¹⁴ A yi so dεen palaan maliga kantan tiine konkone yεtagi, na kuyana, nɔngɔnna yε tonge sennin. Na yi sa danxi yinna so dεen kui xiin nan ma. ¹⁵ Keli yinna so dεen fari ma xiin ma han so dεen kui xiin palana, nɔngɔnna yε tonge suulun. ¹⁶ Foye sodene nan yi palaan banxi kankene birin ma wure sansanne tixi naxanye ma kantan tiine konkone yiren birin yi. Ndee fan yi so dεen palaan ma. Banxi kanken naxanye yi kantan tiine konkone longonne ra, tugu yii sawurane nan

yi kerendenxi ne rayabu seen na.

Ala Batu Banxin yinna kuina

¹⁷ A yi n xali Ala Batu Banxin yinna kui. Na yinna kuiin nabilinna yitənxi gεmε dɔxine nan na bɔxən ma a lonna ra, a yi rabilinxi konko tonge saxan nan na naxanye yi dɔxi yinna ra. ¹⁸ A kuiin nabilinna birin yi dɔxi gεmε malaxunxine nan na alo lonna. A rabilinna yi magodo yinna kuiin tagiyaan xa. ¹⁹ A yi a kuyan maliga, keli yinna fari ma xiin so dεen palaan yetagin ma han Ala Batu Banxin yinna kui xiina. Na yi lan nɔngɔnna ye kεmε ma sogeteden mabinna nun a kɔmɛn fɔxən fan xa.

Kɔmɛn fɔxən yinna so dɛna

²⁰ Yinna so dεen naxan yi yeε ra findixi sogeteden kɔmɛnna ma, a yi na kuyan nun a yigboon maliga. ²¹ Kantan muxune konkone, saxan be binni, saxan be binni, e nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dεen palana, ne nun yinna so dεen boden birin yi lan, a kuyana nɔngɔnna ye tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna ye mɔxɔɔɛn nun suulun. ²² Na so dεen foye sodene nun a kantan tiine konkone nun a tugu yii sawura kerendenxine, ne birin nun so dεen boden gbeene yi lan naxan yi yeε ra findixi sogeteden binna ma. San tide solofere nan yi teden na a so dεen palaan yetagi. ²³ Ala Batu Banxin yinna kui xiin so dɛna nde yi yinna kɔmɛn fɔxən so dεen yetagi, alo a yi kii naxan yi sogeteden mabinni. Na muxun yi na kuyan maliga keli yinna fari ma xiin so dεen ma han yinna kui xiin so dɛna, nɔngɔnna ye kεmε.

Yinna yiifari fəxən so dēna

²⁴ A yi ti n yεε ra siga yinna yiifari fəxən mabinni, n yi so dε gbεε to naxan yi yεε rafindixi yiifari fəxən ma. A yi a yirene maliga, na fan yi lan bonne ma. ²⁵ Foye sodene yi yinna so dεεn nun a so dε palaan yiren birin ma alo bonne yi kii naxan yi. A kuyana, nəngənna yε tonge suulun, a yigbona nəngənna yε məxəpən nun suulun. ²⁶ San tide solofere nan yi teden na a so dεεn palaan yεtagi. Banxi kanken yi rayabuxi tugu yii sawura kεrɛndɛnxine nan na kantani tiine konkone longonne ra. ²⁷ Ala Batu Banxin yinna kui xiin so dēna nde fan yi yiifari fəxəni. Na muxun yi a kuyan maliga keli yinna kui xiin so dεεn ma han yinna fari ma xiin so dēna, nəngənna yε kεmε.

Yinna kui xiin so dεene

²⁸ Na xanbi ra, a yi fa n na Ala Batu Banxin yinna kui xiini, n so a yiifari ma so dεεn na. A yi so dεεn maliga, na fan nun bonne birin yi lan. ²⁹ Kantani muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dεεn palana, ne nun so dεεn bonne birin yi lan. Foye sodene yi so dεεn nun a palaan yiren birin ma. A kuyana, nəngənna yε tonge suulun, a yigbona, nəngənna yε məxəpən nun suulun. ³⁰ So dεεne palaan naxanye yi yinna ma, ne yi kuya nəngənna yε məxəpən nun suulun, e yigbona nəngənna yε suulun. ³¹ So dεεn palaan yi yεε rafindixi yinna fari ma xiin nan ma, a sɛnbɛtɛnne yi rayabuxi tugu yii sawura kεrɛndɛnxine nan na. San tide solofere nan yi teden na.

³² Na xanbi ra, a yi fa n na yinna kui xiin sogeteden mabinni, a yi so dεεn maliga, na fan nun

bonne birin yi lan. ³³ Kantan muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dɛɛn palana, ne nun so dɛɛn bonne birin yi lan. Foye sodene yi so dɛɛn nun a palaan yiren birin ma. A kuyana, nɔngɔnna yɛ tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna yɛ mɔxɔɔɛn nun suulun. ³⁴ A so dɛɛn palaan yi yɛɛ rafindixi yinna fari ma xiin nan ma. A sɛnbɛtɛnne yi rayabuxi tugu yii sawura kɛrɛndɛnxine nan na. San tide solofere nan yi teden na.

³⁵ Na xanbi ra, a yi fa n na kɔmɛn fɔxɔn so dɛɛn na, a yi a maliga. E nun bonne birin yi lan. ³⁶ Kantan muxune konkone nun banxi kanken naxanye yi ne longonne ra e nun a so dɛɛn palana, ne nun so dɛɛn bonne birin yi lan. Foye sodene yi a yiren birin ma. A kuyana, nɔngɔnna yɛ tonge suulun, a yigbona, nɔngɔnna yɛ mɔxɔɔɛn nun suulun. ³⁷ A so dɛɛn palaan yi yɛɛ rafindixi yinna fari ma xiin nan ma. A sɛnbɛtɛnne yi rayabuxi tugu yii sawura kɛrɛndɛnxine nan na. San tide solofere nan yi teden na.

Saraxane yitɔnma konkon naxanye kui

³⁸ Konkona nde yi sansanna so dɛ palane kui saraxa xuruse gan daxine yi maxama dɛnaxan yi. ³⁹ Tabali firin firin yi so dɛɛn palaan fɔxɔ firinna birin yi xuruseene yi kɔɛ raxabama dɛ naxanye yi alogo e xa ba saraxa gan daxin na hanma yulubi xafari saraxana hanma yangin saraxana. ⁴⁰ Tabali firin firin mɔn yi so dɛɛn palaan be binna nun be binni teden dɛxɔn yinna kui xiin kɔmɛn fɔxɔn so dɛɛn na. ⁴¹ Nayi, tabali naanin yi so

dεεn be binni, naanin be binni, e birin malanx-ina tabali solomasεxε xuruseene yi kαε raxabama dεnaxanye yi. ⁴² Tabali naanin gbεtεye fan yi na yi naxanye rafalaxi gεmε masolixine ra saraxa gan daxine fe ra, e birin kuyana nαngαnna yε keden e nun a tagi, e yigbona nαngαnna yε keden nun a tagi, e yitena nαngαnna yε keden. Waliseene nan yi ne fari xuruseene kαε raxabama naxanye ra alogo e xa ba saraxa gan daxin na hanma saraxa gbεtε. ⁴³ Banxin kanken yi rayabuxi a rabilinna birin yi sawura kεrεndεnxine nan na naxanye rabinya yi yiin yε keden liyε. Tabanle yi rafalaxi saraxa subene nan ma fe ra.

Saraxaraline konkone

⁴⁴ Konko firin yi yinna kui xiin kui, kedenna kαmεn fαxαn so dεεn dεxαn, a yεε rafindixi yinna kuiin ma, kedenna yiifari fαxαn so dεεn dεxαn a yεε rafindixi yinna kuiin ma. ⁴⁵ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Konkon naxan yinna kui xiin kαmεn fαxαni, saraxaraline nan gbee na ra naxanye Ala Batu Banxin feene xun na. ⁴⁶ Konkon naxan yinna kui xiin yiifari fαxαni, saraxaraline nan gbee na ra naxanye saraxa ganden feene xun na. Sadaki* yixεtene nan ne ra, Lewi bαnsαnna muxune. Ne gbansanna nan nαε e masoε Alatala yεtagi e a wanle kε.” ⁴⁷ Na xanbi ra, a yinna kui xiin kuiin maliga. A kuyana nαngαnna yε kεmε, a yigbona nαngαnna yε kεmε. Saraxa ganden yi Ala Batu Banxin yεtagi.

Ala Batu Banxina

---

* **40:46:** Sadaki a fe seβexi Mangane Singen 2.35 kui.

48 A yi fa n na Ala Batu Banxin tanden ma, a yi a so dεen palaan maliga. A senbetenne yigboon nabinyana nongonna ye suulun suulun. A deni gbona nongonna ye fu nun naanin. Banxi kanken naxanye yi so dεen be binna nun be binni, ne kuyana nongonna ye saxan saxan. 49 Nayi, Ala Batu Banxin so dεen palaan birin yigboon yi nongonna ye mɔxɔɲe nan na, a kuyana nongonna ye fu nun firin keli dεen ma siga yeen na. Te yi tima san tidene nan fari. Senbeten keden keden nan yi tixi so dεen be binna nun be binni.

41

1 Na muxun yi n xali banxin kui yire sarijanxi singeni. A yi a senbetenne maliga, a foxo kedenna yigboon nongonna ye sennin, a foxo kedenna boden fan nongonna ye sennin. 2 Banxin deni gbona, nongonna ye fu, banxi kanken naxanye dεen be binna nun be binni, nongonna ye suulun suulun. A mon yi banxin kui yire sarijanxi singen maliga, a kuyana nongonna ye tonge naanin, a yigbona nongonna ye mɔxɔɲe.

3 A yi so banxin kui yire sarijanxi firindeni, a yi a so dεen senbetenne maliga, e firinna birin yigbona, nongonna ye firin firin. A so deni gbona nongonna ye sennin. Banxi kanken naxan yi dεen be binna nun be binni, nongonna ye solofere solofere. 4 A yi banxin kuiin yire sarijanxi firinden kuyan maliga, nongonna ye mɔxɔɲe, a yigbona nongonna ye mɔxɔɲe. A yi a fala n xa, a naxa, “Yire Sarijanxi Fisamantenna ni ito ra.”

5 A yi Ala Batu Banxin kanken maliga, a yigbona nongonna ye sennin. Konkodine yi banxin kui a

rabilinna birin yi, e yigbona nɔngɔnna yɛ naanin. ⁶ Konkodin naxanye yi banxin kui a rabilinni, ne mɔn yi e bode fari kore banxiramaan na han dɔxɔ saxan, a dɔxɔ yo dɔxɔ konkodi tonge saxan saxan. Konkodine nan yi banxi kanken kui xiine sɛnbɛ soma. E yi nde bama banxi kanken fari ma xiini gboon na, koni e mi yi se bama banxi kanken kui xiini gboon na. ⁷ Konkodine yigboon yi sigama fari sɛ, e nɛma tema bayo a yi tema nde bɛ banxi kanken na. Muxune yi nɔɛ tɛ te seene ma keli bɔxɔni, sa te kore banxin firindeni han a saxandeni.

⁸ N yi a to a banxin yirena nde yi konkodine ma e bun ti seen na, na yigbona se maliga tamin yɛ keden, naxan yi lanxi nɔngɔn kuyen yɛ senninna ma. ⁹ Konkodine banxi kanken fari ma xiini gboon yi nɔngɔnna yɛ suulun nan na. Yirena nde magenla yi Ala Batu Banxin ¹⁰ nun saraxaraline banxine tagi, na yigbona nɔngɔnna yɛ mɔxɔnɛ Ala Batu Banxin nabilinna birin yi. ¹¹ Dɛɛne yi konkodina ndee ma naxanye yi rabiyɛ lan na yiren ma, kedenna kɔmɛn fɔxɔn ma, kedenna yiifari fɔxɔn ma. Sigatidena nde yi lu banxin nabilinna birin yi, na yigbona nɔngɔnna yɛ suulun.

¹² Banxina nde yi yɛɛ rafindixi yinna kuiin ma a sogegododen binni, na yigbona nɔngɔnna yɛ tonge solofere. Na banxin kankeni gboon yi nɔngɔnna yɛ suulun nan na a rabilinna birin yi. Banxin kuyana nɔngɔnna yɛ tonge solomanaanin. ¹³ Na muxun yi Ala Batu Banxin maliga, a kuyana nɔngɔnna yɛ kɛmɛ. Yire magenla nun banxin bonna fan nɔngɔnna yɛ kɛmɛ. ¹⁴ Yinna kui xiin sogetede binna fan, nɔngɔnna yɛ kɛmɛ. Ala Batu Banxin yi

lu na tagiyani.

¹⁵ Na muxun yi banxin maliga naxan yεε yi rafindixi yinna kuiin ma Ala Batu Banxin xanbi ra. Banxin nun banxi kui yiren naxanye a fɔxɔ firinna birin yi, na birin malanxin kuyana nɔngɔnna yε kεmε.

Ala Batu Banxin yire sarijanxi singen nun a firindena e nun a so dε palaan naxan yεε yi rafindixi yinna kuiin ma ¹⁶ e nun e dε yirene nun e foye sode yixurine nun banxine kui yiren naxanye na yire saxanne rabilinxi, farinne yi saxi na banxi kankene birin ma e rayabu seen na han e so dεεne. Banxi lonna nun banxi kanken yi rayabuxi farinne nan na siga han foye sodene. Foye sodene fan yi nɔε balanɲε nɛn. ¹⁷ Banxin yire sarijanxi firinden so dεεn xun ma e nun yire sarijanxi firinne rabilinne banxi kankene birin ma, ¹⁸ maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yiine sawurane yi masolixi mɛnne nan ma. Tugu yii sawurane yi solixi maleka gubugubu kan sawurane longonne ra. Yεtagi firin firin nan yi maleka gubugubu kan sawurane ma. ¹⁹ Yεtagi keden yi luxi alo adamadiin gbeena naxan yi yεε rafindixi tugu yii kedenna ma. Yεtagin bonna yi luxi alo yatan yεtagin naxan yi yεε rafindixi tugu yiin bonna ma. Ne yi solixi Ala Batu Banxin yiren birin ma. ²⁰ Keli banxin yire sarijanxi singen lonna ma siga han a so dεεn xun ma, maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yii sawurane nan yi solixi banxi kanken ma.

²¹ Yire sarijanxi singen dε rati wudine yi rafalaxi tongon naanin nan ma, fε mi yi naxanye ti

kiin na. Yire Sariḵanxi Fisamantenna de rati wudine fan yi na kii nin. ²² Se ralixine dɔxɔ se tabanla yi na yi, a yitena nɔngɔnna ye saxon, a fɔxɔ firinne birin yigbona, nɔngɔnna ye firin firin. A tongonne nun a bun tiin nun a dexɔnne yi rafalaxi wudin nan na. Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Tabanla ni ito ra, naxan Alatala yetagi.” ²³ Yire sariḵanxi singen nun Yire Sariḵanxi Fisamantenna firinne birin, de firin nan yi tixi e so deen na. ²⁴ E de firinne yi rabima yiifanna nun kɔmenna nan ma. ²⁵ Maleka gubugubu kan sawurane nun tugu yii sawurane yi solixi yire sariḵanxi singen deen ma alo naxanye yi banxi kankene ma. Wudi xunna soon yi rafalaxi so de palaan so deen xun ma. ²⁶ Foye sode yixurine yi so de palaan dexɔnne ma wure sansanna naxanye ma, tugu yii sawurane yi solixi banxi kanken ma foye sodene fɔxɔ firinne birin yi. Wudi xunna soon yi rafalaxi konkodine fan yetagi.

42

Saraxaraline banxine

¹ Na muxun yi ti n yeɛ ra kɔmɛn fɔxɔni, mini yinna kui xiin fari ma, a fa n na banxin dexɔn ma naxan yi yinna kɔmɛn fɔxɔn yetagi yinna kui xiin xɔn ma. ² Na banxin kuyana nɔngɔnna ye kɛmɛ, a yigbona nɔngɔnna ye tonge suulun, a deen yi rabima kɔmɛn fɔxɔn nan ma. ³ Nɔngɔnna ye mɔxɔje yi luxi Ala Batu Banxin nabilinni, gɛmɛ dɔxine fan yi yinna fari ma xiin de a lonna ra. Banxini ito yi mɛnne nan longori ra. Kore banxin dɔxɔde saxon nan yi a ra Ala Batu Banxin kore

banxin yεtagi. ⁴ Konkon naxanye yi kore banxine kui, sigatiden yi danguma ne birin tagi banxin kui. Sigatideni gbona, nɔngɔnna yε fu, a kuyana nɔngɔnna yε kεmε. Konkone yi rabima kɔmεn fɔxɔn nan ma. ⁵ Konkon naxanye yi kore banxin faxa ra xiine kui, ne yi yixurun dangu a laberaxine ra bayo sigatidene yi nde baxi e yigboon na dangu firinna bonne ra. ⁶ Konkon naxanye yi kore banxin xuntagi, sɛnbɛtɛn yo mi yi ne ma alo e yi yinna ma kii naxan yi. E mɔn yi yixurun dangu kore banxin singen nun a firinden konkone ra. ⁷ Konkon naxanye yi rafalaxi banxini yinna fari ma xiin mabinni, ne yi danxi banxin tagiyaan nin, e kuyana nɔngɔnna yε tonge suulun. ⁸ Konkon naxanye yi yinna mabinni banxin kui, ne kuyana nɔngɔnna yε tonge suulun, koni konkon naxanye yi yire sarɔnɔnɔn mabinni, ne kuyana nɔngɔnna yε kεmε. ⁹ So yi tima banxin sogeteden mabinna nin keli yinna fari ma xiin binni siga labe ra konkone kui.

¹⁰ Yiifari fɔxɔni, banxina nde fan yi yinna fari ma xiin yεtagi Ala Batu Banxin yinna kui xiin ma, konkone fan yi na banxin kui. ¹¹ Sigatidena nde yi konkone tagi. Na banxin nun banxin naxan yi kɔmεn fɔxɔni, ne firinna birin kuyan nun e yigboon yi lan e nun e so dεεne nun e yεba kiina. Yiifari fɔxɔn banxin so dεεne ¹² nun kɔmεn fɔxɔn banxin konkone so dεεne birin yi lan. So yi tima konkone longonna ra sigatiden nan xɔn keli sogeteden binni.

¹³ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Banxin naxanye kɔmεn fɔxɔn nun yiifari fɔxɔni, naxanye rabima Ala Batu Banxin yinna kui xiin kuiin binni,

saraxaraline nan gbee ne ra, naxanye walima Alatala yetagi, e saraxa sarijanxi fisamantenne subene donma denaxan yi. Na saraxa sarijanxi fisamantenne ramarama menne yi nen alo bogi se saraxane nun yulubi xafari saraxane nun yangin saraxane bayo na yirene sarijan. ¹⁴ Saraxaraline na so yire sarijanxin longonne ra, e mi nœ mine, siga yinna fari ma xiin kui fœ e na e saraxaraliya wali dugine ba e ma, e yi e lu na bayo ne sarijan. Ne lan nen e xa dugi gbeteeye ragodo e ma benun e xa siga yamaan yirene yi.”

¹⁵ A yelinxina Ala Batu Banxin kuiin yirene malige, a yi siga n na, mini sogeteden so deen na, a yinna fari ma xiin maliga. ¹⁶ A yi yinna sogeteden mabinna maliga se maliga tamin na, a kuyana nongonna ye keme suulun. ¹⁷ A yi yinna komen foxon maliga se maliga tamin na, a kuyana nongonna ye keme suulun. ¹⁸ A yi yinna yiifari foxon maliga se maliga tamin na, a kuyana nongonna ye keme suulun. ¹⁹ A yi yinna sogeteden binna maliga se maliga tamin na, a kuyana nongonna ye keme suulun. ²⁰ A yinna fari ma xiin yirene birin maliga na kii nin, a kuyan nun a yigbona, nongonna ye keme suulun. A yi rabilinxi yinna nan na alogo se sarijanxine nun se gbeteeye xa fata.

43

Alaa nœron mœn yi xete a banxini

¹ Na muxun yi n xali so deen binni, naxan yi ye rafindixi sogeteden binna ma. ² Nayi, n yi Isirayilaa Alaa nœron to fe sa keli sogeteden binni.

A xuiin yi luxi alo ige walanna xuina, bəxən yi mayilenma a nərən na.* ³N yi fe toon nan tima alo xiyena. Na yi luxi nən alo n fe toon naxan ti Ala to yi fama taan kaladeni. Na fe toone mən yi luxi alo n naxan to Kebari baan de.† Nayi, n yi bira, n yetagin yi lan bəxən ma. ⁴Alatalaa nərən yi so deen na naxan yi sogeteden binni. ⁵Alaa Nii Sarijanxin yi n tongo a yi n xali Ala Batu Banxin yinna kui xiini. Alatalaa nərən yi banxin nafexi.

⁶Na muxun yi tixi n fema waxatin naxan yi, n yi muxuna nde xuiin me naxan yi falan tima banxini. ⁷A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, n ma manga gbəden luma be nin. N na n sanna tima be nin. N luma nən be Isirayila kaane tagi habadan. Isirayila yamaan nun e mangan mi fa n xili sarijanxin sarijanna kalama e yalunyaan xən sənən, e nun e mangane binbine xən e suxure batudene yi. ⁸E dəxəden so deen yi rafalaxi n dəxəden so deen nan dəxən, e yi e banxin de rati wudine ti n ma banxin de rati wudine dəxən. Yin keden peen nan gbansan yi nxu tagi, nayi e bata n xili sarijanxin sarijanna kala e kewali xəsixine xən. Nanara, n yi e raxəri n ma xələni. ⁹Iki e fa e yalunyaan masigama nən n na, e nun e mangane binbine, n yi lu e tagi habadan.”

¹⁰“Adamadina, Ala Batu Banxini ito ti kiin ye ba Isirayila kaane xa alogo e xa yagi e hakene ra, e yi e miri na banxin ti kiin ma. ¹¹Xa e yagi e kewanle

---

* **43:2:** Esekiyeli bata yi Alaa nərən to sigə sogeteden binni. Iki, a mən bata a to fe sa keli mənni. Na feen mən se bəxi Esekiyeli 10.19 nun 11.23 kui. † **43:3:** Yerusalən kala feen se bəxi Esekiyeli 9.1 kui. Kebari baana fe se bəxi Esekiyeli 1.1-3 kui.

birin na, i xa banxini ito ti kiin yeɓa e xa, a yirene tima e bode xɔn kii naxan yi e nun a mini deene nun a so deene, a birin ti kiin nun a sariyane nun a tɔnne birin. Feni itoe birin seɓe e xa alogo e xa a ti kiine rakamali, e yi a tɔnne birin suxu. ¹² Alaa banxin sariyan ni ito ra: Geyaan xuntagin nun a rabilinna birin sarijan han! Banxin sariyan nan na ra.”

Saraxa gandena fe

¹³ “Saraxa ganden nafala kiin ni i ra. A yeɓaxi nɔngɔn kuyen yeɛn nan ma, nɔngɔnna naxan kuya nɔngɔnna yeɛɛn xa: yii kuiin yeɛ keden nan saxi nɔngɔn keden fari. Folon naxan yi saraxa ganden nabilinni, na yi ratilin nɔngɔnna ye keden, a yigbona nɔngɔnna ye keden, a jinginna yi lanxi nɔngɔnna tagiin nan ma a rabilinni. Saraxa gandeni teen ni i ra: ¹⁴ a yi rafalaxi nen alo tedene keli saraxa ganden bundɔxɔn bunna ma han a dɔxɔ singena, nɔngɔnna ye firin. Na yireni gbona nɔngɔnna ye keden. Keli a dɔxɔ singen ma han a firindena, nɔngɔnna ye naanin. Na yireni gbona nɔngɔnna ye keden. ¹⁵ Saraxa ganden xunna fan yi mate na birin xa a tagiyani nɔngɔnna ye naanin, teɛn yi saraxane ganma denaxan yi. Feri naanin yi tixi a tongon naaninne ma. ¹⁶ Teɛn ganma denaxan yi, na yi kuya nɔngɔnna ye fu nun firin, a yigbo nɔngɔnna ye fu nun firin, tongon naanin nan yi a ma. ¹⁷ Denaxan yi na laben na, na fan yi kuya nɔngɔnna ye fu nun naanin, a yigboon fan nɔngɔnna ye fu nun naanin. A jinginna yi mate a xa a rabilinni nɔngɔnna tagi. Na yi yinla lu a fari a rabilinni naxan yigbo nɔngɔnna ye keden. Saraxa

ganden teden yi yεε rafindixi sogeteden binna nan ma.”

¹⁸ A yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Sariyane ni i ra lan saraxa ganden ma, a na ti ləxən naxan yi, alogo saraxa gan daxine xa ba mənni, yulubi xafari wunla yi xuya na. ¹⁹ I xa tura bulan keden so Lewi bənsənna saraxaraline yii, naxanye findixi Sadəki yixətene ra, naxanye walima n yətagi alogo a xa ba yulubi xafari saraxan na. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ²⁰ I xa a wunla nde tongo, i yi a sa saraxa ganden feri naaninne ma, i yi nde sa na laben na saraxa ganden dəxə firinden tongon naaninne ma e nun a jinginna fari na rabilinni. Nayi, i saraxa ganden nasarijanma nən, i yi Ala solona a fe yi. ²¹ Turaan naxan baxi yulubi xafari saraxan na, i xa na tongo, i yi a gan yirena nde yi, yire sarijanxin fari ma dənaxan yəbaxi lan na feen ma.”

²² “Xi firinden, i yi kətən ba yulubi xafari saraxan na fε mi naxan na, saraxa ganden yi rasarijan alo a liga turaan na kii naxan yi. ²³ I na yelin a rasarijanjε, i xa tura bulanna ba saraxan na fε mi naxan na e nun kontonna, fε mi naxan na, naxan tongoxi xuruse xunxurine yε. ²⁴ I xa e rali Alatala ma, saraxaraline yi fəxən xuya e fari, e yi e ba saraxa gan daxin na Alatala xa. ²⁵ I xa kətə keden ba yulubi xafari saraxan na ləxə yo ləxə xi solofere, i mən yi tura bulan keden nun konton keden ba saraxan na keli xuruse xunxurine yε, fε mi naxanye ra. ²⁶ Ala xa solona saraxa gandena fe yi xi solofere alogo a xa rasarijan, a yi ratinmε. ²⁷ Na ləxəne na dangu, fələ xi solomasεxede ləxən

ma, saraxaraline xa ε saraxa gan daxine nun bəɲε xunbeli saraxane ba saraxa ganden fari, n yi ε yisuxu, Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

44

Sariyane lan Alaa Banxina fe ma

¹ Na muxun yi n xali yire sariɲanxin yinna fari ma xiin so dεεn binni, naxan yi yεε rafindixi sogeteden binna ma. A yi ragalixi. ² Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Dɛni ito luma ragalixi nɛn, a mi rabima. Muxu yo mi dangun be, amasɔɔ Alatala bata so be ra, Isirayilaa Ala. A luma nɛn balanxi. ³ Koni mangan tan nɔε dɔxε nɛn be alogo a xa a dεge Alatala yɛtagi. A soma so dεεn palaan nan xɔn, a mɔn minima mɛn nan na.”

⁴ Na muxun yi n naso kɔmɛn ma dεεn na Ala Batu Banxin yɛtagi. N yi na mato, n yi Alatalaa nɔrɔn to, a yi Alatalaa banxin nafexi. N yi bira, n yɛtagin yi lan bɔxɔn ma. ⁵ Alatala yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, a liga i yeren ma, i yεn ti ki fajɪ, i tuli mati, i yi n ma falane birin name lan Alatalaa banxin tɔnne nun a sariyane fe ma. A liga i yeren ma naxanye daxa e so banxini e nun naxanye nɔε minε yire sariɲanxini. ⁶ A fala Isirayila yama murutɛxin xa, i naxa, ‘Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: N bata wasa ε kɛwali xɔsixine ra, Isirayila yamana. ⁷ ε bata tin siya gbɛtɛne xa so n ma yire sariɲanxin kui, Ala kolontaren naxanye mi banxulanxi, alogo e xa n ma banxin naharamu. ε yi donseene nun turen nun wunla ralima n ma waxatin naxan yi, ε yi n ma layirin kala ε kɛwali xɔsixine xɔn. ⁸ ε mi ε yengi dɔxi wanle xɔn n ma se rasariɲanxine fe yi,

koni ε siya gbεtεye nan tixi wanla ra ε jɔxɔni n ma yire sariɲanxini. ⁹ Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Xɔɲε yo mi soma n ma yire sariɲanxini Ala kolontaren naxanye mi banxulanxi, hali xɔɲεn naxan dɔxi Isirayila kaane tagi.’ ”

¹⁰ “ ‘Lewi kaan naxanye e masiga n na, Isirayila kaane e mε n na waxatin naxan yi, e yi e xun xanbi so n yi, e bira suxurene fɔxɔ ra, ne e hakεn goronna tongoma nεn. ¹¹ Nanara, e nɔε walε nεn n ma yire sariɲanxini, e yi e yengi dɔxɔ n ma banxin yinna so dεεne xɔn, e yi wali banxini, e yi xuruseene kɔε raxaba saraxa gan daxine ra e nun saraxa gbεtεye yamaan xa, e ti yamaan yεε ra, e wali e xa. ¹² Koni, bayo e yi suxurene kima yamaan xa nun, e yi Isirayila yamaan bira hakεni, nanara, n bata n kɔlɔ n yiini texin na, fa fala e hakεn goronna luma nεn e xun ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹³ Nayi, e mi fa nɔε e masoε n na, e yi saraxarali wanle kε, e yi duba naxan na nun. E mi fa nɔε e masoε n ma se rasariɲanxine ra hanma n ma saraxa sariɲanxi fisamantenne. Nayi, e yagima nεn lan e kεwali xɔsixine ma. ¹⁴ Anu, n na n Batu Banxin wanle soma nεn e yii, wanla naxanye birin lan a kε, e ne birin kεma nεn.’ ”

¹⁵ “ ‘Koni Lewi bɔnsɔnna saraxaraliin naxanye mɔn findixi Sadɔki yixεtεne ra, naxanye e yengi dɔxɔ n ma wanle xɔn n ma yire sariɲanxini, Isirayila kaane to yi e masigama n na, ne e masoma n na nεn, e yi wali n yεtagi. E tima nεn n yεtagi, e xuruse turen nun wunla rali n ma. Marigina Alatalaa falan nan na ra. ¹⁶ E tan nan soma n ma yire sariɲanxini, e tan nan e masoma n ma tabanla ra alogo e xa lu n ma wanla kε, e yi e yengi dɔxɔ

n ma wanla xɔn. ¹⁷ Nayi, e na so Ala Batu Banxin yinna kui xiin dεεne ra, e xa e maxidi taa dugine yi. E nama yεxεε xabe dugin so, e nεma wale n Batu Banxin yinna kui xiin dεεne ra waxatin naxan yi hanma banxin kui. ¹⁸ E taa dugi namune soma nεn e xun na, e yi taa dugi wantanne so. E nama tagixidi xidi e tagi kuye wolonna fe ra. ¹⁹ E nεma sigε yinna fari ma xiini, yamaan dεnaxan yi, e dugin naxanye soxi walideni, e xa ne sa yire sarijanxin palaan kui, e yi dugi gbεtεye so e ma, alogo yamaan xa ratanga e dugi rasarijanxine ma.’ ”

²⁰ “ ‘Saraxaraline nama e xunna bi mumε, koni e xa e xunna maxaba benun e xun sεxεn xa kuya ayi. ²¹ E sese nama dɔlɔn min benun e xa so Ala Batu Banxin yinna kui xiin kui. ²² Saraxarali yo nama kaɲa gilεn futu hanma ɲaxanla naxan nun a xεmεn fataxi. E xa Isirayila kaa sungutunna nan futu hanma saraxaralina nde a kaɲa gilεna.’ ”

²³ “ ‘Naxan sarijan e nun naxan mi sarijan, saraxaraline xa yamaan xaran na tagi rabaan ma, e xa a yita e ra naxan haramuxi e nun naxan daxa. ²⁴ Xa kitin muxuna ndee tagi, saraxaraline xa kitin sa e tagi alo sariyana a falaxi kii naxan yi. E xa n ma sariyane nun n ma tɔnne suxu lan n ma sali lɔxɔne birin ma, e yi n ma Matabu Lɔxɔne rasarijan. ²⁵ Saraxaraliin mi lan a yetε a sarijananna kala muxuna nde binbin xɔn, fɔ xa a li a baba hanma a nga nan faxaxi hanma a diina nde hanma a ngaxakeden xεmεna hanma a magilεna nde naxan mi futuxi. ²⁶ Na xanbi ra, fɔ a mɔn xa a yetε rasarijan, a yi legedenna ti han xi solofere benun a xa a wanla fɔlɔ. ²⁷ A na so walideni yire

sarijanxin yinna kui xiini bəxən naxan yi, a xa yulubi xafari saraxan ba a yete a fe ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.’ ”

²⁸ “ ‘Saraxaraline keeni ito nan sətəma: N tan nan findima e keen na. E nama sese so e yii e gbee bəxən na Isirayila yamanani bayo n tan nan findima e keen na. ²⁹ E bogi se saraxane nan donma, e nun yulubi xafari saraxane nun yangin saraxane nun seen naxanye birin nalixi Ala ma Isirayila yamanani. Ne nan findima e gbeen na. ³⁰ Saraxaraline nan gbee e sansi bogi singene ra e nun seen naxanye birin baxi kiseene ra n xa Isirayila kaane nafunle ra. Muxune xa e bogi se dinxi singene so e yii alogo n xa barakan sa e denbayane fe yi. ³¹ Koni saraxaraline nama xəline nun subene don naxanye faxaxi e yete ma hanma burunna suben naxanye faxaxi.’ ”

45

Bəxəni taxun fena

¹ “Yamanan na yitaxun Isirayila bənsənne tagi waxatin naxan yi, e yirena nde lu Alatala xa bəxə sarijanxin na, a kuyana nəngənna ye wuli məxəjən nun suulun, a yigbona nəngənna ye wuli məxəje. A birin nasarijanma nən. ² Na kui, bəxəna nde luma nən yire sarijanxin xa naxan tongon naaninne kuyan lan, nəngənna ye keme suulun. Bəxə magenla xa lu yire sarijanxin nabilinni nəngənna ye tonge suulun. ³ Na bəxə sarijanxin kui, yirena nde xa lu a danna, a kuyana nəngənna ye wuli məxəjən nun suulun a yigbona nəngənna ye wuli fu. Yire sarijanxin tima menna nin, yire sarijanxi fisamantenna.”

4 “Yire sarijanxin nan menna ra yamanani. Saraxaraline nan gbee menna ra naxanye wanla ra yire sarijanxini, naxanye walima Alatala yetagi. E banxine luma menna nin, a mon yi findi boxo sarijanxin na yire sarijanxin xa. 5 Yirena nde mon luma nen Lewi bomsonna muxune gbeen na naxanye walima Ala Batu Banxini, a kuyana nongonna ye wuli maxojen nun suulun, a yigbona nongonna ye wuli fu. A findima nen e keen na alogo e xa taane ti e doxodene ra. 6 Yire gbete luma nen a danna taan gbeen na boxo sarijanxin dexon, a yigbona nongonna ye wuli suulun, a kuyana nongonna ye wuli maxojen nun suulun, na yi findi Isirayila yamaan birin gbeen na.”

7 “Boxona nde mon luma nen a danna mangan xa folo boxo sarijanxin ma sa doxo foxo igen na sogegododen binni, a mon yi folo boxo sarijanxin bode foxon ma sa doxo yamanan danna ra sogeteden binni. A boxon nun Isirayila bomsan kedenna gbeen birin kuyan xa lan, keli yamanan danna ma sogegododen binni han sogeteden binna. 8 Men nan findima a kee boxon na Isirayila yamanani. Nayi, n ma kuntigine mi fa n ma yamaan naxankatama sonon, koni e yamanan luma nen Isirayila yamaan yii, birin nun a bomsonna kee boxona.”

Kuntigin lan a xa naxan liga

9 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: E bata a radangu ayi, Isirayila kuntigine. E gbalon nun naxankatan dan, e kiti kendon nun tinxinna liga. E ba n ma yamaan kansunje! Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

10 “E sikeli tinxinxin nawali. E Efa ligase kamalixine rawali, ε se maliga barama dεfexin nawali. 11 E Efa ligaseen nun ε se maliga baraman xa lan nεn. Efa liga se fu nun homeri liga se keden xa lan.* Se maliga barama fu nun homeri liga se keden xa lan e bode ma. Ne firinna birin yatεn xa fata homeri liga seen nan na. 12 Gbeti gbanan keden nun gerasi gbanan mɔxɔɲε xa lan. Gbeti gbanan tonge sennin yi lan ‘mine’ gbanan keden ma.”

13 “E itoe nan bama ε se xabaxine ra Ala kiseen na: E na homeri liga seen yε keden malan, ε Efa liga seen yε keden tongo, a yitaxun dɔxɔde sennin, i keden ba a ra, xa murutu xabaxin na a ra hanma fundenna. 14 Turen tan, na se maliga barama kεmε na malan, ε keden ba a ra. Homeri liga se yε kedenna nun ‘kori’ liga se yε keden xa lan. Ne firinna birin lanma se maliga baraman yε fu nan ma. 15 E mɔn xa yεxεε keden tongo, hanma sii keden xuruse kεmε firin yε Isirayila kaane xuruse rabade sabatixine yi, e findi bogi se saraxane nun saraxa gan daxine nun bɔɲε xunbeli saraxane ra alogo Ala xa solona yamaan xa. Marigina Alatalaa falan nan na ra. 16 Yamanan muxune birin xa fa na kiseen na Isirayila kuntigin xɔn. 17 Mangan nan daxa a fa saraxa gan daxine nun bogise saraxane nun minse saraxane ra sali waxatine yi, kike nεnεne nun Matabu Lɔxɔne ma e nun sali waxatin naxanye birin saxi Isirayila yamaan xa. A tan nan lan a fa yulubi xafari saraxane nun bogise saraxane nun saraxa gan daxine nun bɔɲε xunbeli

* **45:11:** Homeri liga se keden yi lanxi litiri kεmε naanin litiri tonge suulun nan ma.

saraxane ra alogo Ala xa solona Isirayila yamaan xa.”

18 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Kike singen xi singe ləxəni, i xa tura bulanna tongo fε mi naxan na, i yi yire sarijanxin nasarijan.

19 Saraxaraliin xa na yulubi xafari saraxan wunla nde tongo, a yi a so Alaa banxin dε rati wudine ma e nun saraxa ganden tongon naaninne bundəxəne ma e nun yinna kui xiin dε rati wudine ma. 20 Kiken xi soloferede ləxən fan ma, i mən yi na liga muxune xa naxanye hakən ligaxi, e mi a rakelixi a ma hanma e mi a kolon. Ala Batu Banxin nasarijanma na kii nin.”

21 “Kike singen xi fu nun naaninde ləxəni, ε yi Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla† raba. Xi solofere sanla nan na ra, ε burune don buru rateseen‡ mi saxi naxanye yi. 22 Mangan xa turaan ba yulubi xafari saraxan na a yetε yulubina fε ra na ləxəni e nun yamanan muxune birin xa. 23 Xi solofere sanla bun ma, a xa tura solofere ba saraxa gan daxin na Alatala xa e nun konton solofere, fε mi naxanye ra xi soloferene bun, e nun kətə keden yulubi xafari saraxan na, ləxə yo ləxə. 24 A xa murutun kilo tonge saxan saxan nun turen litiri sennin sennin sa turane nun kontonne birin fari bogise saraxan na.”

---

† 45:21: Halagi Tiin Dangu Ləxən Sanla: Musaa waxatini, Ala fitina feen nafa nən Firawona yamaan ma, malekan yi fa e dii singene birin faxa kəe kedenna ra. Koni, Isirayila kaane yi saraxa wunla xuya e banxine dε wudine ma, saya malekan yi dangu e xun ma. Na feen sanla ni ito ra. A mato Xəɾəyaan 12.1-13 kui. ‡ 45:21: buru rate sena: Leβenna na a ra naxan burun nagboma ayi.

25 “Kike solofereden xi fu nun suulunde lɔxɔni, Bubū Kui Sanla waxatini, a mɔn xa fa na seene ra yulubi xafari saraxane nun saraxa gan daxine nun bogise saraxane nun ture saraxane ra.”

46

Mangan nun sali waxatine fe

1 “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Alaa banxin yinna kui xiin dɛɛn naxan yɛɛ rafindexi sogeteden binna ma, na luma nɛn balanxi xi sennin bun ma wanla kɛma lɔxɔn naxanye yi, koni a rabima nɛn Matabu Lɔxɔn nun kike nɛnɛn sanla ma. 2 Mangan lan a xa keli yinna fari ma xiin kui, a so so dɛɛn palaan xɔn, a yi ti dɛ rati wudin dɛxɔn. Saraxaraline xa mangana saraxa gan daxin ba e nun a bɔɲɛ xunbeli saraxane. Mangan xa a xinbi sin so dɛɛn yɛtɛɛn na, na xanbi ra, a yi mini, koni dɛɛn nama ragali han jinbanna. 3 Yamanan muxune xa e xinbi sin Alatala yɛtagi na so dɛ kedenna ra Matabu Lɔxɔn nun kike nɛnɛne sali lɔxɔne ma. 4 Mangan yɛxɛɛ dii sennin nan bama Alatala xa saraxa gan daxin na Matabu Lɔxɔne yi, e nun konton keden fɛ mi naxanye ra. 5 A xa murutun kilo tonge saxan sa konton kedenna fari bogise saraxan na. Murutun xasabin naxan na a kɛnɛn, a xa na sa yɛxɛɛ diine fari bogise saraxan na. A xa turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari. 6 Kike nɛnɛn sali lɔxɔni, a xa tura bulan keden ba saraxan na, e nun yɛxɛɛ dii sennin nun konton keden, fɛ mi naxanye ra. 7 A xa murutun kilo tonge saxan saxan sa turaan nun kontonna fari bogise saraxan na, a murutun xasabin sa yɛxɛɛ diine fari naxan na a kɛnɛn. A

yi turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari. ⁸ Mangan nεma soε, a xa so so dε palaan dεεn nan na, a mɔn yi mini na yire kedenni.”

⁹ “Yamanan muxune na fa Alatala yεtagi sali lɔxɔne yi, naxan na so kɔmɛn ma dεεn xɔn, a yi a xinbi sin, na xa mini yiifari ma dεεn na. Naxan na so yiifari ma dεεn xɔn, na xa mini kɔmɛn ma dεεn na. So tixi kiraan naxan xɔn, mini nama ti na xɔn. Koni, mini tima gbεtε nan xɔn. ¹⁰ Yamaan na so, mangan fan xa so, a yi mini e fɔxɔ ra, e na mini waxatin naxan yi. ¹¹ Sali lɔxɔne nun sεwa malanne yi, murutun kilo tonge saxan saxan xa sa turane nun kontonne fari bogise saraxan na. Murutun xasabin naxan na a kɛnɛn, a xa na sa yεxεε diine fari. A xa turen litiri sennin sa murutun kilo tonge saxan saxanne birin fari.”

¹² “Xa mangan jɛnige ma saraxan bama Alatala xa hanma saraxa gan daxina hanma bɔjɛ xunbeli saraxana, dεεn naxan yεε rafindixi sogeteden binna ma, na xa rabi a xa, a yi a saraxa gan daxon ba hanma a bɔjɛ xunbeli saraxana alo a ligama Matabu Lɔxɔni kii naxan yi, na xanbi ra a yi mini, e yi dεεn balan a fɔxɔ ra. ¹³ Yεxεε diin jɛε kedenna xa ba saraxa gan daxon na Alatala xa lɔxɔ yo lɔxɔ, fε mi naxan na. A xa ba xɔtɔn yo xɔtɔn. ¹⁴ Xɔtɔn yo xɔtɔn murutu fuji kilo suulun xa ba Alatala xa bogise saraxan na naxan namulanxi turen litiri firin na. Lɔxɔ yo lɔxɔ saraxa ba feni ito xa findi habadan sariyan nan na. ¹⁵ Yεxεε diin nun bogise saraxan nun turen xa ba saraxa gan daxon na xɔtɔn yo xɔtɔn han habadan.”

¹⁶ “Marigina Alatala ito nan falaxi, a naxa: Xa

mangan sena nde tongo a keeni, a yi a fi a diina nde ma, na bata findi na diin keen na, a findima a yixetene keen nan na. ¹⁷ Koni xa a sena nde tongo a keeni, a yi a fi a konyin ma, na konyin gbeen nan na ra han xarɔya neen na a li, na xanbi ra a yi a raxete mangan ma. Mangana diine nan gbee a keen na. ¹⁸ Mangan nama sese tongo yamaan keeni, a nama sese ba e gbeen na. A naxan soma a diine yii keen na, a xa na tongo a gbeeni, alogo muxu yo gbee nama ba a yii n ma yamani.”

¹⁹ Na xanbi ra, so deen naxan yi so de gbeen dexɔn naxan ye rafindixi kɔmen fɔxɔn binna ma, na muxun yi n tan Esekiyeli raso mena ra siga konko sarɔnanxine kui denaxan namaraxi saraxaraline xa. A yi banxin kuiin yirena nde yita n na sogegododen binni. ²⁰ A yi a fala n xa, a naxa, “Yiren nan na ra saraxaraline yangin saraxane nun yulubi xafari saraxane nun bogise saraxane jinma denaxan yi alogo e nama e ramini yinna fari ma xiin kui, alogo yamaan xa ratanga e sarɔnanna ma.”

²¹ Na xanbi ra, a yi n xali yinna fari ma xiin kui, a yi n nadangu a tongon naaninne mato-deni. N yi sansandina nde to rafalaxi yinna tongon naaninne birin ma. ²² Na sansandine birin kuyana nɔngɔnna ye tonge naanin, e yigbona nɔngɔnna ye tonge saxan. E naaninne birin gboon yi lan. ²³ E birin yi rabilinxi gemε sansanna nan na, kudi sodene yi rafalaxi sansanna xɔn. ²⁴ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Kudi sodene nan itoe ra Alaa banxina wali keene saraxa subene jinma denaxanye yi yamaan xa.”

47

Tigin misaala Ala Batu Banxini

¹ Na muxun mən yi n xali Ala Batu Banxin so dεen na. Igen yi minima banxin so dεen bun ma siga sogeteden binni, bayo banxin yi yεε rafindixi sogeteden binna nan ma. Igen yi minima banxin bun ma yiifari fəxəni, a dangu saraxa ganden yiifari fəxəni. ² A yi n namini kəmən fəxən dεen na, a yi n xali yinna fari ma han yinna fari ma xiin so dεen naxan sogeteden binni. Igen yi minima dεen yiifari fəxəni.

³ Na muxun to mini sogeteden binni, lutin yi suxi a yii, a yi nəngənna yε wuli keden yate. A yi n nagidi igeni. Igen yi n suxuma n wəsəxən nan ma. ⁴ A mən yi nəngənna yε wuli keden yate, a yi n nagidi igeni. Igen yi n suxuma n xinbin nan ma. A mən yi nəngənna yε wuli keden yate, a yi n nagidi igeni. A yi n suxuma n tagin nan ma. ⁵ A mən yi nəngənna yε wuli keden yate, fufaan nan yi a ra, n mi yi nəe naxan yigide, amasətə igen bata yi te han fə n xa n ba nən igeni, muxe mi yi nəe a yigide.

⁶ Na muxun yi a fala n xa, a naxa, “Adamadina, i na toxi ba?” A mən yi xete n na, a n xali fufaan de. ⁷ A xetexina n na, n yi wudi wuyaxi to igen de a fəxə firinne birin na. ⁸ A yi a fala n xa, a naxa, “Igeni ito sigama nən sogeteden binni sa godo Araba yamanan binni sa bira Fəxə Ige Daraan ma. A na bəxən Fəxə Ige Darani waxatin naxan yi, dara igen sarihanma nən. ⁹ Fufaan na denaxan birin li niimaseene warama ayi nən.* Yexene fan

---

* **47:9:** Fəxən yi Fəxə Ige Darani ito yi han! Yexene mi yi nəe luyε e nii ra a yi.

wuyama ayi nɛn, bayo igeni ito mɛnna lima nɛn, fɔxɔ igen yi sariɲan. Nayi, igeni ito na dangu dɛnaxan birin yi, seene birin luma nɛn e nii ra mɛnne yi. ¹⁰ Nayi, yɛxɛ suxune tima nɛn igen dɛ. Keli En-Gedi ma han sa dɔxɔ En-Egilami ra, e yalane yibandunma nɛn. Na yɛxɛne findima nɛn baa gbeen yɛxɛn sifan birin na. ¹¹ Koni a dɛxɔn dara yirene nun a xudedine mi rasariɲanma, e luma nɛn alogo fɔxɔn xa sɔtɔ. ¹² Wudi bogilaan sifan birin solima nɛn fufaan dɛ kinki firinne ra. E dɛɛne yi lu xindexi ayi tun, e bogine mi ɲanɲɛ mumɛ! E bogima nɛn kike yo kike, bayo igen naxan e yi, na kelima yire sariɲanxin nin. E bogin findima nɛn donseen na, e dɛɛne yi findi senna ra.”

Yamanan danne

¹³ Marigina Alatalaa ito nan falaxi, a naxa, “Yamanan danne ni i ra, ɛ naxan yitaxunma Isirayila bɔnsɔn fu nun firinne ra e kɛɛn na. Yusufu yixɛtɛne yire firin nan sɔtɔma. ¹⁴ Ɛ keden kedenna birin a sɔtɔma nɛn ɛ kɛɛn na alo n na n kɔlɔ kii naxan yi n yiini texin na fa fala a n na a soma nɛn ɛ benbane yii. Nayi, yamanani ito findima nɛn ɛ kɛɛn na. ¹⁵ Yamanan danne ni i ra: Sogeteden kɔmɛnna binni, keli fɔxɔ ige gbeen ma, siga Xetilɔn taan kiraan xɔn, dangu Lebo-Xamata ra han Sedadi, ¹⁶ siga Berota nun Sibirayimi ma (naxan Damasi taan bɔxɔn nun Xamata taan bɔxɔn tagi) siga Xaseri-Hatikon ma Xawuran yamanan danna binni. ¹⁷ Nayi, danna sa fɔlɔma fɔxɔ igen nan ma siga han Xasari-Enan, Damasi taan danna, Safon kɔmɛnna binna, siga Xamata taan danna ma. Yamanan kɔmɛn fɔxɔn danna nan na ra. ¹⁸ Sogeteden binna danna kelima Xawuran

yamanan danna nun Damasi taan danna nan tagi, dangu Yuruden baan xən Galadi yamanan nun Isirayila yamanan tagi siga han Tamari taana Fəxə Ige Daraan de. Yamanan danna nan na ra sogeteden binni. ¹⁹ Sogeteden yiifanna binna danna, sa keli Tamari taan ma han sa dəxə Meriba igene ra Kadesi yamanani, dangu Misiran baan xən han sa bəxən fəxə ige gbeen ma. Yamanan danna nan na ra yiifanna binni. ²⁰ Fəxə ige gbeen nan yamanan danna ra sogegododen binni, keli yiifanna ma siga han Lebo-Xamata taana kəmənen fəxəni. Yamanan sogegododen binna danna nan na ra.”

²¹ “E yamanani ito yitaxun ε ra fata Isirayila bənsənnə ra. ²² E xa a yitaxun ε tagi kəen na masənsənnə xən. A xa yitaxun ε ra e nun xəjən naxanye dəxi ε tagi, naxanye bata diine sətə. E yatəma nən ε yε alo Isirayila diine. E kəeni taxunma nən ε ra Isirayila bənsənnə tagi. ²³ Nayi, xəjən na dəxə bənsənnə naxan yε, na nan a kəen soma a yii. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

48

Yamanani taxun fəna

¹ “Bənsənnə xinle ni itoe ra e nun e kəe bəxəne. Dan bənsənnə muxune gbeen luma yamanan sogeteden kəmənen fəxən danna binna nin. A danna minima kiraan nan dənaxan danguma Xetilən taani siga han Lebo-Xamata taani han Xasari-Enan yi han Damasi taan danna kəmənen fəxəni Xamata taan dəxən, keli yamanan sogeteden danna ma sa dəxə sogegododen danna ra Dan bənsənnə gbeen nan na ra, yamanan yire yitaxunxi keden nan na ra. ² Dan bəxən danna, keli sogeteden ma

sa dɔxɔ sogegododen na Aseri bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ³ Aseri bɔxɔn danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Nafatali bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ⁴ Nafatali danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Manase bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ⁵ Manase danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Efirami bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ⁶ Efirami danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Rubɛn bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ⁷ Rubɛn danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, Yuda bɔnsɔnna gbeen yi tugun na dɛ, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na.”

⁸ “Yuda danna, keli sogeteden ma sa dɔxɔ sogegododen na, ε xa bɔxɔna nde lu a danna mɛnni naxan kuyan nun bɔnsɔnna bonne birin gbeen kuyan lan, a yigbona, nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun. Yire sariɲanxin xa lu a tagi. ⁹ E dɛnaxan bama na bɔxɔn na Alatala xa, na kuyama ayi nɛn nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun, a yigbona nɔngɔnna yɛ wuli fu. ¹⁰ Saraxaraline nan gbee na bɔxɔ sariɲanxin na. Nɔngɔnna yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun na a ra kɔmɛnna ma, a yɛ wuli fu nan a yigboon na sogegododen binni, a yɛ wuli fu nan a yigboon na sogeteden binni, a yɛ wuli mɔxɔɲɛn nun suulun a yiifanna ma. Alatala yire sariɲanxin xa lu a tagi. ¹¹ Saraxaraliin naxanye rasariɲanxi Sadɔki yixɛtɛne yɛ, ne nan

gbee a ra, naxanye n ma wanla kema ki faji e nun naxanye mi e yete ralaxi ayi, alo Lewi bənsəna muxune a liga kii naxan yi Isirayila kaane yi e yete raləma ayi waxatin naxan yi. ¹² E gbeen findima menna nan na, denaxan sarijan yirene birin xa bayo a baxi bəxə ratinmexin nan na. E bəxən tugunma Lewine bənsəna bəxən danna nan na. ¹³ Lewi bənsəna muxune gbeen luma nən saraxaraline gbeen danna ra. E firinna birin kuyan findima nəngəna ye wuli məxəjən nun suulun nan na, a yigbona nəngəna ye wuli fu. ¹⁴ E nama e bəxən mati, e nama a masara gbete ra, a nama fi, amasətə bəxə fisamantenna na a ra naxan nasarijanxi Alatala xa.”

¹⁵ “Denaxan luma, naxan yigbo nəngəna ye wuli suulun, a kuya nəngəna ye wuli məxəjən nun suulun, mən mi rasarijanma. Taan nan tima a tagi, taan muxune yi a rabilinna findi banxidene nun xuruse rabadene ra. ¹⁶ Taan danne ni i ra: Nəngəna ye wuli naanin keme suulun kəmenna ma, a ye wuli naanin keme suulun yiifanna ma, a ye wuli naanin keme suulun sogeteden binni e nun a ye wuli naanin keme suulun sogegododen binni. ¹⁷ Bəxə magenle xa lu taan nabilinni nəngəna ye keme firin tonge suulun. ¹⁸ Bəxə dənxe na nde luma nən bəxə sarijanxin sogeteden binni e nun a sogegododen binni, e firinna birin, nəngəna ye wuli fu. Menna bogise xabaxine findima muxune nan balo ra naxanye walima taan xa. ¹⁹ Muxun naxanye walima taan xa naxanye menna bima, ne fatama Isirayila bənsəne birin nan na. ²⁰ Bəxə sarijanxin nun taana bəxən na malan, na kuyan nun a yigboon xa findi nəngəna ye wuli məxəjən

nun suulun nan na.”

²¹ “Bəxə sarijanxin nun taana bəxəna, e firinna birin danne kuyana nəngəna ye wuli məxəjen nun suulun. Bəxə dənxeəna ndee luma nən keli na sogeteden danna ma sa dəxə yamanan sogeteden danna ra, a dənxeəna ndee mən yi lu keli na sogegododen danna ma sa dəxə yamanan sogegododen danna ra. Na bəxə dənxeəne xa findi mangan nan gbee ra. Na bəxəne nun Isirayila bənsəne bəxən kuyan birin lan. Bəxə sarijanxin nun Alaa yire sarijanxin luma a tagin nin. ²² Nayi, Lewi bənsəna muxune bəxən nun taan gbeen luma mangana bəxən nan tagi. Mangana bəxən luma Yuda bənsəna bəxən danna nun Bunyamin bənsəna bəxən danna nan tagi.”

²³ “Bənsən dənxeəne kee bəxəne nan itoe ra: Keli sogeteden ma han sa dəxə sogegododen na, Bunyamin bənsəna gbeen nan na ra, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ²⁴ Bunyamin bənsəna bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Simeyən bənsəna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ²⁵ Simeyən bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Isakari bənsəna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ²⁶ Isakari bəxən danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Sabulon bənsəna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ²⁷ Sabulon danna, keli sogeteden ma sa dəxə sogegododen na, Gadi bənsəna gbeen yi tugun na de, yamanan yire yitaxunxi keden nan na fan na. ²⁸ Gadi bənsəna bəxən danna findima yamanan danna nan na yiifari

fɔxɔni, fɔlɔ Tamari taan ma siga Meriba igene ma Kadesi yi, siga Misiran xuden xɔn han sa bɔxɔn fɔxɔ ige gbeen ma. ²⁹ Ɛ yamanani ito yitaxunma Isirayila bɔnsɔnne muxune ra masɛnsɛnna nan xɔn, a findi e kɛɛ bɔxɔne ra. Marigina Alatalaa falan nan na ra.”

Yerusalɛn taan so dɛɛne

³⁰ “Yerusalɛn taan so dɛ fu nun firinne ni i ra. Taan kɔmɛn fɔxɔn kuyana, nɔngɔnna yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun. ³¹ Taan so dɛɛne xili sama Isirayila bɔnsɔnne nan xun ma. Dɛ saxan kɔmɛnna ma: Rubɛn gbeen dɛ keden, Yuda gbeen dɛ keden, Lewi gbeen dɛ keden. ³² Taan sogeteden binna kuyana, nɔngɔnna yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun. Mɛn fan dɛ saxan: Yusufu gbeen dɛ keden, Bunyamin gbeen dɛ keden, Dan gbeen dɛ keden. ³³ Yiifari fɔxɔn kuyana, nɔngɔnna yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun. Mɛn fan dɛ saxan: Simeyɔn gbeen dɛ keden, Isakari gbeen dɛ keden, Sabulon gbeen dɛ keden. ³⁴ Sogegodode binna kuyana, nɔngɔnna yɛ wuli naanin kɛmɛ suulun. Mɛn fan dɛ saxan: Gadi gbeen dɛ keden, Aseri gbeen dɛ keden, e nun Nafatali gbeen dɛ keden. ³⁵ A rabilinna birin, nɔngɔnna yɛ wuli fu nun solomasɛxɛ. Sa fɔlɔ na waxatin ma, taan yi xili sa, a ‘Alatala na yi.’ ”

Kisin Kiraan Kitabuna

The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.

La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012

Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de la Bible. Cette création est mise à disposition selon le Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas de Modification 3.0 Unported disponible en ligne

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou par courrier postal à Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78